Fenomén heroin chic a související módní styly

Zuzana Hliněná

Bakalářská práce
2025

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací
Ateliér Design oděvu

Akademický rok: 2024/2025

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení:	**Zuzana Hliněná**
Osobní číslo:	**K22054**
Studijní program:	**B0212A310004 Multimédia a design**
Specializace:	**Design oděvu**
Forma studia:	**Prezenční**
Téma práce:	**Fenomén heroin chic a související módní styly**

Zásady pro vypracování

1. Teoretická část:
Prostudování a analýza dostupných materiálů a informací, obrazová příloha, vlastní závěry v minimálním rozsahu 20-25 normostran. Teoretická část se zabývá fenoménem heroin chic a souvisejícími módními styly.
2. Praktická část:
Praktická část vychází z poznatků teoretické části, které jsou využity při tvorbě oděvní kolekce. Výtvarné zpracování a realizace finálních návrhů v počtu 5-7 modelů. Teoretická a technická příprava projektu, sběr potřebných informací. Dokumentace realizace dle zadaných parametrů: moodboard, storyboard, skici, celkový náhled kolekce, barevnost, popis materiálů, technické nákresy modelů, technické opisy, střihová řešení, módní doplňky a styling kolekce. Práce musí být doplněna o dokumentační fotografie z procesu tvorby a módními nebo produktovými fotografiemi.
Rozsah práce: minimálně 30 normostran. Formát A4. Odevzdá se 1 černobílý výtisk pro archivaci UTB a 2 barevné stejnopisy v pevné vazbě (1 může být kroužková). Součástí předané písemné práce je dodání elektronické verze na Flash disku, který bude obsahovat taktéž samostatné fotografie v tiskové kvalitě z praktické části bakalářské práce. Formát pro bitmapové podklady: JPEG, barevný prostor RGB, rozlišení 300 dpi, 250 mm delší strana. Formát pro vektory: AI, EPS, PDF. Loga a texty v křivkách.

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

CALLAHAN, Maureen. *Champagne Supernovas: Kate Moss, Marc Jacobs, Alexander McQueen, and the '90s Renegades Who Remade Fashion*. [online]. New York: Touchstone, 2014 [cit. 2024-10-15]. ISBN 978-1-4516-4059-5. Dostupné z: https://www.simonandschuster.co.uk/books/Champagne-Supernovas/Maureen-Callahan/9781471137006
Fashion: The Whole Story. Updated Edition. London: Thames & Hudson, 2020. ISBN 978-0-500-29601-1.
Stylepedia: a visual directory of fashion styles. Hong Kong: Fashionary International, 2023. ISBN 978-988-13547-9-2.
WORSLEY, Harriet. *100 ideas that changed fashion*. London: Laurence King Publishing, 2011. ISBN 978-1-85669-733-0.
YOUNG, Caroline. *Módní kmeny*. Praha: Slovart, 2017. ISBN 978-80-7529-340-4.

Vedoucí bakalářské práce: **MgA. Lenka Mičolová**
Ateliér Design oděvu

Oponent bakalářské práce: **MgA. Karin Zadrick**
Ateliér Design oděvu

Datum zadání bakalářské práce: **31. října 2024**
Termín odevzdání bakalářské práce: **23. května 2025**

L.S.

Mgr. Josef Kocourek, Ph.D.
děkan

doc. MgA. Kristýna Petříčková, Ph.D.
vedoucí ateliéru

Ve Zlíně dne 2. prosince 2024

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb., v platném znění bez ohledu na výsledek obhajoby;
- bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- jedno vyhotovení bakalářské práce v listinné podobě bude ponecháno Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně k uložení;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci – nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá; neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji, že

- jsem na bakalářské práci pracoval(a) samostatně a použitou literaturu jsem řádně citoval(a); v případě publikace výsledků budu uveden(a) jako spoluautor;
- odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

Ve Zlíně, dne ....

podpis autora

ABSTRAKT

Bakalářská práce se věnuje fenoménu heroin chic, který dominoval módní fotografii v 90. letech 20. století. Teoretická část zkoumá okolnosti jeho vzniku, analyzuje související módní styly a reflektuje problematiku glorifikace drog a chudoby v módním světě. Dále se zabývá vlivem heroin chic na standard krásy, který přetrvává do současnosti. Výstupem praktické části práce je autorská kolekce inspirovaná nejen poznatky z teoretické části, ale také knihou a filmovou adaptací My děti ze stanice ZOO, které tvoří základ příběhu kolekce.

Klíčová slova: heroin chic, módní fotografie, 90. léta, design oděvu

ABSTRACT

The bachelor's thesis focuses on the phenomenon of heroin chic, which dominated fashion photography in the 1990s. The theoretical part examines the circumstances of its emergence, analyses related fashion styles and reflects on the issue of glorification of drugs and poverty in the fashion world. It also explores the influence of heroin chic on beauty standards, which persists to the present day. The result of the practical part of the thesis is a collection inspired not only by the findings from the theoretical part, but also by the book and film adaptation of We Children from Bahnhof Zoo, which form the basis of the collection's story.

Keywords: heroin chic, fashion photography, 1990s, fashion design

Děkuji MgA. Lence Mičolové za vedení práce.

Děkuji své mamince za podporu a spolupráci na jednom z modelů.

Děkuji také všem svým blízkým za to, že to se mnou tento rok vydrželi.

OBSAH

ÚVOD **11**
I TEORETICKÁ ČÁST **12**
1 FENOMÉN HEROIN CHIC **13**
1.1 PROBLEMATIKA DROG V KONTEXTU POPULÁRNÍ KULTURY 13
1.2 MÓDNÍ FOTOGRAFIE 90. LET 15
1.2.1 Fotografové heroin chic 16
1.2.2 Progresivní módní časopisy 20
1.3 KATE MOSS, ZTĚLESNĚNÍ FENOMÉNU 22
2 MÓDNÍ STYLY SOUVISEJÍCÍ S HEROIN CHIC **27**
2.1 GRUNGE 27
2.2 MINIMALISMUS 31
2.3 HOMELESS CHIC 34
3 HEROIN CHIC A IDEÁL KRÁSY **39**
3.1 NÁVRAT IDEÁLU HEROIN CHIC 42
II PRAKTICKÁ ČÁST **45**
4 KONCEPT, INSPIRACE A PROCES TVORBY KOLEKCE **46**
4.1 BARVY, POTISKY A MATERIÁLY 47
4.2 LINE-UP 54
4.3 MODEL 1 57
4.4 MODEL 2 61
4.5 MODEL 3 65
4.6 MODEL 4 67
4.7 MODEL 5 71
4.8 MODEL 6 74
4.9 MODEL 7 78
III PROJEKTOVÁ ČÁST **82**
5 FOTODOKUMENTACE **83**
ZÁVĚR **111**
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY **115**
SEZNAM OBRÁZKŮ **120**
SEZNAM ZDROJŮ K OBRÁZKŮM **123**
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK **129**
SEZNAM PŘÍLOH **130**

ÚVOD

Počátkem 90. let se v módní fotografii začal rýsovat nový způsob zachycování ženské krásy, který byl v ostrém kontrastu s manipulovanými a retušovanými snímky předchozí dekády. Mezi prvními, kdo vyznával tento nový styl, byla fotografka Corinne Day. Ve spolupráci s modelkou Kate Moss zformovala styl fotografie později známý pod pojmem heroin chic, který postupně ovládl svět módní fotografie a reklamy.

Teoretická část bakalářské práce mapuje tento fenomén od jeho počátků po mainstreamový úspěch. Vzhledem ke komplexnosti tématu je zkoumáno z několika perspektiv. Kromě módní fotografie se práce věnuje také módním stylům souvisejícím s heroin chic, grunge a minimalismu. Není opominuta ani problematika estetizace, až glorifikace drog a chudoby v módním průmyslu. V poslední řadě se práce zabývá i vlivem fenoménu heroin chic na standard krásy a body image. Ten je v posledních letech snad nejaktuálnějším z výše zmíněných témat – na internetu se objevuje nespočet článků zmiňujících heroin chic v kontextu návratu toxických ideálů krásy.

Práce se zaměřuje na objektivní popis všech stránek fenoménu na základě faktů a nemá za cíl vyvozovat závěry. Praktická část by však neměla glorifikovat užívání drog. Právě z tohoto důvodu si autorka jako další inspirační zdroj vybrala knihu a filmovou adaptaci *My děti ze stanice ZOO*, které vznikly jako varování pro mladou generaci přelomu 70. a 80. let, avšak zůstávají relevantními dodnes. Dalším důvodem pro tento výběr je vizuální podobnost s fotografiemi heroin chic i módními styly 90. let.

Příběh kolekce vychází ze života Christiane F., hlavní postavy knihy, a sleduje postupnou destrukci lidského života vlivem heroinové závislosti. Od naivní dívky, která se snaží zapadnout, po osobu v bezvýchodné situaci, jejíž zdánlivě jediné řešení je vysvobození v podobě smrti. V práci jsou zároveň hledány paralely mezi Christianiným osudem, životem Kate Moss a tematikou ideálů krásy. Kolekce propojuje prvky minimalismu a grunge 90. let a vizuální inspiraci filmem odehrávajícím se v 70. letech.

I TEORETICKÁ ČÁST

1 FENOMÉN HEROIN CHIC

Počátek 90. let byl obdobím výrazných změn. Ekonomická recese vyvolaná válkou v Perském zálivu, volba nového amerického prezidenta, rozpad Sovětského svazu a vznik mnoha nových nezávislých států v Evropě – to vše vytvářelo turbulentní atmosféru, která se odrazila také ve světě módy. Ať už šlo o elegantní minimalismus nebo anti-fashion v podobě grunge, lidé měli zkrátka dost přebytku, konzumerismu a materialismu 80. let.[1] V módní fotografii se rýsoval a postupně do mainstreamu dostával nový vzhled přezdívaný *heroin chic*.

Heroin chic je podle Collins English Distionary *„vnímaná glorifikace heroinu a vlastností spojených se závislými na heroinu, jako je vyhublost a prázdné oči“*[2] Výraz byl poprvé použit již v 80. letech v New York Magazine,[3] avšak ve smyslu, v jakém tento pojem vnímáme dnes, heroin chic vznikl počátkem 90. let.

Tvorba mladé generace fotografů tohoto období odráží nový pohled na ženskou krásu. Charakterizovaná je zdánlivě náhodným prostředím a modelkami, jejichž neupravený vzhled a vyhublost může evokovat obraz drogově závislých. Tento styl, který ztělesnila modelka Kate Moss, se stal standardem v reklamních kampaních módních značek. Postupně však vyvstaly otázky ohledně etiky – Nepropagují tyto snímky užívání drog a anorexii?

Po tragické smrti fotografa Davida Sorrenti na předávkování heroinem v roce 1997 se strhla obrovská vlna kritiky. Prezident Bill Clinton prohlásil: *„Glorifikace heroinu není kreativní, je destruktivní... Není krásná, je ošklivá. ...toto není o umění, je to o životě a smrti.“*[4]

1.1 Problematika drog v kontextu populární kultury

Během 90. let ve Spojených Státech i v Evropě narůstal počet uživatelů heroinu. Velkým problémem bylo snížení věku prvního užití drogy. Jelikož k mladým lidem nejúčinněji promlouvají populární média, jako film, začalo v tomto období vznikat větší množství filmů

[1] *Stylepedia: a visual directory of fashion styles*, 2023, s. 140-142.
[2] *„the perceived glamorization of heroin and the characteristics associated with heroin addicts, such as gauntness and hollow eyes“* COLLINS ONLINE DICTIONARY, *Heroin chic,* 2024.
[3] OXFORD UNIVERSITY PRESS, *Heroin chic,* 2024.
[4] *„The glorification of heroin is not creative, it's destructive ... It's not beautiful, it is ugly. ... This is not about art, it's about life and death.“* HICKMAN, *Heroin Chic: The Visual Culture of Narcotic Addiction*, 2002, s. 135.

zaměřujících se na tematiku drog. Tyto snímky měly ukázat drsnou realitu závislosti a odradit diváky od experimentů s drogami.[5]

Bylo natočeno množství snímků inspirovaných životy slavných osobností spojených s heroinem, jako *Sid a Nancy* (1986) a *The Doors* (1991). V roce 1998 vyšel film *Gia* o modelce Gia Carangi, která je považována za jednu z prvních supermodelek. Carangi však propadla heroinové závislosti a postupně přišla o práci a následně v roce 1986 podlehla komplikacím spojeným s onemocněním AIDS.[6] Kvůli její závislosti je Carangi spojována také s heroin chic, ve skutečnosti však tento fenomén v módní fotografii vznikl až několik let po její smrti.

Skutečnému příběhu se věnuje také film *My děti ze stanice Zoo* (1981) podle stejnojmenné knihy o mladé dívce ze západního Berlína, kterým se věnuje také praktická část práce. Vyloženě dokumentárním filmem je pak *V pasti – Katka* (2001), sledující Katčin život a závislost od roku 1996. Režisérka Helena Třeštíková se později vrátila a v dokumentaci pokračovala až do roku 2009.[7] Tyto filmy fungují jako odstrašující příklad a zobrazují destrukci lidské bytosti v následku drogové závislosti.

V 90. letech díky vzestupu alternativní kultury zažila renesanci také literatura takzvané *beat generation* z 50. let, která byla charakteristická odporem k tradičnímu způsobu života, ale také experimentováním s drogami. Příkladem je *Nahý oběd* z roku 1991, film podle románu představitele *beatniků* Williama S. Burroughse.[8] Burroughs také spolupracoval s ikonou 90. let, Kurtem Cobainem. Výsledkem byla nahrávka Burroughsova krátkého příběhu o muži, který se o Vánocích snaží získat dávku drogy, s kytarovým doprovodem v pozadí, nazvaná *The "Priest" They Called Him*.[9]

Cobain, jeho manželka Courtney Love i další hudebníci byli známí užíváním heroinu a jejich závislost se odrážela v hudbě dekády, především v žánru grunge. Na vzestupu byla také klubová kultura, která přinesla drogy jako heroin a extázi do vyšších kruhů společnosti.

[5] MARKERT, *Hooked in Film: Substance Abuse on the Big Screen*, 2013, Chapter 3: Heroin in Film, 1960–2010.
[6] Tamtéž
[7] *Katka*, 2025.
[8] MARKERT, *Hooked in Film: Substance Abuse on the Big Screen*, 2013, Chapter 3: Heroin in Film, 1960–2010.
[9] *Remembering when Kurt Cobain met his idol William Burroughs and created the most experimental work of his career*, 2020.

Kultovní filmy z tohoto období, jako *Pulp Fiction* (1994) a *Trainspotting* (1996) dále normalizovaly těžké drogy.[10]

Film, literatura a hudba s tematikou drog byly všudypřítomné. Pomohly odstranit stigma kolem heroinu a vytvořit společenskou atmosféru, ve které mohl vzniknout a následně se rozvíjet trend heroin chic.[11]

1.2 Módní fotografie 90. let

Podobně jako ilustrace, módní fotografie dlouhou dobu nezachycovaly přesnou podobu oděvu, nýbrž ideál krásy, ke kterému měly ženy vzhlížet. Tento standard byl zvláště patrný v 80. letech, kdy vznikl naprosto nedosažitelný ideál odrážející přebytek a luxus, které charakterizovaly tuto dekádu. V módních časopisech se objevovaly pořád dokola ty stejné modelky mající mnohdy až nadlidské fyzické kvality, které byly později nazvané *supermodelkami*.[12]

Je tedy zřejmé, že módní fotografie odráží ducha doby, nejen aktuální trendy. A protože počátek 90. let byl časem změn, také v módní fotografii se začaly objevovat nové tendence. Mladí fotografové z tzv. *londýnské školy* – Corinne Day, Jürgen Teller, Craig McDean, David Sims a Terry Richardson[13] hledali autentičtější zobrazení krásy než to, které představovaly retušované a uhlazené snímky v módních magazínech té doby. Jejich styl, známý pod pojmem heroin chic, se začal objevovat počátkem 90. let v britských časopisech The Face, i-D a nově vzniklém Dazed and Confused.[14] Za hlavní inspiraci pro tuto novou generaci je považována dokumentární fotografka Nan Goldin.[15]

Fotografie zobrazující modelky ne jako nedotknutelné bohyně, ale chovající se jako „lidské bytosti“ dominovaly tomuto desetiletí. Oproti tradiční roli módní fotografie, tedy vytváření fantazií, nyní vznikala díla podobná dokumentární fotografii.[16]

Jelikož primární funkcí reklamy je prodat ideál a životní styl, je možné si tyto snímky vyložit jako prosazování ideálu bídy a strádání. Že by však módní fotografie mohly aktivně ovlivnit společenské návyky, není zcela pravděpodobné. Více je na místě kritika paradoxu autenticity „realistické“ módní fotografie – i když se fotografové londýnské školy vymezují

[10] RYAN, *Aesthetics Trump Ethics: Commodifying the Lower-Class 'Other' in Fashion*, 2019, s. 34.
[11] Tamtéž
[12] SMEDLEY, *Escaping to Reality: Fashion photography in the 1990s*, 2013.
[13] Tamtéž
[14] HICKMAN, *Heroin Chic: The Visual Culture of Narcotic Addiction*, 2002, s. 134.
[15] SMEDLEY, *Escaping to Reality: Fashion photography in the 1990s*, 2013.
[16] Tamtéž

proti konstruovaným snímkům propagujícím ideál dokonalosti, jejich fotografie jsou přesně stejně strojené, jen za jiným účelem.[17]

1.2.1 Fotografové heroin chic

Nan Goldin je americká fotografka, jejíž práce je považovaná za hlavní inspiraci pro módní fotografy 90. let. Ve své tvorbě zachycuje momenty z vlastního života a zkoumá výšky i hloubky lidské existence.[18] Ze začátku své kariéry vystavovala převážně u sebe doma nebo v nočních klubech a barech v New Yorku, kde jedinými diváky projekcí byli subjekty fotografií a přátelé Goldin. Napříč svým životem se Goldin věnuje také aktivismu, v 80. letech v souvislosti s krizí AIDS a v současnosti se zaměřuje na opioidovou krizi.[19]

Jejím nejvýznamnějším dílem je projekce fotografií s názvem *The Ballad of Sexual Dependency* (*Balada o sexuální závislosti*, Obrázek 1). Práce vznikala převážně na přelomu sedmdesátých a 80. let a obsahovala zhruba 700 fotografií, které se rychle střídaly za hudebního doprovodu. Goldin dokumentovala příběhy mnoha svých přátel a často také jejich smrt spojenou s drogami a onemocněním AIDS.[20] V roce 1986 fotografie vyšly v knižní podobě.[21]

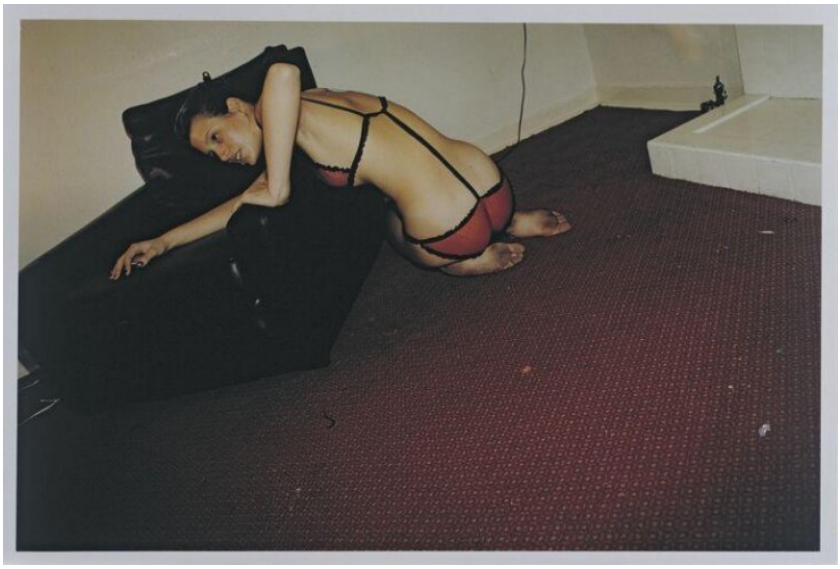
Obrázek 1 The Ballad of Sexual Dependency[22]

[17] SMEDLEY, *Escaping to Reality: Fashion photography in the 1990s*, 2013.
[18] Tamtéž
[19] PEIFFER, *Nan Goldin*, 2024.
[20] Tamtéž
[21] SMEDLEY, *Escaping to Reality: Fashion photography in the 1990s*, 2013.
[22] GOLDIN, *The Ballad of Sexual Dependency*, 1985.

Goldin byla největším vzorem pro Corinne Day. Tato bývalá modelka, která byla pro svou dobu příliš drobná a hubená, se rozhodla rozvíjet svůj talent v módní fotografii.[23] Svou zdánlivě neprofesionální technikou Day zachytila náladu dekády.[24] Na počátku 90. let fotila pro časopis The Face a do módní fotografie vnesla novou „grunge" estetiku. Její práce byla v ostrém kontrastu k okouzlujícímu světu módy 80. let. Day často čelila obviněním z propagace užívání drog a anorexie. Ke konci 90. let se stáhla z módního průmyslu a věnovala se dokumentární fotografii až do své předčasné smrti v roce 2010.[25]

Její tvorba se vyznačuje snahou vymanit se stereotypním představám o ženské kráse. Day fotografovala nekonvenční modelky v městském prostředí, čímž se pokoušela zachytit autentický obraz mladého života.[26] Příkladem je její fotografie s názvem *Gerogina, Brixton* (Obrázek 2), která zachycuje modelku Georginu Cooper v podivně zkroucené poloze na podlaze poloprázdného pokoje.

Cooper je oblečená pouze do svůdného červeného prádla, avšak snímek nemá erotický podtext a nenavozuje v pozorovateli touhu. Modelčina hubenost a natažená paže vyvolávají konotace s užíváním heroinu. Tuto atmosféru dále umocňuje skromné zařízení místnosti a zašlý koberec, od nějž má modelka ušpiněná i chodidla.[27]

Obrázek 2 Georgina, Brixton[28]

[23] CALLAHAN, *Champagne Supernovas: Kate Moss, Marc Jacobs, Alexander McQueen, and the '90s Renegades Who Remade Fashion*, 2014, Chapter 1: The Maybe Drawer.
[24] SMEDLEY, *Escaping to Reality: Fashion photography in the 1990s*, 2013.
[25] *Georgina, Brixton*, 2003.
[26] ARNOLD, *Heroin Chic*, 1999, s. 280.
[27] RYAN, *Aesthetics Trump Ethics: Commodifying the Lower-Class 'Other' in Fashion*, 2019, s. 39.
[28] DAY, *Georgina, Brixton*, 1995.

Významnou součástí díla Day je její spolupráce s Kate Moss. Společně nafotily například sérii fotografií pro časopis The Face na téma *The 3rd Summer of Love* (*Třetí léto lásky*, Obrázek 3). Název je odkazem na hippie éru 60. let a původní „léto lásky“. Fotografie měly vyjadřovat kulturní revoluci, která právě probíhala ve Velké Británii. Snímky zachycují mladou a bezstarostnou Moss hrající si na pláži. Je buď oblečená do jednoduchého, volného oblečení nebo polonahá. Podobně jako u fotografie *Gerogina, Brixton* zde nahota nepůsobí eroticky, ale spíše přirozeně. Díky neupravenosti, smíchu, hravým gestům a jejímu nedospělému tělu Moss působí nevinně a nezrale. Série fotografií odráží jejího mladistvého ducha.[29]

Day nezdůrazňuje ani nepotlačuje Katinu sexualitu. Je patrné, že jde o snímky ženy pořízené ženou. Ve fotografiích je zřejmá intimita Day a Moss, která společně s přirozeným prostředím potlačuje jakýkoliv erotický výklad. Snímky působí spíše jako momentky mezi kamarádkami.[30]

Obrázek 3 Obálka The Face[31]

Obrázek 4 Under Exposure[32]

[29] SMEDLEY, *Escaping to Reality: Fashion photography in the 1990s*, 2013.
[30] Tamtéž
[31] DAY, *Obálka The Face*, 1990.
[32] DAY, Corinne. *Under Exposure*, 1993.

Dalším ikonickým editoriálem, který Day nafotila s Moss, je *Under Exposure* (Obrázek 4). Narozdíl od fotografií z The Face má tato série pochmurnou atmosféru. *Under Exposure* evokuje pocit osamělosti a městského odcizení. Moss je fotografována ve spodním prádle sama ve svém stroze zařízeném bytě. Day navozuje pocit zimy tím, že Moss pózuje zabalená v dece nebo sedící na topení. Její bledé a hubené tělo a neupravené vlasy připomínají chudobu. Katin nepřítomný, znuděný pohled a ledabylé pózy mohou odkazovat na drogovou kulturu.[33]

V době focení *Under Exposure* už byla Kate světově známá. Day o ní později řekla: *„V polovině focení jsem si uvědomila, že to pro ni není zábava a že už není moje nejlepší kamarádka, ale stala se modelkou. Neuvědomovala si, jak je krásná, a když si to uvědomila, zjistila jsem, že už ji nepovažuji za krásnou.“*[34]

Tyto fotografie byly první prací Corinne Day pro British Vogue a předtím, než se staly ikonickými, obdržela za ně značnou kritiku. Byla obviněna z propagace heroin chic a anorexie.[35] Day byla také kritizována za zneužití intimity a zranitelnosti Kate – a to především kvůli použití těchto snímků v módním časopise, oproti např. dokumentárním fotografiím Nan Goldin.[36]

Dalším z těch, kteří zachytili nový pohled na modelky, je Jürgen Teller. Původem z Německa, Teller se v 80. letech přestěhoval do Londýna, kde fotil známé hudebníky včetně Eltona Johna a Kurta Cobaina. V 90. letech už se věnoval módní fotografii, a to především portrétům modelek, u kterých propojoval jejich profesionální a osobní život. Během jeho kariéry fotil kampaně Marc Jacobs, Yves Saint Laurent nebo třeba Louis Vuitton.[37] Tellerovi se úspěšně daří balancovat na hraně umělecké a komerční fotografie.

[33] SMEDLEY, *Escaping to Reality: Fashion photography in the 1990s*, 2013.
[34] *“Halfway through the shoot, I realised it wasn’t fun for her and that she was no longer my best friend but had become a model. She hadn’t realised how beautiful she was and when she did, I found I didn’t think her beautiful anymore.”* Tamtéž
[35] FOGG, *Fashion: The Whole Story*, 2020, s. 485.
[36] SMEDLEY, *Escaping to Reality: Fashion photography in the 1990s*, 2013.
[37] *Jürgen Teller*, 2024.

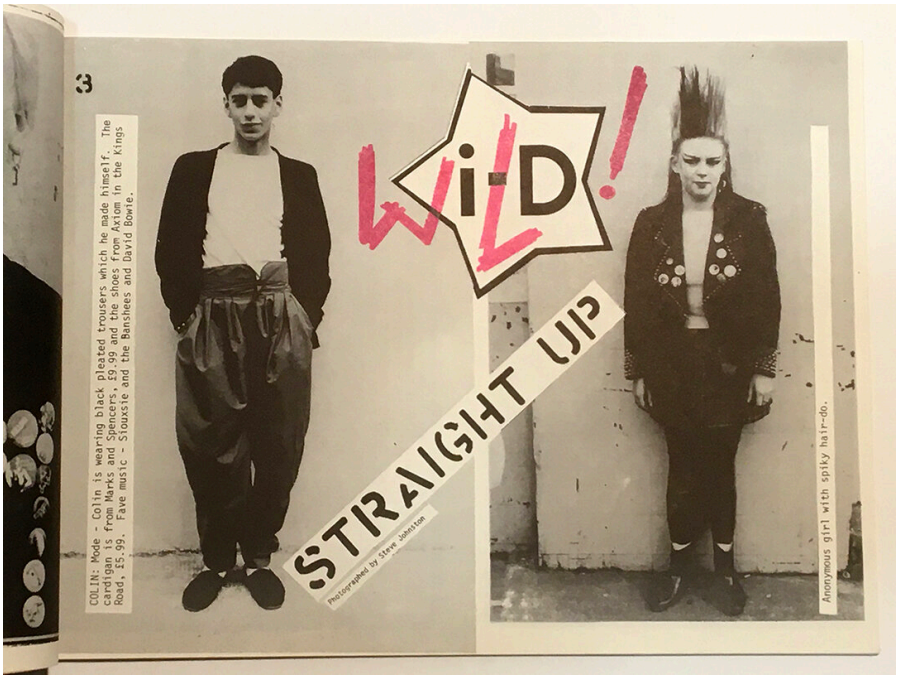
Obrázek 5 Kristen McMenamy (Versace)[38]

Velkou pozornost si získala jeho fotografie známé modelky Kristen McMenamy (Obrázek 5), která pózuje nahá. Její tělo zdobí pouze nápis rtěnkou na její hrudi – Versace a několik modřin. Snímek je v ostrém kontrastu s luxusem a smyslností, které jsou spojovány s touto značkou.[39]

1.2.2 Progresivní módní časopisy

Než se fotografie ve stylu heroin chic staly populárními, objevovaly se pouze v menších a nezávislých časopisech jako i-D, The Face a o něco mladší Dazed & Confused. Fotografie heroin chic však nebyly prvními, které si musely postupně vydobýt své místo ve světě módy. Stále rostoucí vliv subkultur a různých forem sebevyjádření v 70. letech nebyl ve velkých módních magazínech reflektován. V roce 1978 Terry Jones, tehdejší kreativní ředitel British Vogue, nechal nafotit sérii portrétů příslušníků punkové subkultury na londýnské Kings Road. Snímky nebyly přijatelné pro Vogue, místo toho vyšly v knižní podobě pod titulem *Not Another Punk Book.*[40]

[38] TELLER, *Kristen McMenamy (Versace),* 1996.
[39] SMEDLEY, *Escaping to Reality: Fashion photography in the 1990s*, 2013.
[40] OXLADE-MARTIN a DUFFY*, London, Straight-Up!,* 2024.

Obrázek 6 Straight-Up[41]

Styl fotografií Jones nazval *Straight-Up*, podle anglického výrazu, který znamená „tak, jak to je“. *Straight-Ups* zachycují obyčejné lidi na ulici a jejich osobitý styl oblékání. Tento formát se stal základem pro Jonesův magazín i-D a ve streetwearové fotografii se používá dodnes.[42,43] Snímky slouží jako forma sociální dokumentace, ale také jako módní fotografie, jelikož v popiscích bylo napsáno, kde si dotyčný oblečení koupil. Magazíny i-D a konkurenti The Face a Dazed and Confused zobrazovaly obyčejné lidi, ale stále vytvářely ideál „stylového“ já a upevnily myšlenku, že móda je životní styl.[44]

Magazín i-D vznikl v roce 1980 jako Jonesův fanzine[45] věnovaný Londýnskému pouličnímu stylu, kterému v té době vládl punk. Přestože se za svou dlouhodobou existenci značně rozrostl a vydobyl si své postavení v čele světa módy a stylu, i-D se stále drží svého původního motta, *originate – don't imitate*, které by se dalo přeložit jako *vytvářej – neimituj*. Mezi hvězdy na ikonických mrkajících obálkách časopisu patří například Madonna, Naomi Campbell, Beyoncé a v neposlední řadě také Kate Moss.[46]

[41] JOHNSTON, *Straight-Up,* 1980.
[42] OXLADE-MARTIN a DUFFY*, London, Straight-Up!,* 2024.
[43] SMEDLEY, *Escaping to Reality: Fashion photography in the 1990s*, 2013.
[44] Tamtéž
[45] spojení anglických slov fan (fanoušek) a magazine (magazín), nezávislý samizdatový časopis vytvořený nadšenci určitého tématu
[46] *I-D Magazine's Influence*, 2024.

The Face byl rovněž založen v roce 1980 v Londýně, a to Nickem Loganem. Zaměřoval se na hudbu, módu, film a společensko-politické dění. Známý je pro svůj průlomový grafický design, ale také obrovský vliv na kulturu. Kromě ikonické obálky s Kate Moss se na titulní stránce The Face objevily osobnosti jako Alexander McQueen, David Beckham, Beyoncé a Björk. Měsíčník přestal vycházet v roce 2004, ovšem v roce 2019 byl znovu spuštěn v digitální a později i tištěné podobě.[47]

Magazín Dazed & Confused, nyní pouze Dazed, založili v roce 1991 redaktor Jefferson Hack a fotograf Rankin. Magazín je věnovaný alternativnímu stylu a kultuře. Postupně se rozrostl a pod značku Dazed Media nyní spadají také magazíny AnOther, Dazed Beauty, Nowness a další. Dazed pokračuje v prosazování radikální módy a kultury mládeže.[48]

Kromě dokumentárních fotografií se v těchto časopisech objevovaly také editoriály. Pro i-D a The Face často dělala styling Melanie Ward, která se k práci stylistky dostala spíše náhodou. Protože nejprve nevěděla, že stylisti si většinou oblečení půjčují od designérů, aniž by to tušila, vytvořila nový způsob stylingu. Často používala oblečení z druhé ruky nebo, protože měla za sebou také studium designu oděvu na prestižní vysoké škole Central Saint Martins, také vlastní ušité či upravené kousky.[49]

Ward čerpala inspiraci z pouliční módy a je známá svou interpretací grunge stylu. V 90. letech spolupracovala s fotografy jako Corinne Day, Nick Knight, a David Sims, ale také s velmi mladou Kate Moss, která byla její múzou. Společně s Day se podílela na již zmíněném editoriálu s Moss pro The Face, který je považován za průlomový v kariérách všech třech žen, zejména však pro Moss. Ward pokračovala jako kreativní ředitelka Helmut Lang, spolupracovala s Calvin Klein a známá je také jako módní redaktorka Harper's Bazaar.[50]

1.3 Kate Moss, ztělesnění fenoménu

Počátek 90. let 20. století se označuje jako éra supermodelek. Naomi Campbell, Cindy Crawford, Linda Evangelista a Christy Turlington se staly hvězdami, jejichž jména znal téměř každý, třebaže se nezajímal o módu. Objevovaly se v televizních pořadech

[47] *About*, 2019.
[48] *Dazed & Confused*, 2024.
[49] CALLAHAN, *Champagne Supernovas: Kate Moss, Marc Jacobs, Alexander McQueen, and the '90s Renegades Who Remade Fashion*, 2014, Chapter 4: Just Another Common Bitch.
[50] KLEIN, *Melanie Ward*, 2010.

a bulvárních článcích, měly smlouvy s kosmetickými společnostmi a jejich sláva byla srovnatelná se slávou filmových hvězd.[51]

V roce 1990 měl fotograf Peter Lindbergh za úkol vyfotit novou ženu 90. let. Nechtěl však zobrazit pouze jednu ženu, protože představa o módě se rozšířila. Pro obálku lednového vydání British Vogue vybral nejznámější modelky té doby – Naomi Campbell, Lindu Evangelista, Tatjanu Patitz, Christy Turlington a Cindy Crawford. Tato fotografie se stala ikonickou a definuje takzvané *supermodelky*.[52]

Obrázek 7 Obálka British Vogue[53]

Každá byla jiná a svým vlastním způsobem krásná. Měly však společné rysy. Byly vysoké, měly krásné úsměvy a celkově byly zkrátka dokonalé a nedotknutelné. Srovnávaly se s nimi mladé dívky, včetně Kate Moss. Nejistá si svým vzhledem – křivými zuby a nohami, malými prsy a drobnou postavou – Kate byla v šoku, když ji v roce 1988 na letišti oslovila modelingová agentka Sarah Doukas.[54]

[51] WORSLEY, *100 Ideas that Changed Fashion*, 2011, s.106.
[52] CRAWFORD, *The Inside Story: The Vogue Supermodel Cover*, 2016.
[53] LINDBERGH, *Obálka British Vogue*, 1990.
[54] CALLAHAN, *Champagne Supernovas: Kate Moss, Marc Jacobs, Alexander McQueen, and the '90s Renegades Who Remade Fashion*, 2014, Chapter 1: The Maybe Drawer.

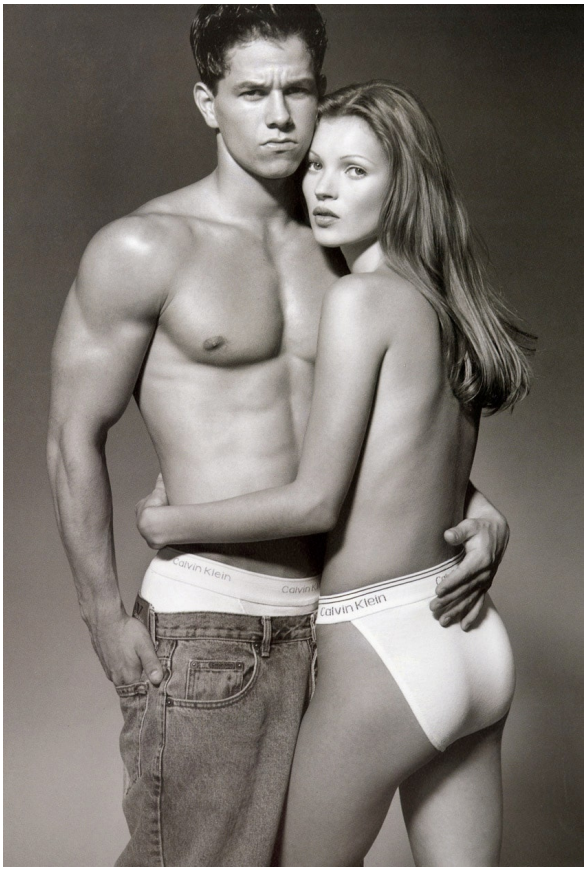
Později Doukas tvrdila, že ihned věděla, že Moss bude mít úspěch. Jenže ve skutečnosti její modelingová kariéra ze začátku vůbec nevypadala slibně. Jedním z prvních velkých výsledků pro Moss bylo, když na London Fashion Week otevřela přehlídku jaro/léto 1990 od Johna Galliana. Moss přiznala, že nechápala, proč si ji Galliano vybral, protože na mole podle ní lépe vypadají vyšší modelky. Gallianovi se však líbilo, že byla výjimečná.[55]

Kate se ujala fotografka Corinne Day a stylistka Melanie Ward, které v ní viděly sebe, a začaly s ní fotit. V již zmíněném editoriálu pro časopis The Face, na téma *The 3rd Summer of Love*, teprve šestnáctiletá Moss běhá nahá po pláži. Nakonec se jeden snímek smějící se Kate dostal i na obálku. Přestože fotografie působí vesele, Moss se údajně vůbec necítila dobře, jelikož se velmi styděla za svá prsa a nepřála si být fotografována bez trička.[56]

Tyto fotografie pro ni však znamenaly obrovský kariérní zlom. Na obálce The Face si Kate Moss poprvé všiml Calvin Klein, který se nacházel v nelehké situaci. Potřeboval oživit svou značku a vsadil na mladou generaci. Pro svou novou reklamní kampaň na spodní prádlo si vybral Moss a amerického rappera Marka Wahlberga, tehdy známého pod pseudonymem Marky Mark.

Kleinovo jméno je úzce spjato s kontroverzními reklamními kampaněmi. V roce 1981 vznikla provokativní reklama na džíny Calvin Klein s Brooke Shields, která šeptá: *„Chceš vědět, co je mezi mnou a mými Calvins? Nic.“*[57] V novém spotu Wahlberg navázal a o Moss prohlásil: *„Wow! To by mohlo být mezi mnou a mými Calvins.“*[58] Po odvysílání tržby Calvin Klein stouply o třetinu a prádlo se v mnoha obchodech vyprodalo.[59] Klein znovu dokázal, že sex prodává.

[55] CALLAHAN, *Champagne Supernovas: Kate Moss, Marc Jacobs, Alexander McQueen, and the '90s Renegades Who Remade Fashion*, 2014, Chapter 1: The Maybe Drawer.
[56] Tamtéž
[57] *„You want to know what comes between me and my Calvins? Nothing.“* CALLAHAN, *Champagne Supernovas: Kate Moss, Marc Jacobs, Alexander McQueen, and the '90s Renegades Who Remade Fashion*, 2014, Chapter 7: Why Can't I Have Fun All the Time?
[58] *„Wow! That could come between me and my Calvins.“* Tamtéž
[59] WORSLEY, *100 Ideas that Changed Fashion*, 2011, s. 172.

Obrázek 8 Kate Moss a Mark Wahlberg pro Calvin Klein[60]

Přestože byl původně Marky Mark známější, hlavní hvězdou se stala Kate. Klein z ní udělal tvář své značky – džínů, spodního prádla, parfémů.[61] A nejen to, fotografie s Moss ve stylu heroin chic diktovaly styl reklamních kampaní pro velkou část zbytku dekády. Kate Moss se stala další supermodelkou. Díky své autenticitě a přirozené „cool" energii dokonale ztělesňovala atmosféru dekády, ducha generace X a především samotný fenomén heroin chic.[62]

V březnu 1993 se Moss poprvé objevila na obálce britského Vogue, a to na snímku od Corinne Day. Úspěch měla také na přehlídkových molech. V osobním životě se však potýkala s problémy, především s užíváním alkoholu a drog.[63]

Koncem 90. let strávila Kate nějaký čas v rehabilitačním zařízení pro drogově závislé.[64] Paralelně s tím se strhla vlna kritiky glorifikace heroinu v módním průmyslu, což vedlo

[60] RITTS, *Kate Moss a Mark Wahlberg pro Calvin Klein*, 1992.
[61] CALLAHAN, *Champagne Supernovas: Kate Moss, Marc Jacobs, Alexander McQueen, and the '90s Renegades Who Remade Fashion*, 2014, Chapter 7: Why Can't I Have Fun All the Time?
[62] Tamtéž, Chapter 13: Cool Britannia.
[63] Tamtéž, Chapter 10: A Nice Girl from Croydon.
[64] Tamtéž, Chapter 16: The Queen of Primrose Hill.

k zavržení estetiky heroin chic. Na popularitě získávala nová modelka, Gisele Bündchen, jejíž zdravý vzhled mnohem více připomínal supermodelky 80. let. A tak se kyvadlo módních trendů opět vychýlilo na opačnou stranu.[65]

[65] CALLAHAN, *Champagne Supernovas: Kate Moss, Marc Jacobs, Alexander McQueen, and the '90s Renegades Who Remade Fashion*, 2014, Chapter 19: When the Little Glow in Your Face Goes.

2 MÓDNÍ STYLY SOUVISEJÍCÍ S HEROIN CHIC

Heroin chic sice není módní styl jako takový, ale souvisí se styly, které se rozvíjely v 90. letech. Tyto směry byly odpovědí na předchozí dekádu, kdy převládal materialismus a výstřední módní trendy.[66] 90. léta se také potýkala s ekonomickou recesí v důsledku války v Perském zálivu, která silně ovlivnila nákupní zvyklosti.[67]

Mladí lidé se často cynicky obraceli ke stylu grunge a sahali po oblečení z druhé ruky. S fenoménem heroin chic má grunge společnou podstatu, tedy princip přejímání prvků nižších vrstev vyšší společností. Tento jev je snad ještě výraznější v případě pozdějšího trendu nazvaného „homeless chic“. Většina veřejnosti se přikláněla spíše k minimalismu, a tak, jako heroin chic ve fotografii přinesl méně manipulace a retuše, nový styl přišel s jednoduchým oblečením bez zbytečných ozdob. Luxusní módní značky vsadily na kvalitu a rafinovaný design, namísto okázalosti.

2.1 Grunge

Grunge je hudební styl ovlivněný punk rockem a heavy metalem, který se rozvinul koncem 80. let v Seattlu a jeho okolí. Jeho představiteli jsou kapely jako Mudhoney, Nirvana, Pearl Jam a Soundgarden, pro které je typický drsný a špinavý zvuk. Temná nálada jejich hudby, za kterou se skrývá ostrý humor a komičnost, bývá mainstreamovými médii mylně interpretována jako nihilismus. To vede k nepochopení grunge a k jeho výkladu jako rebelského hnutí mládeže. Grunge však vznikl spíše jako interní vtip mezi kapelami.[68]

Styl oblékání členů subkultury grunge vycházel z typického oděvu dřevorubců a dělníků z ospalého, deštivého Washingtonu.[69] Pomyslná uniforma grunge se skládala z roztrhaných džínů, trička s logem kapely, kostkované flanelové košile, starého svetru, denimové bundy, pletené čepice a těžké pracovní obuvi nebo plátěných tenisek. Například frontman Nirvany Kurt Cobain měl v oblibě kromě bot Converse také tenisky od Bati.[70] Všechno oblečení bylo oversized a navrstvené přes sebe. Ženy často oblékaly šaty nebo midi sukně s květinovým vzorem,[71] avšak v šatech byl několikrát fotografován i Cobain.

[66] *Stylepedia: a visual directory of fashion styles*, 2023, s. 140-142.
[67] CALLAHAN, *Champagne Supernovas: Kate Moss, Marc Jacobs, Alexander McQueen, and the '90s Renegades Who Remade Fashion*, 2014, Introduction.
[68] HOBBS, *16 Moments That Tell The Real Story Behind Catwalk Grunge*, 2020.
[69] YOUNG, *Módní kmeny*, 2017, s. 175.
[70] BATA CORPORATION, *History*, 2024.
[71] *Stylepedia: a visual directory of fashion styles*, 2023, s. 142-143.

Důležitým doplňkem grunge outfitu, jak pro ženy, tak i pro muže, byly dlouhé, rozcuchané a nemyté vlasy.[72]

Obrázek 9 Grunge oděv

Na módu 90. let měla velký vliv i Cobainova manželka Courtney Love, která zpopularizovala look nazývaný *kinderwhore*. Tento styl přetváří dívčí nevinnost v něco zkaženého, zničeného až sexualizovaného. Love kombinovala babydoll šaty, vílí křídla a plastové korunky s roztrhanými nebo síťovanými punčochami a kouřovými stíny, rozmazanými očními linkami a tmavou rtěnkou.[73]

Idolové 90. let, jako například Johnny Depp, Winona Ryder a Drew Barrymore, se často na veřejnosti objevovali oblečení v ležérním stylu podobnému grunge, jako by chtěli dát světu znát, že se zajímají o důležitější věci než pomíjivou módu.[74]

Po obrovském úspěchu alba *Nevermind* od Nirvany se grunge dostal do mainstreamu. Flanelové košile a roztrhané džíny začali prodávat v Urban Outfitters a v prosincovém čísle amerického Vogue z roku 1992 byl publikován editoriál s názvem *Grunge and Glory*, představující luxusní verzi alternativního stylu.[75]

[72] YOUNG, *Módní kmeny*, 2017, s. 176.
[73] *Stylepedia: a visual directory of fashion styles*, 2023, s. 144.
[74] YOUNG, *Módní kmeny*, 2017, s. 175.
[75] Tamtéž, s. 178.

Paradox anti-módy, která se stala módní, vyvrcholil, když rovnou na třech přehlídkách jaro/léto 1993 modelky vynesly oblečení inspirované grunge stylem. Nejznámější je kolekce od Marca Jacobse pro značku Perry Ellis (Obrázek 10). Jacobs měl na svém moodboardu fotografie Kate Moss, Nirvany a Pearl Jam. Nechal si vyrobit hedvábné verze flanelových košil a kašmírové repliky čepic z druhé ruky.[76] Během práce na kolekci nechal kapelu Sonic Youth, předchůdce grunge, natočit v jeho ateliéru videoklip k písni *Sugar Kane*. Naopak Cobainovi kolekcí pohrdli, a když jim ji Jacobs poslal, údajně ji spálili. [77]

Obrázek 10 Perry Ellis Spring 1993[78]

Obrázek 11 Anna Sui Spring 1993[79]

Jacobsova grunge kolekce byla komerční katastrofou a on byl brzy z Perry Ellis propuštěn. Dokázal však, že je vizionářem a dnes je kolekce vnímána jako ikonická.[80] Jacobs po 25

[76] Tamtéž, s. 175-179.
[77] CALLAHAN, *Champagne Supernovas: Kate Moss, Marc Jacobs, Alexander McQueen, and the '90s Renegades Who Remade Fashion*, 2014, Chapter 9: Grunge R. I. P.
[78] JACOBS, *Perry Ellis Spring 1993*, 1992.
[79] SUI, *Anna Sui Spring 1993*, 1992.
[80] CALLAHAN, *Champagne Supernovas: Kate Moss, Marc Jacobs, Alexander McQueen, and the '90s Renegades Who Remade Fashion*, 2014, Chapter 9: Grunge R. I. P.

letech dokonce přinesl několik modelů zpět v Redux Grunge Collection 1993/2018 (Obrázek 12), kterou fotografoval Jürgen Teller.[81]

Další modely inspirované grungem představili návrháři Anna Sui (Obrázek 11) a Christian Francis Roth. Všechny tři kolekce byly kritizovány za cenovky s částkami, které odpovídaly vysoké módě, na oblečení napodobujícím kousky z charitativního obchodu. Je rovněž ironické, že se z grunge, který na rozdíl od punku nevyjadřuje žádný postoj, stal tak výrazný *fashion statement*.[82]

Podobně jako grunge hudba ztrácela oblíbenost na úkor nového fenoménu jménem britpop, také v módě nastal obrat. Luxusní značky, ale i běžní lidé, se přikláněli spíše k minimalismu. Do jisté míry se grunge do módy vrátil v desátých letech nového milénia, a to v podání hipsterů a módních blogerek.[83] Na platformě Tumblr byl kolem roku 2014 velmi populární styl s názvem soft grunge (Obrázek 13), kterému se teď říká také Tumblr grunge.[84]

[81] BETTS, *In 1993 Marc Jacobs' Grunge Collection Got Him Fired. Now He's Doing It Again*, 2018.
[82] YOUNG, *Módní kmeny*, 2017, s. 179.
[83] Tamtéž
[84] *Soft Grunge*, 2024.

Obrázek 12 Redux Grunge Collection[85]

Obrázek 13 Soft Grunge[86]

2.2 Minimalismus

Grunge brzy ustoupil minimalismu, který kladl důraz na elegantní a praktický každodenní oděv. Minimalismus byl reakcí na exces předchozí dekády i na ekonomickou recesi počátku 90. let. Návrháři pracovali s jednoduchými siluetami, materiály, tvary a barvami, aby oslovili moderní ženu v době, kdy byly nákupní zvyklosti spotřebitelů utlumené.[87]

Základními prvky minimalistického šatníku byly jednoduchá bílá košile nebo tričko, džíny rovného střihu s vysokým pasem a šaty ve stylu košilky. Dalšími kousky byly společenské kalhoty, jednoduchý rolák a midi nebo maxi sukně. Dámská móda pokračovala v používání pánských prvků, například volně padnoucího saka a vesty. Velmi populární byly neutrální barvy jako šedá, béžová a námořnická modrá. Mezi oblíbenou obuv patřily nazouváky na platformě nebo s klínkem a kožené boty. Patrný byl důraz na kvalitní materiály a nadčasový design.[88]

[85] JACOBS, *Redux Grunge Collection*, 2018.
[86] *Soft Grunge*, 2023.
[87] MCDONALD a NERGAARD, *The Immortal '90s and Its Everlasting Impact*, 2024.
[88] *Stylepedia: a visual directory of fashion styles*, 2023, s. 140-141.

Obrázek 14 Minimalistický oděv

Nejvýraznější tváří minimalismu 90. let je německá návrhářka Jil Sander. Přezdívaná *„královna jednoduchosti“*,[89] Sander se zaměřila na precizní střihy a kvalitní zpracování. Stejně jako řada dalších designérů odmítala používání log a nechávala své oděvy, aby hovořily samy za sebe.[90] Právě logo bylo jedním z charakteristických prvků 80. let. Původně bylo symbolem společenského statusu, ale postupem času začalo být vnímáno jako laciné a nevkusné.[91]

Puristický přístup k módě vyznávali také američtí návrháři Donna Karan a Calvin Klein. Zaměřili se na oblékání moderní, pracující ženy, která upřednostňovala pohodlí a praktičnost.[92] Dalším významným americkým návrhářem je Tom Ford, který se v 90. letech stal kreativním ředitelem Gucci. Rovná silueta a jemný materiál jeho večerních šatů z kolekce Podzim/Zima 1996 (Obrázek 15) definovala nejen nový styl značky, ale také klíčový vzhled dekády.[93]

Kate Moss byla známá svým minimalistickým šatníkem. Narozdíl od ostatních supermodelek nedbala na luxusní značky, ale raději nosila obyčejná trička a džíny nebo

[89] *„the queen of less“ Stylepedia: a visual directory of fashion styles*, 2023, s. 140-141.
[90] Tamtéž
[91] WORSLEY, *100 Ideas that Changed Fashion*, 2011, s.177.
[92] GUBENSEK, *Quiet but Powerful: Minimalism in Fashion*, 2017.
[93] FOGG, *Fashion: The Whole Story*, 2020, s. 479.

vintage šaty ve stylu košilek, tenisky, téměř žádné líčení a nedbale rozcuchané vlasy.[94] Na červený koberec vynášela jednoduché šaty rovného střihu, někdy vintage a někdy od v té době méně známých designérů jako Marc Jacobs.[95]

Obrázek 15 Gucci Fall 1996[96]

Obrázek 16 CDG Spring 1997[97]

Minimalismus však vznikl jako umělecký směr již v 60. letech. Jeho představitelé jako Donald Judd odmítli tradiční zobrazování v malířství a sochařství. Konceptuálně na ně navázali japonští návrháři Yohji Yamamoto, Rei Kawakubo (Obrázek 16) a Issey Miyake, kteří v 80. letech přinesli nový pohled na módu. Jejich tvorba byla zaměřená na formu, materiál a redukci na elementární prvky. Skrze nové způsoby skrývání a odkrývání těla narušovali genderové stereotypy a to, co je tradičně považováno za přitažlivé.[98]

[94] CALLAHAN, *Champagne Supernovas: Kate Moss, Marc Jacobs, Alexander McQueen, and the '90s Renegades Who Remade Fashion*, 2014, Chapter 13: Cool Britannia.
[95] Tamtéž, Chapter 16: The Queen of Primrose Hill.
[96] FORD, *Gucci Fall 1996*, 1996.
[97] KAWAKUBO, *CDG Spring 1997*, 1996.
[98] GUBENSEK, *Quiet but Powerful: Minimalism in Fashion*, 2017.

Minimalismus v podobě dekonstruované módy přinesl Martin Margiela. Koncept dekonstruktivismu spočívá ve zvýraznění konstrukce oděvu, v poukázání na její proces a hru s konvencemi módy. Stejné principy používali také Helmut Lang a Ann Demeulemeester.[99]

V dnešní době minimalismus znovu nabírá na popularitě. Možná proto, že i mladá generace už je unavená z pomíjivých trendů kolujících po sociálních sítích. Mikrotrendy jako například „Barbiecore" a „balletcore" často bývají relevantní pouhé týdny a způsobují nadměrnou spotřebu. Jako odpověď se stále více lidí snaží vybudovat si vlastní styl a udržitelný šatník, který nepodléhá trendům. Pro inspiraci sahají právě do 90. let nejen spotřebitelé, ale také návrháři.[100]

Ani minimalismus neunikl trendu neustálého vytváření nových názvů pro styly oblékání a pod označením *quiet luxury* („tichý luxus") dosáhl velké popularity zejména v roce 2023. Quiet luxuty klade důraz na luxusní oblečení bez viditelných log či nápadného označení značky. Znalost skutečné hodnoty těchto kousků tedy zůstává výsadou zasvěcených. Mezi módní domy, které tento styl reprezentují, patří například The Row, Khaite, Jil Sander, a Loro Piana.[101]

2.3 Homeless chic

Zatímco se trendy obvykle šíří z vyšších vrstev směrem dolů, kdy nižší vrstvy napodobují vyšší společnost, v případě heroin chic je tomu naopak.[102] Módní průmysl transformoval složité psychologické aspekty závislosti na heroinu a vzhled těch, kteří jí trpí, do přitažlivého stylu. Tento trend umožnil lidem z vyšších a středních vrstev osvojení vzhledu spojeného s užíváním drog, aniž by zažili rizika nebo důsledky skutečné závislosti.[103]

Heroin chic však zdaleka není jediným příkladem tohoto jevu. Napříč historií se objevuje fascinace utrpením a melancholií a myšlenka, že chudí lidé mají jakýsi autentický život, který je pro vyšší vrstvy nedosažitelný. Toto je možným vysvětlením pro vznik estetizace scén chudoby a snahy získat to, co bohatým lidem chybí a chudí lidé zdánlivě mají.[104]

[99] FOGG, *Fashion: The Whole Story*, 2020, s. 498-501.
[100] MCDONALD a NERGAARD, *The Immortal '90s and Its Everlasting Impact*, 2024.
[101] SALONGA, *The Rise Of Quiet Luxury And Why It Is Here To Stay*, 2023.
[102] RYAN, *Aesthetics Trump Ethics: Commodifying the Lower-Class 'Other' in Fashion*, 2019, s. 25.
[103] Tamtéž, s. 40.
[104] Tamtéž, s. 54.

V 18. století Marie Antoinetta přijala pastorální módní styl a volný čas trávila ve své vlastní stylizované vesničce.[105] V 19. století bylo zvykem bohatých obyvatel měst navštěvovat chudinské čtvrti. Při této činnosti, zvané *slumming*, si návštěvníci oblékali kostýmy z hadrů, aby zapadli mezi místní.[106] Ve 20. a 30. letech 20. století, když se společnost potýkala s ekonomickou krizí, byly populární *„hadrové plesy"*[107], na které si lidé obdobně oblékali staré a potrhané šaty.

V 80. letech 20. století se prvky estetizace chudoby objevují v práci designérky Rei Kawakubo, která vytvářela záměrně chybové materiály a pak je nechávala venku vystavené živlům. V roce 1994 představila kolekci potrhaných modelů v tlumených barvách s roztřepenými okraji, ve kterých modelky vypadaly jako zubožené uprchlice. Christian Francis Roth v roce 1991 přišel s kolekcí barevných kostýmů a šatů vycházejících z módy 80. let, doplněné záplatami ve znamení ekonomické recese počátku 90. let. V tomto období byl dominantní také již zmíněný styl grunge.[108]

Na samém počátku nového milénia John Galliano představil kolekci pro Dior s názvem *Clochards*. Modelky v pytlovitých oděvech doplněných o provizorní opasky s plechovými kelímky se nápadně podobaly osobám bez domova. Inspirací pro kolekci a jejím cílem bylo evokovat slumming a hadrové plesy. Kolekce byla veřejností označena pojmem *homeless chic* a kritizována slovy: *„modelky, které úmyslně hladoví, se vydávají za hladovějící."*[109]

Odpovědí byl o rok později film Zoolander, který paroduje a kritizuje nejen homeless chic, ale módní průmysl jako takový. Fiktivní návrhář Jacobim Mugatu ve filmu představil kolekci *Derelicte*, inspirovanou bezdomovci, tuláky a prostitutkami.[110]

[105] COLE, *Dumpster Chic and Haute Homeless: Placing Brother Sharp in a fashion industry continuum*, 2018, s. 27.
[106] Tamtéž, s. 27.
[107] „*Rag balls"* Tamtéž, s. 32.
[108] Tamtéž, s. 29.
[109] „*models who starve themselves posed as the starving"* DOWD, *Liberties; Haute Homeless*, 2000.
[110] COLE, *Dumpster Chic and Haute Homeless: Placing Brother Sharp in a fashion industry continuum*, 2018, s. 25-26.

Obrázek 17 Dior Couture 2000[111]

Obrázek 18 Ostrý bratr[112]

Z historie je zřejmá souvislost mezi ekonomickými krizemi a trendy inspirovanými nižšími společenskými vrstvami. Během Velké recese roku 2008 nabýval styl homeless chic na popularitě. Tento trend vyvrcholil, když v roce 2010 čínský fotograf na ulici města Ningbo zachytil náhodného bezdomovce. Jeho fotografie se rychle šířily mezi místními, kteří chválili jeho módní vkus. Bezdomovec díky svému pronikavému pohledu a výrazným rysům obličeje získal přezdívku „Ostrý bratr“.[113]

Ostrý bratr se stal virálním a do Ningbo se sjížděli fotografové, aby zachytili jeho osobitý styl oblékání. Psychicky nemocný muž nechápal, proč jej najednou všichni fotili a ptali se na jeho příběh, a situaci nesl těžce. Pozitivním důsledkem bylo, že díky mediální pozornosti se mohl znovu spojit se svou rodinou. Na fotografie upraveného Ostrého bratra

[111] GALLIANO, *Dior Couture 2000,* 2000.
[112] TU, *Ostrý bratr*, 2010.
[113] COLE, *Dumpster Chic and Haute Homeless: Placing Brother Sharp in a fashion industry continuum*, 2018, s. 31-32.

ovšem veřejnost reagovala negativně, často se objevovaly názory, že jeho autentický styl byl ztracen. V čínském streetwearu však způsob oblékání Ostrého bratra žil nadále.[114]

Během následujících let ještě několikrát obletěly svět různé fotografie bezdomovců a jejich stylu oblékání. Například v roce 2012 se návštěvníci New York Fashion Weeku vyfotili s bezdomovcem a v roce 2014 byly virální fotografie ukrajinského bezdomovce Slavika. Narozdíl od Ostrého bratra však Slavik vědomě pózoval pro snímky a pozornost si užíval.[115]

Současně s popularitou Ostrého bratra Vivienne Westwood představila pánskou homeless chic kolekci. Modelové v neladícím oblečení chodili po mole pokrytém kartonem, nesli igelitky s dekami a spacími pytli nebo před sebou tlačili nákupní vozíky. Kolekce měla údajně poukázat na problém rychlé módy a odradit lidi od nakupování zbytečného množství oblečení. To je ironické, bereme-li v potaz fakt, že cílem módní přehlídky je prodat představené modely.[116]

Svým stylem homeless chic je známá také Mary-Kate Olsen. Často nosila, a do jisté míry stále nosí, oversized vrstvené oblečení, dlouhé kabáty a košile uvázané v pase, s tím, že některou část oděvu většinou táhla po zemi. Outfity doplňovala pomlácenou Birkin kabelkou od Hermés a velkými slunečními brýlemi. Jejímu stylu se také říká *dumpster chic* (popelnicový chic).[117]

Novějším příkladem homeless chic je Kanye Westova kolaborace s Adidas na značce Yeezy. V roce 2015 přišli s první kolekcí oversized a často roztrhaného oblečení. West čelil výsměchu, ale kolekci bránil s tím, že to jsou zkrátka věci, které lidé nosí. V roce 2017 pak Rick Owens představil kolekci *Sleeping Bag Dressing* („Oblékání do spacího pytle“).[118]

Estonský rapper Tommy Cash se v posledních letech proslavil tím, že jako divák na módní přehlídky vynáší výstřední modely. Nedávno však pobouřil veřejnost svým převlekem za bezdomovce (Obrázek 19) na přehlídce Diesel Spring/Summer 2024 v rámci Milánského Fashion Weeku.[119] Následující sezónu, rovněž v Miláně, značka Dsquared2 představila kolekci (Obrázek 20), která využila dvojčat k vytvoření iluze transformace. První

[114] COLE, *Dumpster Chic and Haute Homeless: Placing Brother Sharp in a fashion industry continuum*, 2018, s. 32.
[115] Tamtéž, s. 34-35.
[116] RYAN, *Aesthetics Trump Ethics: Commodifying the Lower-Class 'Other' in Fashion*, 2019, s. 55-56.
[117] COLE, *Dumpster Chic and Haute Homeless: Placing Brother Sharp in a fashion industry continuum*, 2018, s. 30.
[118] Tamtéž, s. 35.
[119] HOSTE, *Tommy Cash's homeless cosplay wasn't clever, it was dumb and offensive*, 2023.

model, špinavý a oblečený v nedbalém, vrstveném outfitu připomínajícím homeless chic, vstoupil do boxu, z nějž následně vyšel druhý model, čistý a elegantní.[120]

Obrázek 19 Tommy Cash jako bezdomovec[121]

Obrázek 20 Dsquared2 Fall/Winter 2024[122]

[120] ELEUTERIO, *From rags to riches at Dsquared2 FW24*, 2024.
[121] GALLET, *Tommy Cash jako bezdomovec*, 2023.
[122] *Dsquared2 Fall/Winter 2024*, 2024.

3 HEROIN CHIC A IDEÁL KRÁSY

V kapitole *1.3 Kate Moss, ztělesnění fenoménu* jsou popsány modelky populární na přelomu 80. a 90. let a ideál krásy, který představovaly. Také je zmíněno, že Moss do tohoto ideálu nezapadala – neměla dokonalý americký úsměv, vyrýsované a opálené tělo ani výrazné poprsí.

Na jednu stranu Moss přinesla závan čerstvého vzduchu a otevřela dveře neobvyklým modelkám, které by do té doby neměly šanci se prosadit, jako byly Ève Salvail, Stella Tennant a Kristen McMenamy.[123] Na straně druhé měla však její popularita, a trend heroin chic celkově, za následek i zvýšený počet mladých žen, které upadly do pasti poruch příjmu potravy.[124] Co začalo jako oslava jedinečnosti, se brzy proměnilo v oslavu štíhlosti.

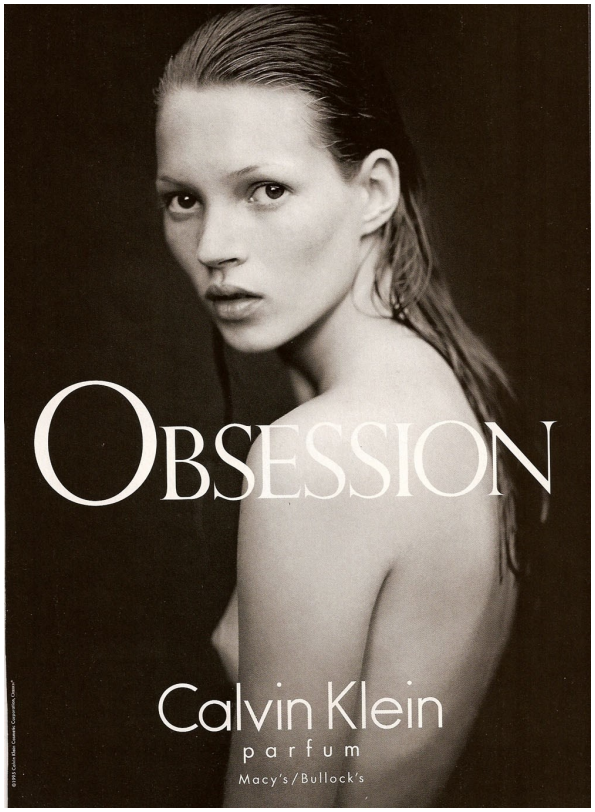
Moss se vždy bránila tím, že sama poruchou příjmu potravy netrpěla a v žádném případě nepodporovala ostatní v hladovění ve snaze napodobit její vzhled. Tvrdila, že své vyhublosti dosáhla tím, že občas zapomínala jíst, a také často celé dny pracovala na foceních, kde nedostala nic k jídlu. To bohužel nic nemění na tom, že se stala vzorem pro mnoho žen trpících poruchami příjmu potravy.[125]

Populární vzhled, jehož příkladem je právě Kate Moss, se označuje slovem *„waif"*. Původně se slovo používalo jako označení pro opuštěného člověka, především dítě, a do češtiny by se dalo přeložit jako „nalezenec". Počátkem 90. let se však slovem začaly označovat velmi hubené, androgynní a prepubescentně vypadající modelky typické pro heroin chic. Kýžený nezdravý vzhled nevyspalé dívky s podváhou podporují vystouplé kosti, bledá pleť a kruhy pod očima.[126]

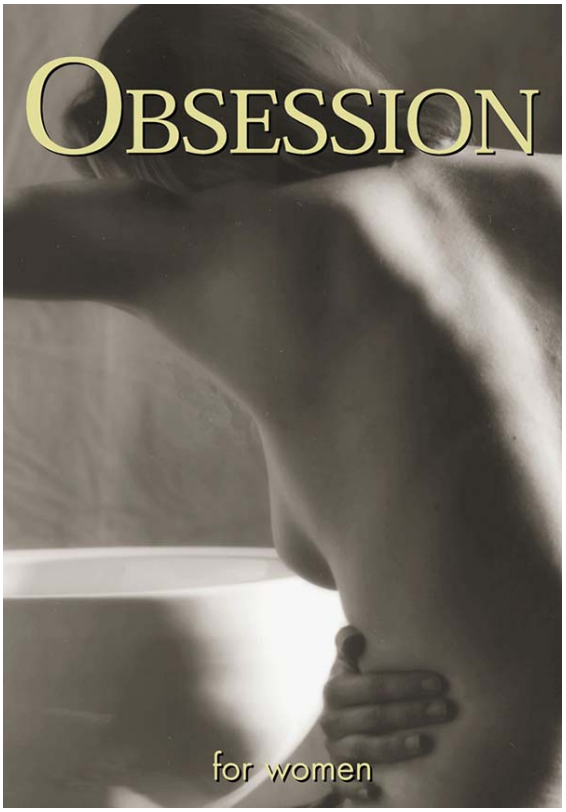
Kate Moss se definitivně stala ústřední postavou tohoto vzhledu, když byla fotografována jejím tehdejším partnerem Mariem Sorrenti v roce 1993. V této kampani pro Calvin Klein spodní prádlo pózuje v černých kalhotkách a tílku. Středem pozornosti jsou Katiny vystouplé kyčelní kosti. Na dalších snímcích od Sorrentiho, tentokrát pro Calvin Klein parfém *Obsession*, je Moss zcela nahá. Na jednom z nich (Obrázek 21) se do objektivu dívá pohledem vystrašeného dítěte. [127]

---

[123] CALLAHAN, *Champagne Supernovas: Kate Moss, Marc Jacobs, Alexander McQueen, and the '90s Renegades Who Remade Fashion*, 2014, Chapter 10: A Nice Girl from Croydon.
[124] KAST, *The Unspoken Power of Toxic Words on Body Image*, 2018, s. 20.
[125] ALDERTON, *"Nothing Tastes as Good as Skinny Feels": Kate Moss and the Role of the "Extraordinary Body" in Cult Formation*, 2024, s. 161-163.
[126] Tamtéž, s. 162-163.
[127] Tamtéž, s. 162-163.

Obrázek 21 Calvin Klein Obsession[128]

Obrázek 22 Adbusters parodie[129]

Calvin Klein byl kritizován za propagaci vzhledu *waif* a stylu heroin chic. Také byl obviněn z tvorby dětské pornografie, jelikož snímky sexualizují pózy a výrazy spojené spíše s dětmi než dospělou ženou.[130] Skupina Adbusters v roce 2011 reklamu parodovala fotografií ženy sklánějící se nad záchodovou mísou (Obrázek 22). Tato falešná reklama evidentně odkazuje na vliv, který mají snímky Kate Moss na náchylné ženy a dívky.[131] Název parfému z originální kampaně – *Obsession* (posedlost) – ironicky podtrhuje tuto myšlenku.

Je nutné zmínit, že porucha příjmu potravy není pouhá snaha napodobit vzhled štíhlých modelek, nýbrž velice komplexní duševní onemocnění. Trpící těmito poruchami jsou často rozpolceni mezi snahou udržet kontrolu nad svým stravováním, tedy prokázáním síly, a pocitem bezmoci, kdy touží po záchraně.[132]

Důležitým pojmem pro vysvětlení problematiky je *obraz těla*, anglicky *body image*, který vyjadřuje to, jak člověk vnímá své vlastní tělo. Obraz těla může být buď pozitivní,

[128] SORRENTI, *Calvin Klein Obsession*, 1995.
[129] *Adbusters parodie*, 2011.
[130] ALDERTON, *"Nothing Tastes as Good as Skinny Feels": Kate Moss and the Role of the "Extraordinary Body" in Cult Formation*, 2024, s. 163.
[131] RYAN, *Aesthetics Trump Ethics: Commodifying the Lower-Class 'Other' in Fashion*, 2019, s. 50.
[132] ALDERTON, *"Nothing Tastes as Good as Skinny Feels": Kate Moss and the Role of the "Extraordinary Body" in Cult Formation*, 2024, s. 167.

nebo negativní – zkreslený.[133] Vystavení fotografiím žen s ideálním tělem, a porovnávání se s nimi, může negativně ovlivnit obraz těla, což poté může vést k rozvinutí poruchy příjmu potravy. Tento efekt je znásobený, pokud jsou ideální těla spojena s úspěchem a štěstím, jako to je v případě Kate Moss.[134]

„Nothing tastes as good as skinny feels“ neboli *„nic nechutná tak dobře jako pocit štíhlosti“* je snad nejznámější hláškou Kate Moss. Zazněla jako její odpověď, když byla v roce 2009 dotázána na její osobní motto v rozhovoru pro magazín Women's Wear Daily. Moss sice větu nevymyslela, ale rozhodně ji zpopularizovala a je s ní navždy spojena.[135]

Společně s fotografiemi Kate se tento citát stále běžně objevuje jako takzvané *thinspo* (spojení slov thin – štíhlá a inspo – inspirace) na stránkách a fórech věnovaným *pro-ana* obsahu. *Pro-ana* (pro-anorexie) označuje mezinárodní komunity většinou mladých dívek, které si přejí normalizovat poruchy příjmu potravy jako validní životní styl a legitimní alternativu ke zdravým stravovacím návykům. *Pro-ana* komunita je často označována za kult, kvůli vysokým a nebezpečným nárokům kladeným na své členy.[136]

V roce 2014 kanadský prodejce Hudson's Bay Co. pobouřil internet tričkem s nápisem *Nothing tastes as good as skinny feels* (Obrázek 23). Citát je umístěn v nutričním štítku s počtem kalorií uvedeným jako nula. O dva roky později britský diskontní obchod B&M použil stejný citát, tentokrát na osobní váze (Obrázek 24). Oba produkty byly samozřejmě brzy staženy z prodeje.[137,138]

[133] KAST, *The Unspoken Power of Toxic Words on Body Image*, 2018, s. 6.
[134] ALDERTON, *“Nothing Tastes as Good as Skinny Feels”: Kate Moss and the Role of the “Extraordinary Body” in Cult Formation*, 2024, s. 159.
[135] Tamtéž, s. 164.
[136] Tamtéž, s. 159.
[137] THE CANADIAN PRESS, *Hudson's Bay to pull 'Nothing Tastes As Good As Skinny Feels' shirt*, 2014.
[138] HARVEY-JENNER, *A shop has been criticised for selling these 'pro-anorexia' scales*, 2016.

Obrázek 23 Tričko Hudson's Bay Co.[139]

Obrázek 24 Váha B&M[140]

3.1 Návrat ideálu heroin chic

„Bye-bye booty: Heroin chic is back" (*„Sbohem křivky: Heroin chic je zpět"*)[141] – tak zní titulek článku New York Post z listopadu 2022, který odstartoval diskusi o návratu trendu heroin chic. Ať už jde o celebrity a jejich náhlý úbytek hmotnosti, vracející se módní trendy, nebo léky na hubnutí, ve vzduchu jsou cítit změny. Zatímco v minulé dekádě byly populární plnější křivky a výrazné pozadí, zdá se, že ideál se postupně obrací směrem k velmi štíhlým postavám.

Jednou z nejvýraznějších ukázek těchto tendencí je Kim Kardashian, dříve známá pro svou postavu přesýpacích hodin a své pozadí, která údajně během tří týdnů zhubla sedm kilogramů. Rapidní hubnutí podstoupila, jen aby se vešla do známých šatů Marilyn Monroe, které vynesla na Met Gala 2022. Také její sestra Khloe výrazně zhubla a obě jsou podezřívány z užívání léku Ozempic. A nejsou jediné, tento lék pro diabetiky se stal velmi

[139] *Tričko Hudson's Bay Co.*, 2014
[140] *Váha B&M*, 2016.
[141] DIAZ, *Bye-bye booty: Heroin chic is back*, 2022.

oblíbeným nejen v kruzích celebrit.[142] Jedním z aktuálnějších příkladů nebezpečného úbytku váhy je pak zpěvačka Ariana Grande, která na premiéře svého nového filmu *Wicked* znepokojila fanoušky nezdravým vzhledem a vystouplými žebry (Obrázek 25).[143]

Novo Nordisk, farmaceutická firma, která vyrábí Ozempic, je momentálně nejhodnotnější společností v Evropě. O lék je pro účely hubnutí takový zájem, že se jej dokonce nedostává na pacienty s cukrovkou, pro které byl původně určen. Módní značka Namilia situaci parodovala tílkem s nápisem „Miluji Ozempic“ (Obrázek 26).[144] Vypadá to, že ideál spojený s heroin chic je opravdu zpět, možná by však bylo přesnější označení „Ozempic chic“.

Obrázek 25 Ariana Grande[145]

Obrázek 26 Tílko I Love Ozempic[146]

Obrovský vliv celebrit jako Kim Kardashian a Ariana Grande na obraz těla může být odpovědí na otázku, proč se toxické standardy vrací. Dalším z možných vysvětlení

[142] DIAZ, *Bye-bye booty: Heroin chic is back*, 2022.
[143] ZELLER, *Ariana Grande looks painfully thin in plunging dress at Wicked premiere after sparking concern over weight loss*, 12 November 2024.
[144] CHAIKA, *Bye-bye body positivity, hello 'heroin chic'?* 2024.
[145] *Ariana Grande*, 2024.
[146] NAMILIA, *Tílko I Love Ozempic*, 2024.

popularity hubených těl je návrat trendů z nultých let. Džíny s nízkým pasem, piercingy v pupíku a minisukně zažívají renesanci. Tendence více odhalovat oblast břicha a ideály krásy z nultých let jsou úzce propojené s návratem estetiky heroin chic.[147]

Bohužel je téma tak čerstvé, že dosud neexistují relevantní odborné zdroje mapující a zkoumající problematiku návratu heroin chic. Vogue Business se však v posledních sezónách zabývá velikostní inkluzivitou přehlídek napříč čtyřmi hlavními městy – Paříž, Londýn, Milán a New York. Díky jejich pravidelným zprávám o velikostní inkluzivitě jsou dostupné číselné údaje, jež podporují spekulovaný návrat toxických standardů.

Ve svých zprávách Vogue Business klasifikuje modelky (a modely) jako *straight-size* (velikosti EU 30-36), *mid-size* (velikosti EU 38-44) a *plus size* (velikosti EU 46 a větší). Ze zprávy za sezónu jaro/léto 2025 vyplývá, že nejvíce inkluzivní jsou začínající a nezávislé značky. V inkluzivitě tudíž vede Londýnský Fashion Week, na kterém se prezentuje velké množství těchto menších návrhářů, a to celkově se 13% *mid-size* a *plus-size* modelů. Návrhářka Karoline Vitto dokonce představila všech 22 svých modelů na *mid-size* a *plus-size* tělech. Naopak v Miláně bylo 98% modelů *straight-size*.[148]

Z dlouhodobého hlediska se zdá, že velikostní inkluzivita stagnuje, u prominentních módních domů dokonce spíše klesá. Mnoho značek neobsadilo žádné *mid-size* ani *plus-size* modelky. Autorky zprávy Lucy Maguire a Maliha Shoaib dále podotýkají, že *straight-size* modelky jsou čím dál více hubené, často až nezdravě vypadající. Podtrhují též souvislost s celospolečenským děním a možné dopady tohoto trendu.[149] Ukazuje se, že módní svět stále není připraven podporovat různorodé typy postav. Návrat estetiky heroin chic a klesající zastoupení *plus-size* modelek signalizují krok zpět v boji za tělesnou inkluzivitu.

[147] DECKER, *"Heroin chic" returns: the dark side of Y2K fashion's revival*, 2024.
[148] MAGUIRE a SHOAIB, *The Vogue Business Spring/Summer 2025 size inclusivity report*, 2024.
[149] Tamtéž

II PRAKTICKÁ ČÁST

4 KONCEPT, INSPIRACE A PROCES TVORBY KOLEKCE

Jelikož heroin chic není módním stylem v pravém slova smyslu, bylo nutné hledat i jiné vizuální inspirační zdroje. Byly vybrány grunge a minimalismus, popsané v kapitole *2 Módní styly související s heroin chic*. Obě tyto estetiky se prolínají v osobním stylu Kate Moss v 90. letech, který je rovněž inspirací pro kolekci.

Jedním z hlavních cílů praktické části práce však bylo, aby kolekce neglorifikovala drogy ani jejich uživatele. Proto byla jako další zdroj inspirace zvolena kniha *My děti ze stanice ZOO* a stejnojmenný film, které vznikly jako varování pro mladou generaci přelomu 70. a 80. let. Relevantními však zůstávají dodnes, a proto je kniha stále zařazovaná mezi doporučenou četbu pro dospívající.

Biografická kniha *My děti ze stanice ZOO* vznikla na základě rozhovorů s Christiane F., dívkou, která se ve svých dvanácti letech poprvé setkala s drogami v klubu mládeže evangelického centra. Spolu se skupinou starších kamarádů začala užívat hašiš, LSD a následně léky na předpis. Začala také pravidelně chodit na diskotéku do známého klubu *Sound*, kde se nakonec dostala k heroinu. Postupně se propadala hlouběji do závislosti a musela si na drogu vydělávat prostitucí. Po několika neúspěšných pokusech o odvykání a smrti její nejlepší přítelkyně na předávkování se Christiane rozhodla spáchat sebevraždu. Pokus naštěstí přežila a následně mohla svůj příběh předat dále.[150]

Filmová adaptace z roku 1981, odehrávající se v druhé polovině 70. let v Západním Berlíně, je velmi vizuálně podobná estetice heroin chic. Zatímco film se snaží příběh hlavní postavy Christiane představit jako odstrašující případ a ukázat syrovou realitu závislosti, heroin chic přebírá podobné vizuální prvky a zasazuje je do kontextu módy. Vyhublé postavy, bledé tváře a nepřítomné výrazy lze nalézt jak mezi drogově závislými na stanici ZOO, tak v editoriálech módních časopisů 90. let. Taktéž oblečení postav filmu – zejména střih džínů, kožené a denimové bundy či prvky pánského oděvu u Christiane – nese podobnost s minimalismem a osobním stylem Kate Moss. Přelom 70. a 80. let je také významným obdobím tvorby fotografky Nan Goldin, jejíž práce byla inspirací pro módní fotografii 90. let (viz kapitola *1.2.1 Fotografové heroin chic*).

Kromě vizuální souvislosti kolekce hledá také paralely mezi příběhem Christiane a životem Kate Moss. Christiane toužila být dospělá a zapadnout mezi „cool“ partu, s níž

[150] F., CHRISTIANE et al., *My děti ze stanice ZOO*, 2021.

ve velmi nízkém věku postupně přešla od lehkých drog až po heroin, na který si musela vydělávat prostitucí. Kate Moss se k modelingu také dostala v dětství a na obrovskou slávu, která ji čekala, nebyla připravená. Ze začátku kariéry se několikrát dostala do nepříjemných situací a čelila hrozbě, že pokud se nepodvolí, další šanci v modelingu již nedostane. I ona se potýkala se závislostí na omamných látkách.[151]

V neposlední řadě se v kolekci odráží motiv standardu krásy, obrazu těla a snahy dosáhnout ideálního vzhledu. Ideální vzhled, a především tělo, jsou pojaty jako droga a porucha příjmu potravy jako forma závislosti. Autorka tak vytváří další paralelu k příběhu Christiane, kde namísto heroinu ničí život právě porucha příjmu potravy.

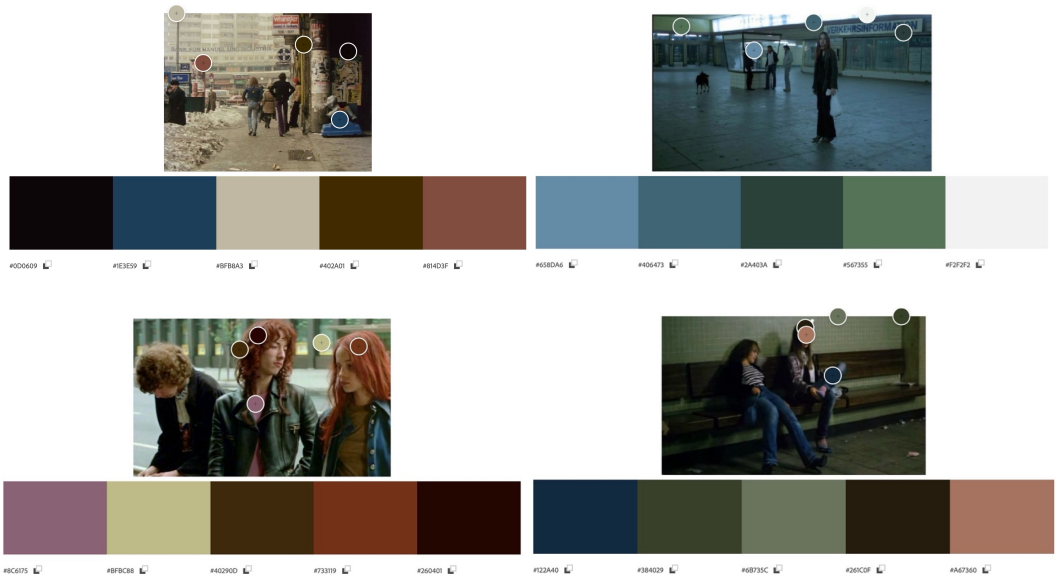
Obrázek 27 Moodboard

4.1 Barvy, potisky a materiály

Barevnice kolekce vznikla na základě experimentu s několika snímky z filmu *My děti ze stanice ZOO*, z nichž byly pomocí Adobe Color náhodně generovány barevné palety

[151] CALLAHAN, *Champagne Supernovas: Kate Moss, Marc Jacobs, Alexander McQueen, and the '90s Renegades Who Remade Fashion*, 2014.

(Obrázek 28). Jelikož snímky pocházejí z filmové kamery, výsledné barvy jsou tlumené a odpovídají estetice grunge.

Obrázek 28 Výběr barev

Z jednotlivých součástí těchto náhodných palet byla sestavena výsledná barevnice vhodná pro tvorbu kolekce (Obrázek 29). Hlavními tóny jsou odstíny fialové, šeříková a švestková, doplněné světle olivovou – typické barvy grunge stylu. Další barvou palety je námořnická modř, která představuje denimové kousky kolekce. Paleta je rozšířena o neutrální slonovinovou a černou barvu.

Obrázek 29 Barevnice

Po výběru barev mohly být vytvořeny potisky. Prvním z nich byl vzor panelových domů sídliště, kde Christiane vyrůstala. Velká část knihy *My děti ze stanice ZOO* je věnována popisu pochmurné atmosféry mezi šedivými panelovými domy. Zároveň jsou často zmiňovány Christianiny kostkované kalhoty, jakožto symbol dětství, kterého se snažila zbavit.

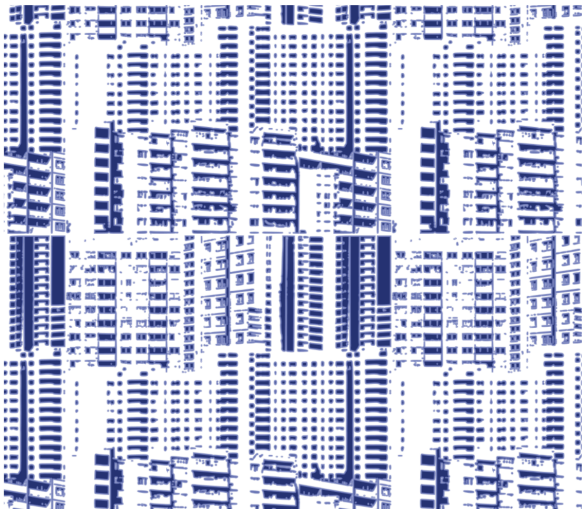
„Gropiusstadt, to jsou věžáky pro pětačtyřicet tisíc lidí a mezi nima trávníky a nákupní střediska. Zdálky to sídliště vypadalo docela nově a udržovaně. Ale zblízka, když člověk stál mezi těma domama, bylo cejtit, jak to tam páchne po moči.“[152]

„Odmítla jsem nosit ty hloupý dětský kostkatý kalhoty a chtěla jsem džíny. Dostala jsem je. Chtěla jsem boty na vysokým podpatku. Matka mi dala jedny svoje starý.“[153]

Tento potisk tedy měl představovat právě její dětskou stránku. Původně byl aplikován vzor kostek přes fotografii sídliště (Obrázek 30). Poté však bylo rozhodnuto využít samotné panelové domy a jejich okna jako kostky a vzor vznikl pomocí vektorizace koláže několika různých domů (Obrázek 31). Nakonec byla použita koláž vytvořená pouze z jednoho typu panelového domu a barvy potisku byly upraveny tak, aby ladily ke zbytku kolekce (Obrázek 32).

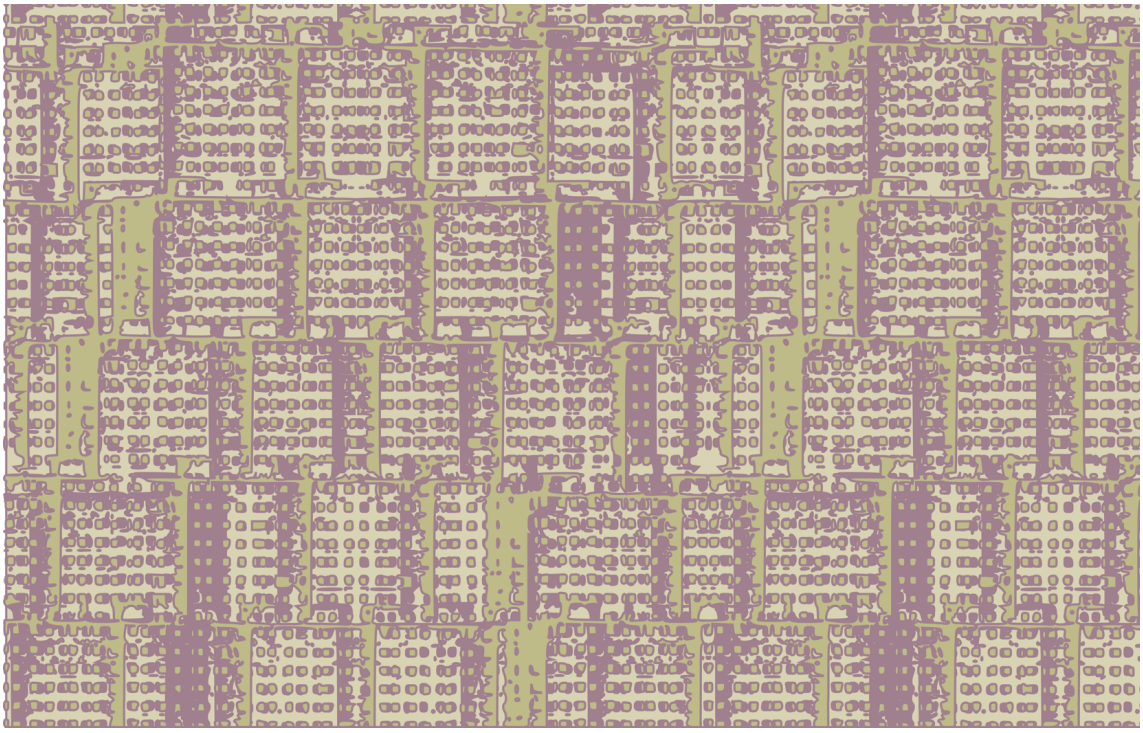

Obrázek 30 Vzor sídliště 1

Obrázek 31 Vzor sídliště 2

[152] F., CHRISTIANE et al., *My děti ze stanice ZOO*, 2021, s. 12.
[153] Tamtéž, s. 32.

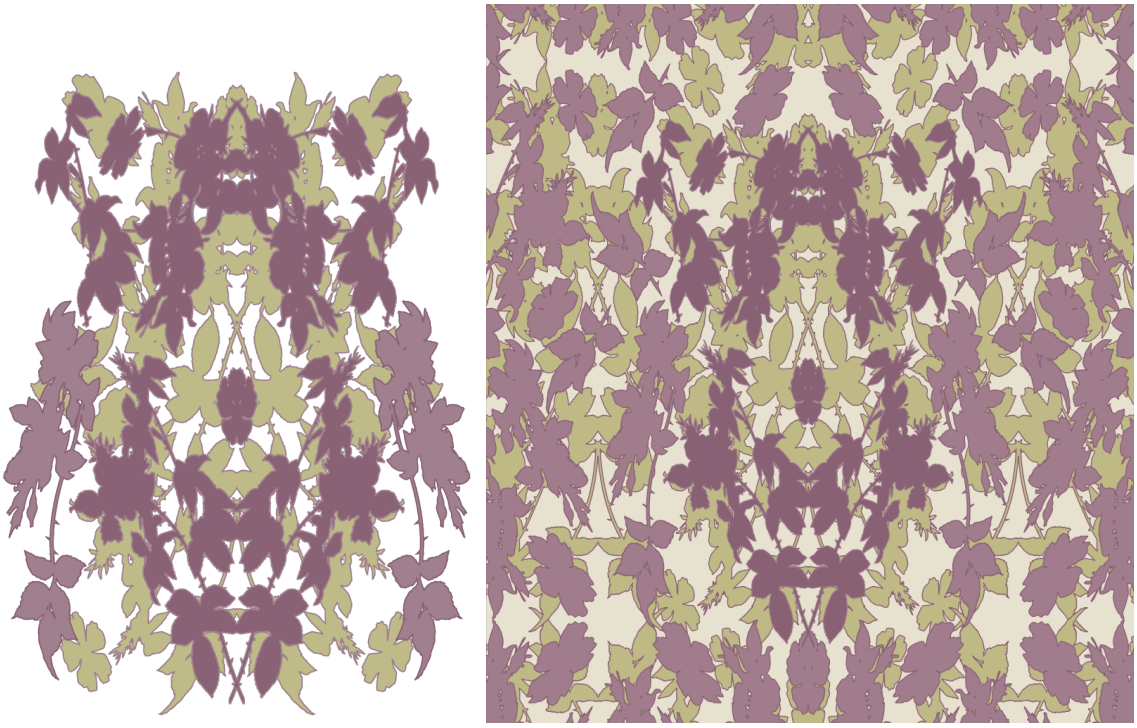
Obrázek 32 Finální vzor sídliště

Dalším potiskem byl květinový vzor, který zapadá jak do estetiky 70., tak i 90. let. Na základě symboliky květin byla vybrána šípková růže, která představuje radost či rozkoš (květ), ale také bolest (trn)[154]. Tento význam vystihuje závislost, kdy droga přináší příjemné pocity, dlouhodobě však způsobuje utrpení. Květy a listy šípkové růže byly převedeny do vektorové podoby, deformovány a následně z nich byl vytvořen opakující se vzor ve třech barevných variantách (Obrázek 33). Do světlejší varianty byl také vložen motiv ženského těla složený z částí květin (Obrázek 34), který je ve výsledném oděvu umístěn na korespondujících částech těla.

[154] BURKE, *The miniature language of flowers*, 1865.

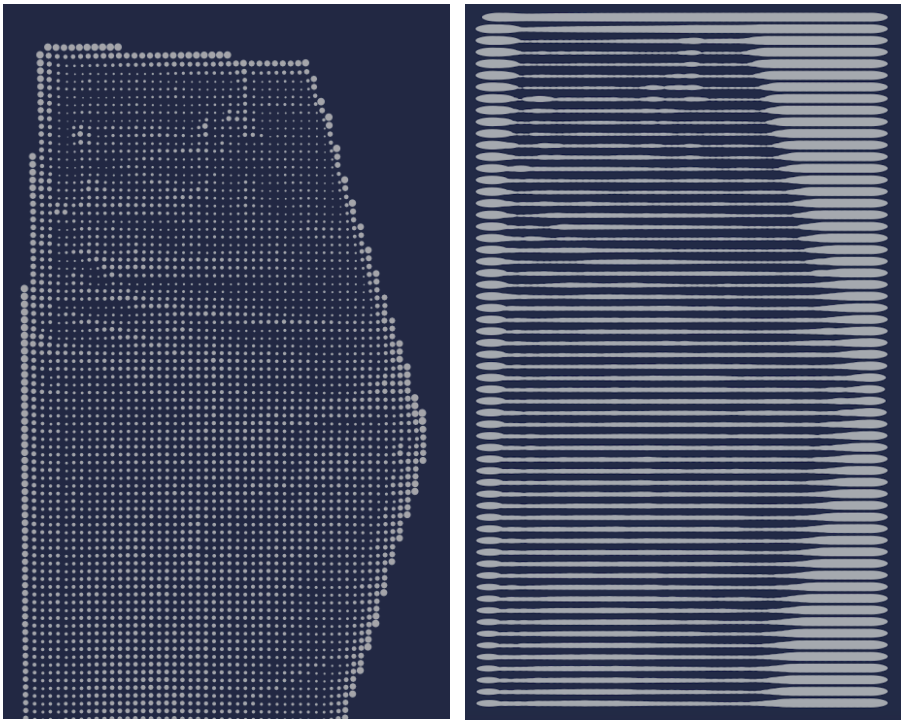

Obrázek 33 Květinové vzory

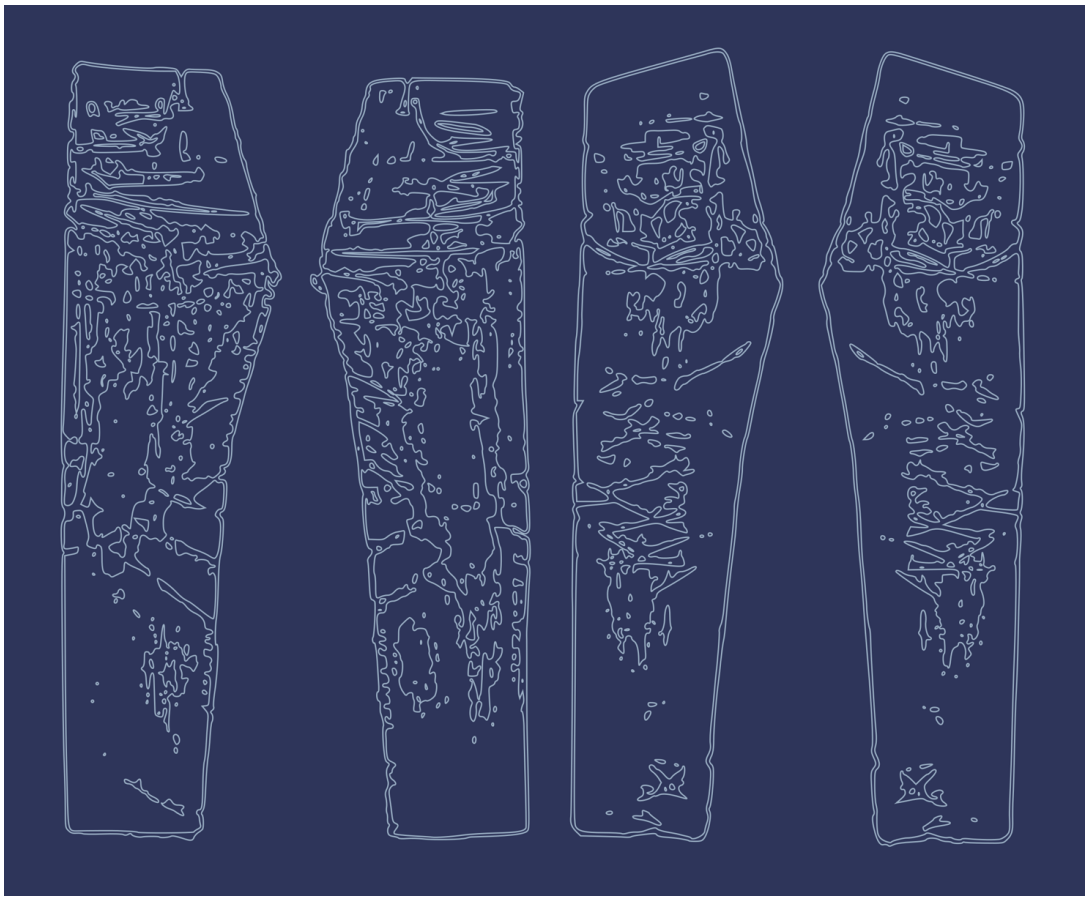

Obrázek 34 Květinový vzor s motivem těla

Tyto potisky byly aplikovány na bavlněný popelín od firmy Flora Print, s výjimkou tmavého květinového vzoru, který byl vytisknut na polyesterovou podšívkovinu od firmy SubliProfi. Kromě nich však byl realizován ještě jeden vzor, a to pomocí laserového gravírovacího stroje. Cílem bylo vytvořit na denimu struktury onošených džínů, avšak takovým způsobem, aby bylo na první pohled jasné, že jsou falešné. Nejdříve byla struktura přenesena do teček a čar (Obrázek 35), ale aby vzor korespondoval s potisky, byl převeden do obrysových linií (Obrázek 36).

Obrázek 35 Vzory džínů

Obrázek 36 Finální vzor džínů

Jako materiál pro tvorbu kolekce byl zvolen již zmíněný bavlněný popelín od firmy Flora Print a materiál podšívka ze 100% polyesteru od firmy SubliProfi. Dále byl použitý bavlněný denim s 10% příměsí polyesteru v modré i černé barvě. Džíny byly důležité pro Christiane jako pomyslná uniforma „cool“ lidí, mezi které chtěla zapadnout. V kolekci je využito několik typů úpletu – ručně pletený z hrubé merino příze, pletený na stroji Dopleta z tenké merino příze, ale také bavlněný oboulícní a bambusový jednolícní úplet kupovaný v metráži. Pro ušití kožichu byly použity různé kožešiny z druhé ruky a na hedvábné šaty posledního modelu byl zvolen krešovaný žoržet. Kolekci doplňují tepané kovové prvky ze strukturovaného hliníkového plechu.

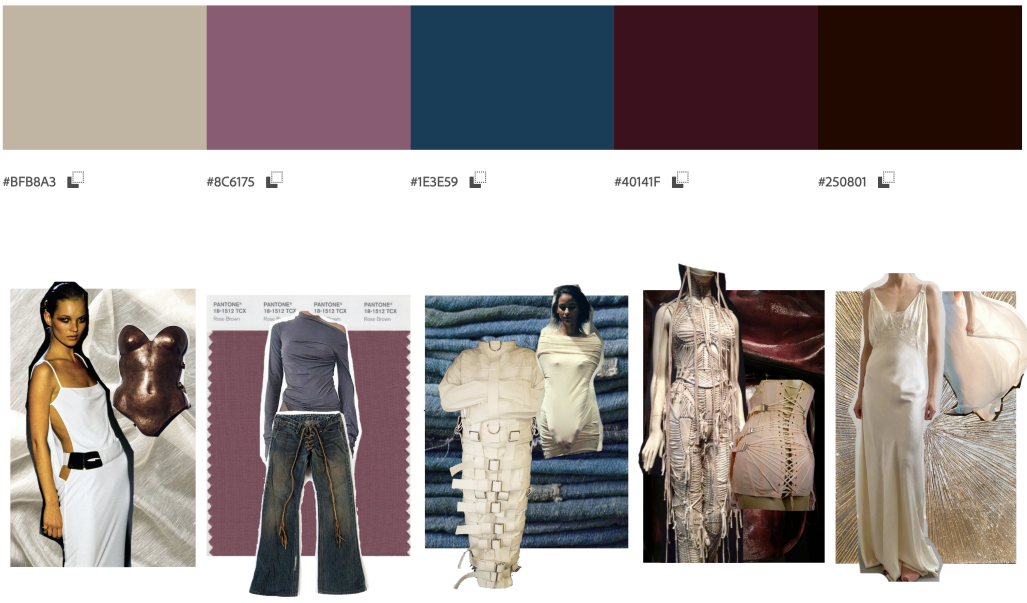
Obrázek 37 Materiály

4.2 Line-up

Příběh kolekce vychází ze života Christiane F. a sleduje postupnou destrukci lidského života vlivem heroinové závislosti. Od naivní dívky, která se snaží zapadnout, po osobu v bezvýchodné situaci, jejíž zdánlivě jediné řešení je vysvobození v podobě smrti.

Prvotní line-up (Obrázek 38) sestával z pěti modelů, které představovaly postupné svazování člověka jeho závislostí. Pátý model měl vyjadřovat vysvobození. Tento koncept byl postupně rozvíjen a nakonec rozšířen na finální počet 7 modelů.

V průběhu práce vzniklo velké množství kresebných návrhů. Od původních, prvoplánových návrhů se postupně odvíjely nové a originálnější designy, které více vystihovaly rukopis autorky.

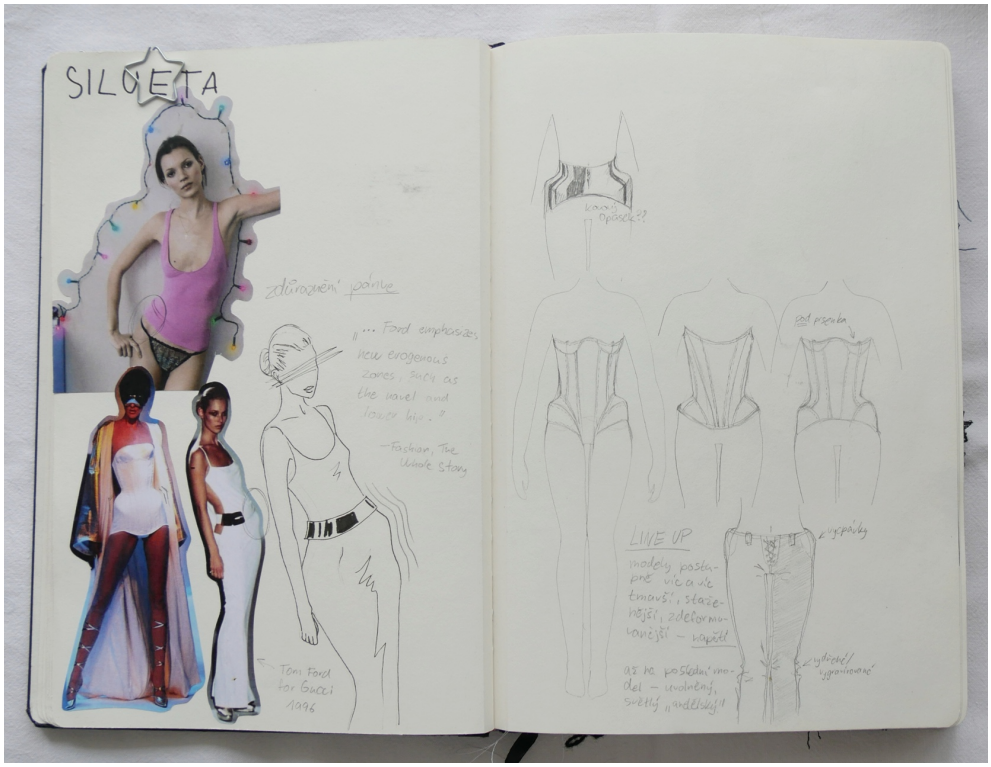
Obrázek 38 Prvotní line-up kolekce

Obrázek 39 Vývoj návrhů

Finální kolekcí se prolíná motiv ideálního těla, které je velmi hubené s vystouplými kyčelními kostmi (Obrázek 40). Motiv je znázorněn tepanými kovovými prvky, ale odráží

se také v řešení džínů, vycpávkách boků a nejvýraznější je u korzetu, který tělo silou tvaruje do požadovaného tvaru.

Obrázek 40 Hledání siluety

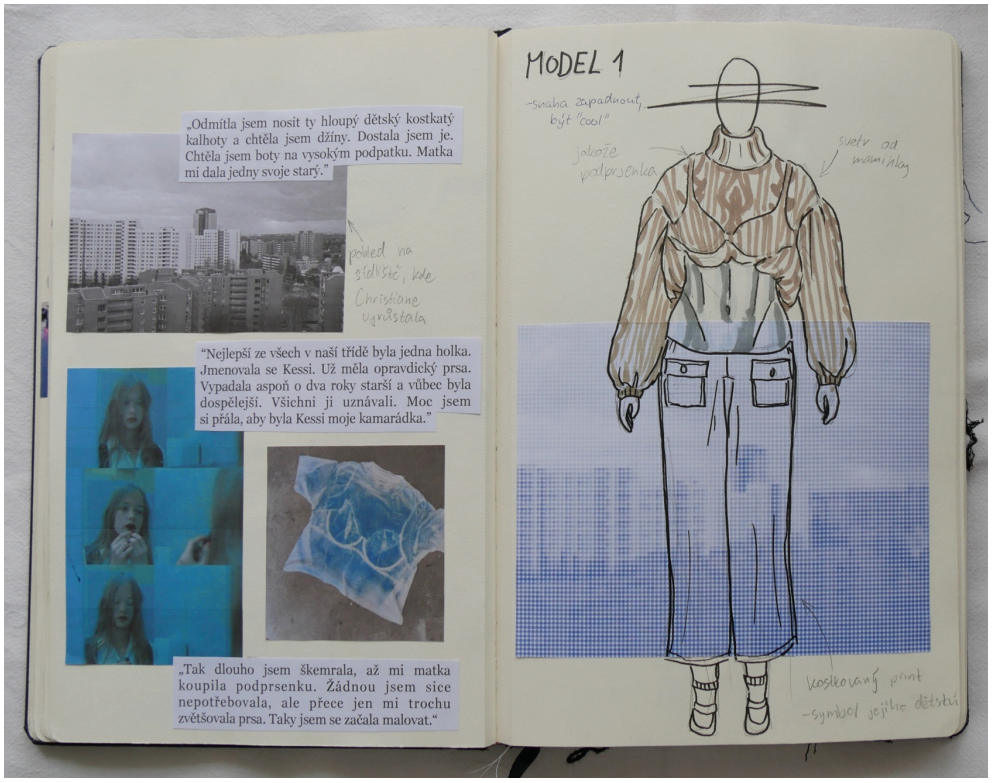
Oděvy jsou poplatné estetice 90. let. Šaty s květinovým vzorem vycházejí ze stylu grunge, stejně jako rozpáraný svetr. Hedvábné šaty jsou inspirované Kate Moss a jejími šaty ve stylu košilky. Taktéž kožichy byly v tomto období velmi oblíbené. Denimová vesta pak odkazuje na trend oblekových vest v dámském oděvu, jeden z definujících kousků minimalistického šatníku 90. let.

Obrázek 41 Line-up kolekce

4.3 Model 1

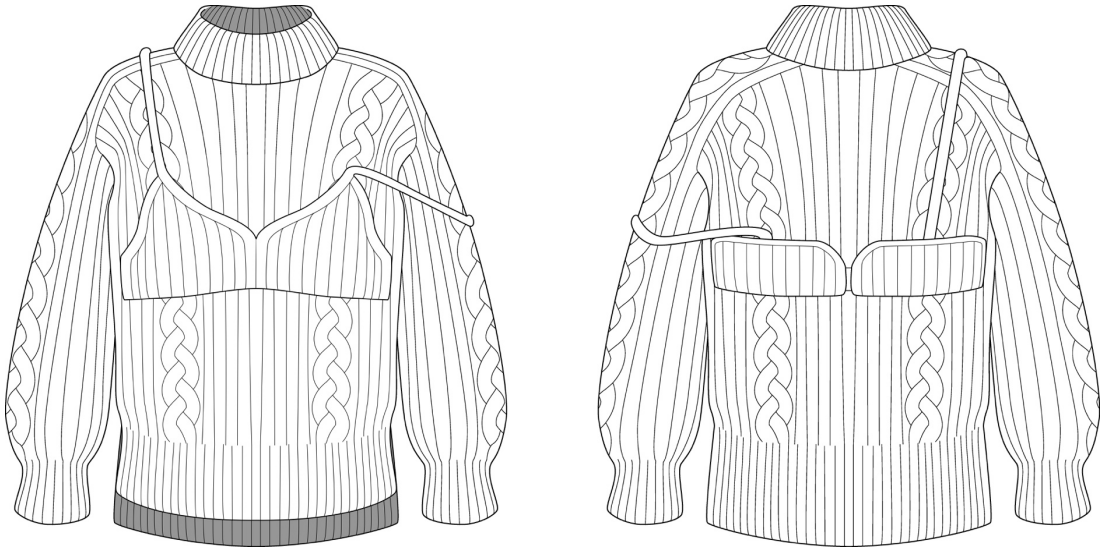
První model kolekce představuje mladou dívku, která by chtěla být dospělá. Nosí matčiny boty na podpatku, experimentuje s líčením a kupuje si svou první podprsenku. Pomocí povrchních a materiálních věcí si buduje masku dospělosti, v nitru je však stále dítě, naivní, nevyspělé. Tyto experimenty jsou součástí dospívání velkého množství dívek, včetně autorky práce. Jelikož právě skrze motiv uspěchaného dospívání se autorka ztotožnila s Christiane, když byla v podobném věku, v návrhu se objevuje také osobní inspirace.

Obrázek 42 Model 1 - Návrh

Svetr v prvním modelu je spoluprací autorky a její matky, která jej ručně upletla na základě autorčina návrhu. Nostalgický a dětinský nádech je narušen pletenou podprsenkou zapuštěnou do plochy svetru. Podprsenka symbolizuje snahu dospět, nebo spíše ukázat navenek dospělost. Proto není skrytá pod oblečením, ale vystavená na povrchu.

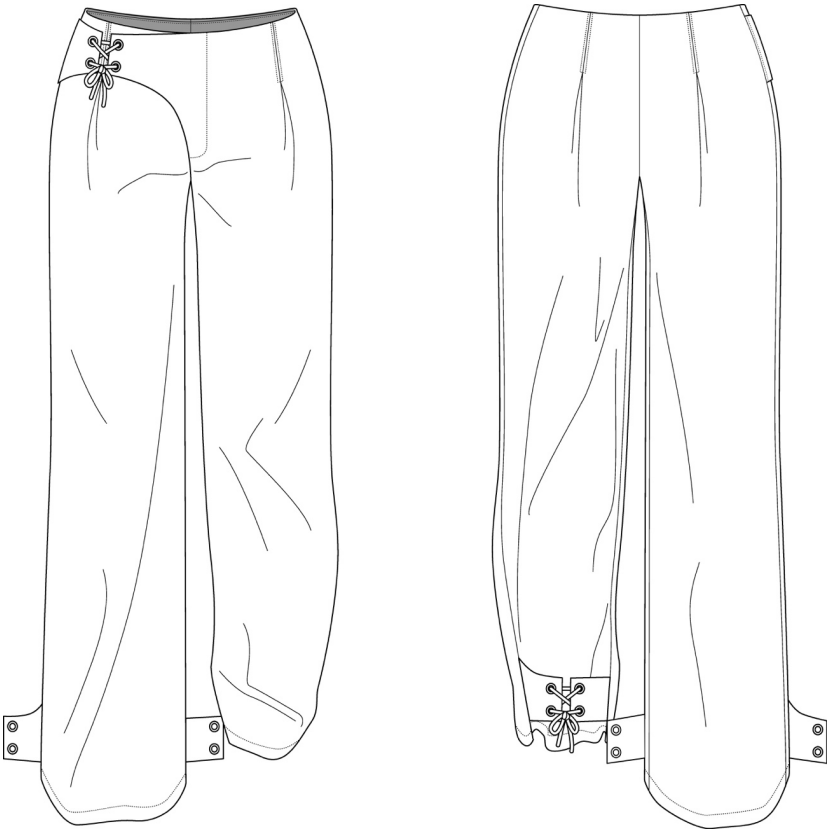
Svetr z hrubé příze je volného střihu. Základ je tvořen žebrovaným úpletem 2:1. V předním i zadním dílu a na obou rukávech je vypleten vzor copánků. Na přední i zadní díl je aplikovaná pletená podprsenka. Zadní díl je o 5 cm delší než přední. Průkrčník je zakončen rolákem ze žebrovaného nápletu. Spodní kraj obou dílů a rukávů je rovněž zakončen žebrovaným nápletem.

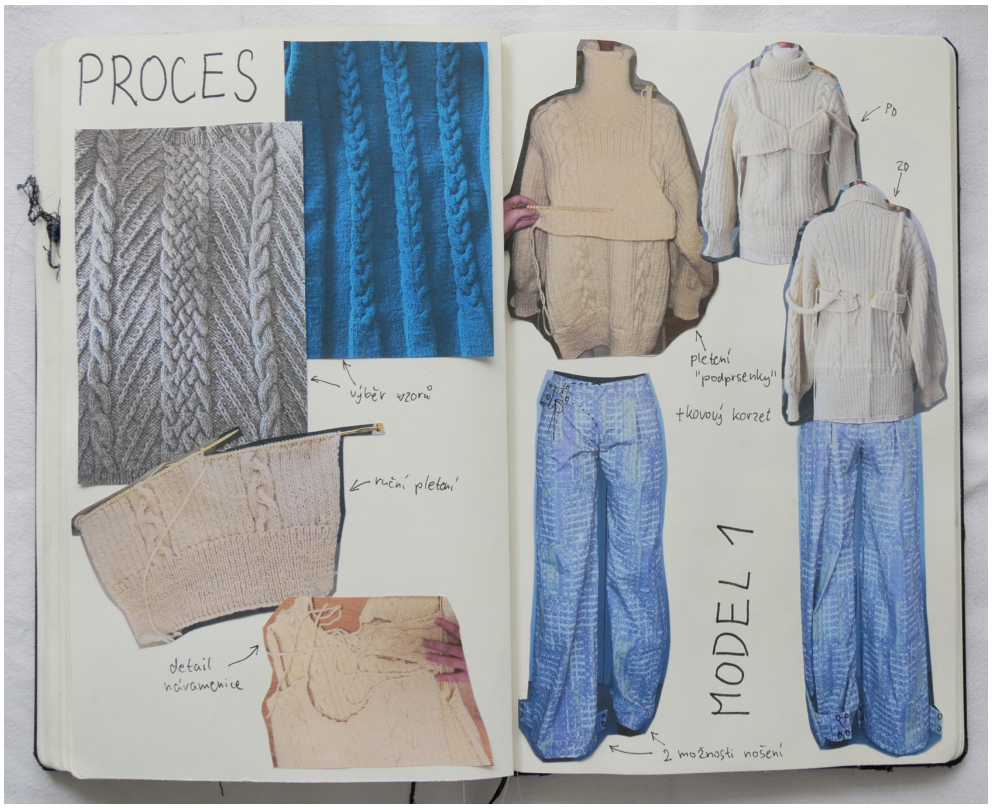
Obrázek 43 Model 1 - Technický nákres svetru

Kalhoty vycházejí z Christianiných kostkovaných kalhot, které jsou chápány jako symbol jejího dětství. Jsou volné a variabilní jako množství dětského oblečení.

Kalhoty mají snížený pas a široké nohavice. Zapínají se pomocí zdrhovadla v předním díle. Protažený poklopec je šněrováním připojen k dílku všitému do pravého bočního švu. V předním i zadním dílu jsou po obou stranách lícové protizáhyby, ustálené prošitím. Horní kraj kalhot je začištěn podsádkou, jejíž spodní okraj je začištěn obnitkováním. Švové záložky sedového a krokového švu jsou začištěny obnitkováním. Ve spodní části nohavic jsou do švů všity dílky sloužící ke zkrácení obvodu nohavic pomocí šněrování. Dolní záložka nohavic je začištěná dvakrát podehnutým obrubovacím švem.

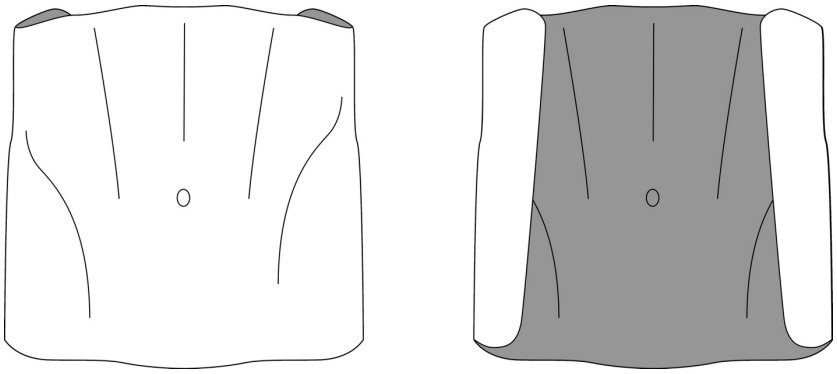
Obrázek 44 Model 1 - Technický nákres kalhot

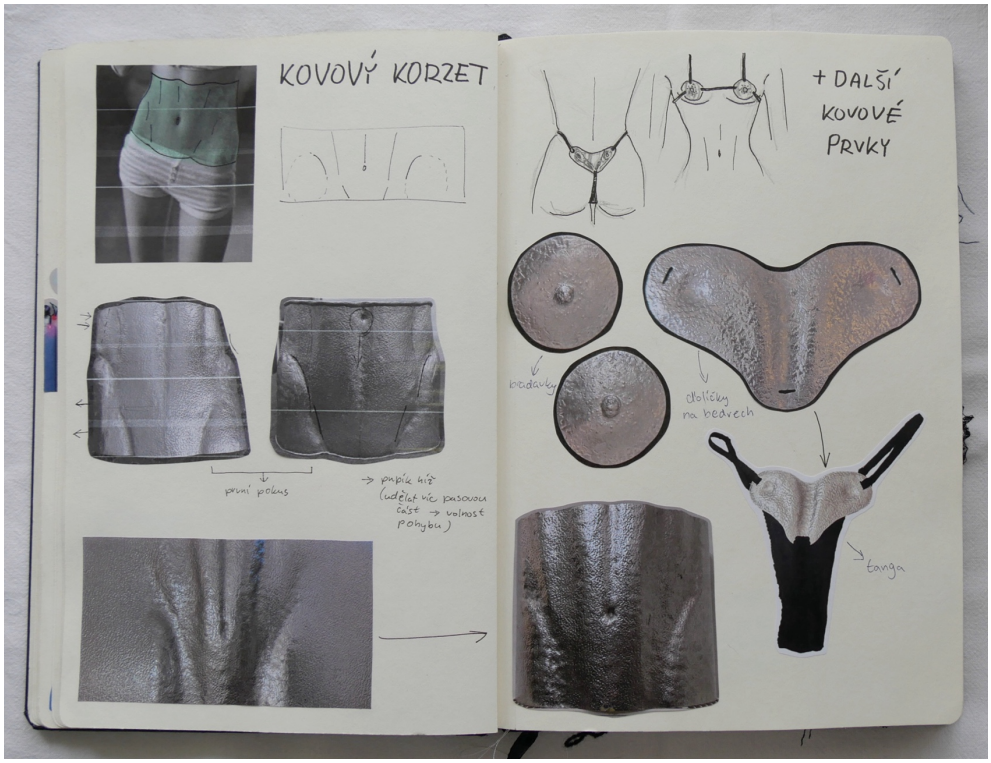
Obrázek 45 Model 1 – Proces tvorby

Kovový korzet z texturovaného hliníkového plechu kopíruje tvar ideálního těla, s vyrýsovanými břišními svaly a vystouplými kostmi. Jak již bylo zmíněno, ideální tělo zde představuje formu závislosti. V případě korzetu je však pouhou maskou, která není pevně spojená s oděvem ani nositelem.

Korzet vznikl tepáním z plechu pomocí kladiva a kovadliny. Tvarování funguje na principu vzniku důlku tam, kde je udeřeno kladivem. Tudíž pro prohloubené části je nutné směřovat kladivo na lícní stranu a pro vystouplé části naopak na stranu rubovou. Korzet byl tvarován v plochém stavu a následně ručně stočen do tvaru písmene C (Obrázek 47).

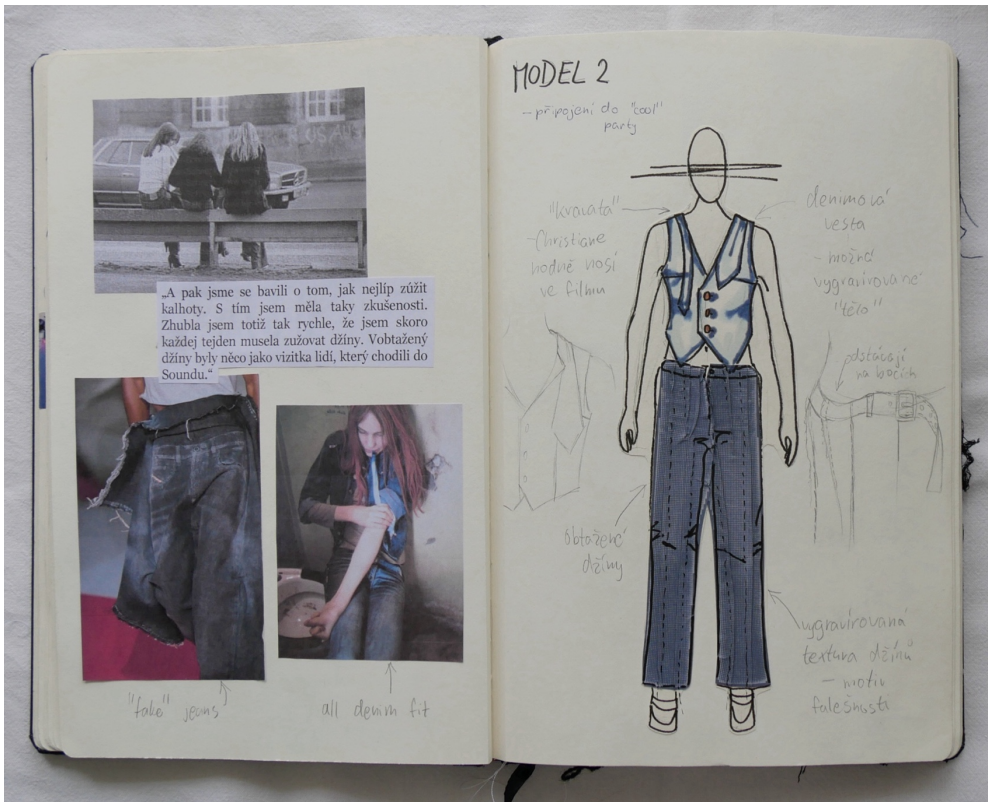
Obrázek 46 Model 1 - technický nákres korzetu

Obrázek 47 Proces tvorby kovových prvků

4.4 Model 2

Druhý, denimový model je inspirovaný především filmovou adaptací *My děti ze stanice Zoo*. Když Christiane poprvé užije heroin nitrožilně, má na sobě džíny a denimovou bundu (Obrázek 48, fotografie dole). Představuje fázi, kdy ještě není fyzicky závislá, a konečně dosáhla „cool" statusu. Přesto posuvné spony na vestě a opasek džínů začínají evokovat pocit stahování – v tento moment již Christiane nezvratně míří do propasti závislosti.

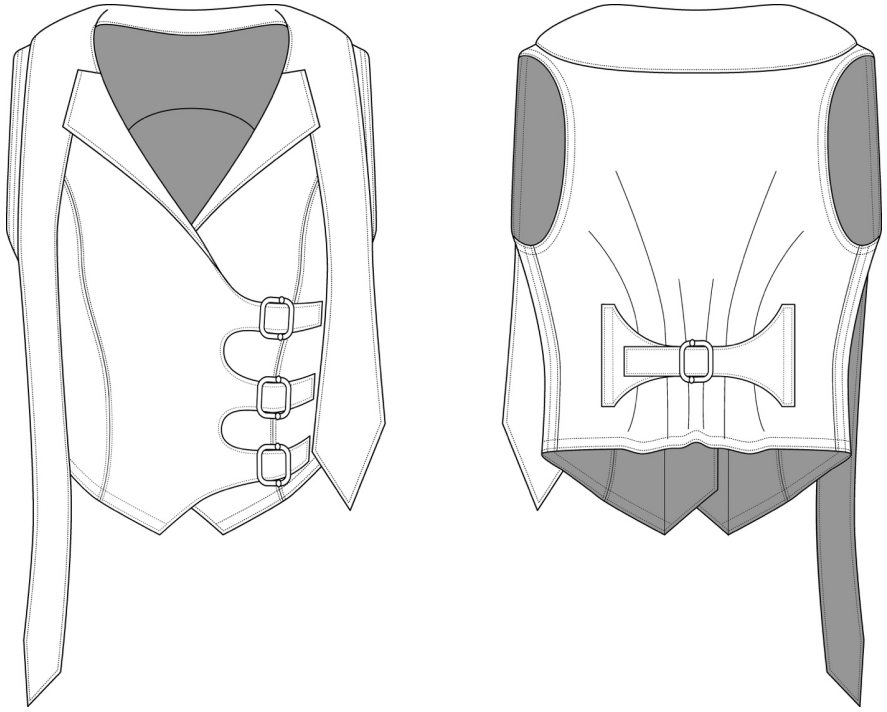

Obrázek 48 Model 2 – Návrh

Vesta reflektuje Christianin androgynní styl oblékání, který zahrnuje pánské vesty a kravaty. Ty jsou ovšem také součástí typického šatníku 90. let. Konkrétně denimové vesty byly v tomto období velmi oblíbené. Namísto typického zapínání na kovové knoflíky byly zvoleny posuvné spony. Tvar popruhů vychází z tvaru protaženého poklopce kalhot prvního modelu. Toto boční zapínání je jedním z prvků propojujících kolekci.

Denimová vesta s límcem ve tvaru kravaty má přiléhavý střih a délku do pasu. Límec je štepovaný na 2 mm po celém kraji. Na límec navazuje klopa, která je rovněž štepovaná na 2 mm. Zapínání je provedeno na tři posuvné spony umístěné nalevo od přední střednice pomocí přišitých obdélníkových dílků. Zapínací pásky jsou přinechané pravému přednímu dílu a jsou štepované na 2 mm. Přední díly jsou protažené do špičky a členěné dvěma švy,

které jsou začištěné obnitkováním a prošité na 2 mm z obou stran. Boční švy jsou přeplátované, prošité na 2 a 8 mm. V zadním dílu jsou přišité dílky s posuvnou sponou štepované na 2 mm. Průkrčník, přední díly a průramky jsou začištěny pomocí podsádky, jejíž volné okraje jsou začištěné obnitkováním. Průramky jsou prošité na 2 a 8 mm. Dolní záložka je dvakrát podehnutá a prošitá na 2 mm a 1,5 cm.

Obrázek 49 Model 2 - Technický nákres vesty

Džíny jsou inspirované pasáží knihy, kde Christiane popisuje zužování džínů:

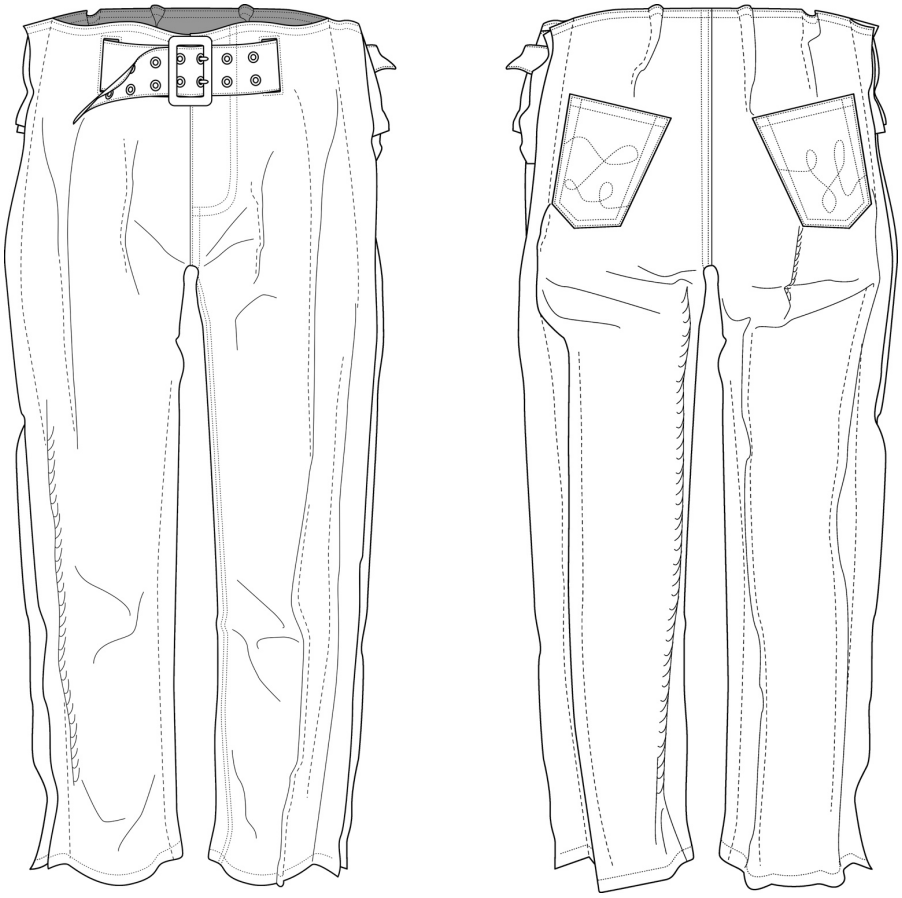
„A pak jsme se bavili o tom, jak nejlíp zúžit kalhoty. S tím jsem měla taky zkušenosti. Zhubla jsem totiž tak rychle, že jsem skoro každej tejden musela zužovat džíny. Vobtažený džíny byly něco jako vizitka lidí, který chodili do Soundu.“[155]

Ruční šití vytváří vzhled amatérsky zúžených kalhot. Nezapravené boční švy podporují motiv falešnosti, který je vytvořen výše zmíněným laserovým gravírováním. Přední díl je stažen opaskem, který vychází zevnitř oděvu skrze otvory ven. Opasek vytlačuje přebytečný materiál od těla a vzniká tvar připomínající vystouplé kyčelní kosti.

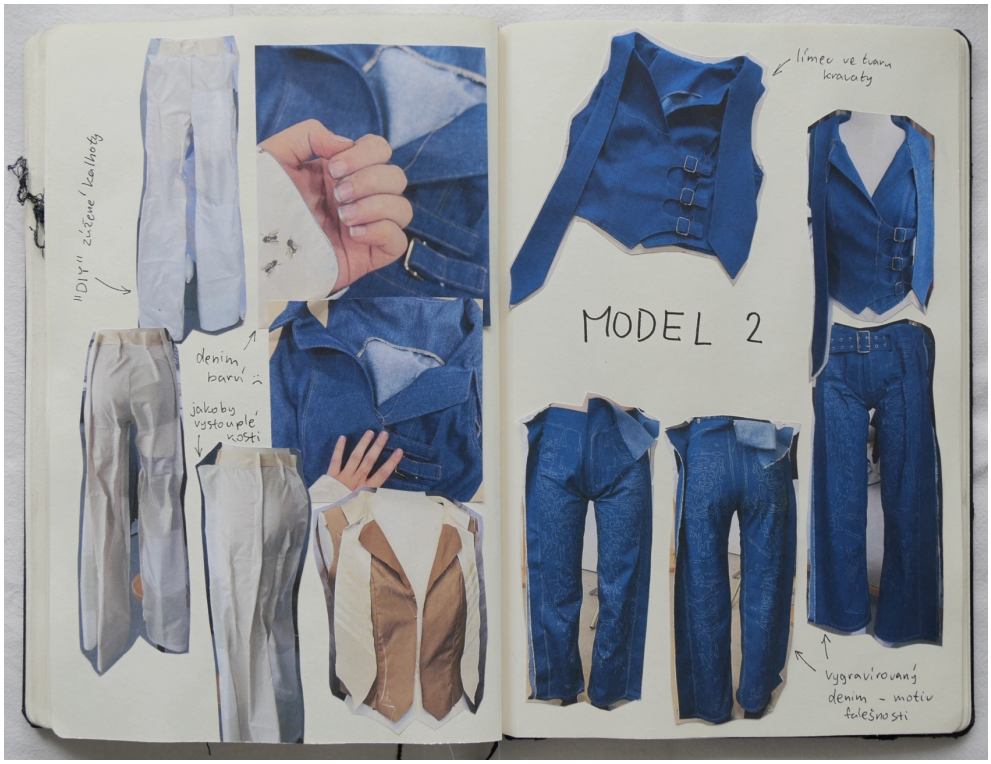
Džíny mají přiléhavý střih a snížený pas. V předním díle se zapínají pomocí zdrhovadla a opasku, který má sponu se dvěma trny a dvě řady průchodek. Boční švy jsou provedené naruby a nezačištěné. Krokové švy a zadní sedový šev jsou přeplátované, prošité na 2

[155] F., CHRISTIANE et al., *My děti ze stanice ZOO*, 2021, s. 57.

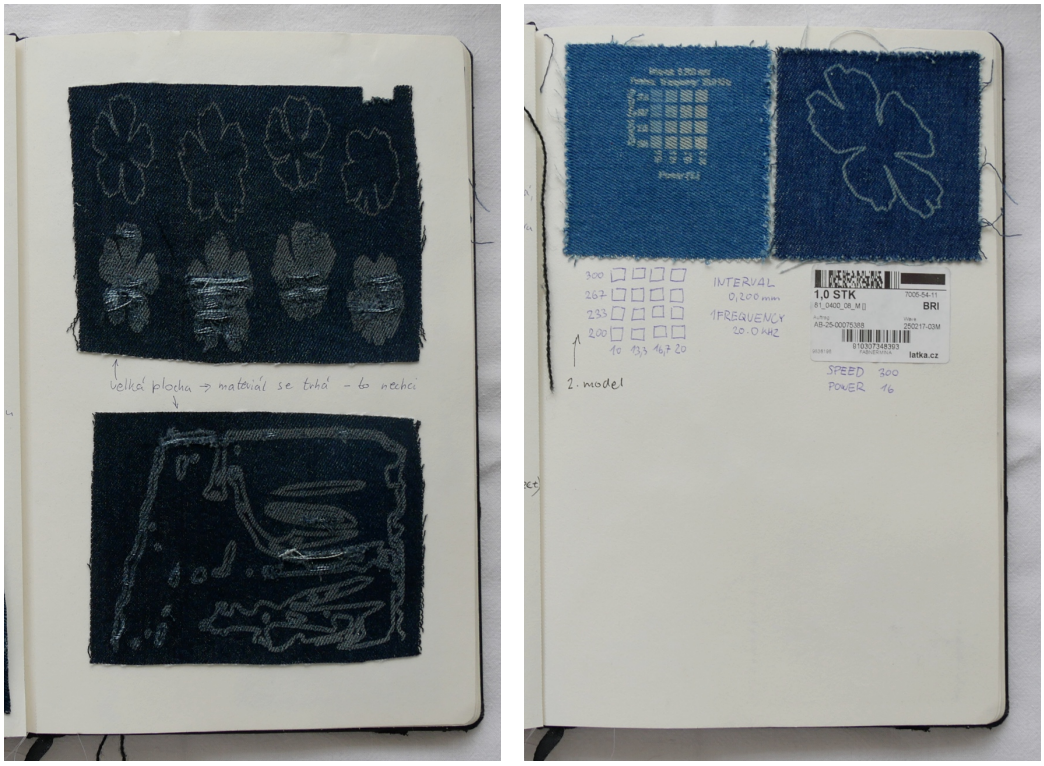
a 8 mm. V zadním dílu jsou přišité dvě nakládané kapsy. Horní kraj kalhot je začištěn podsádkou a prošitý na 2 a 8 mm. Spodní okraj podsádky je začištěn obnitkováním. Dolní záložka nohavic je začištěná dvakrát podehnutým obrubovacím švem. Nohavice i sedová část jsou v různých místech zúženy, nejdříve strojově a poté ručně zašity předním či obnitkovacím stehem.

Obrázek 50 Model 2 - Technický nákres džínů

Obrázek 51 Model 2 – Proces tvorby

Obrázek 52 Proces laserového gravírování

4.5 Model 3

"Prostituce byla skutečné odporný zaměstnání. Ale když jsem byla sjetá, tak mi to ani moc nevadilo. A v podstatě jsem z těch chlapů jen pumpovala prachy."[156]

Třetí model představuje Christiane, když byla donucena si na drogu vydělávat prostitucí. Oděv je více ženský, jelikož se nesnaží zapůsobit na své vrstevníky, ale starší muže, potenciální klienty. Pořád má však spíše pozitivní atmosféru.

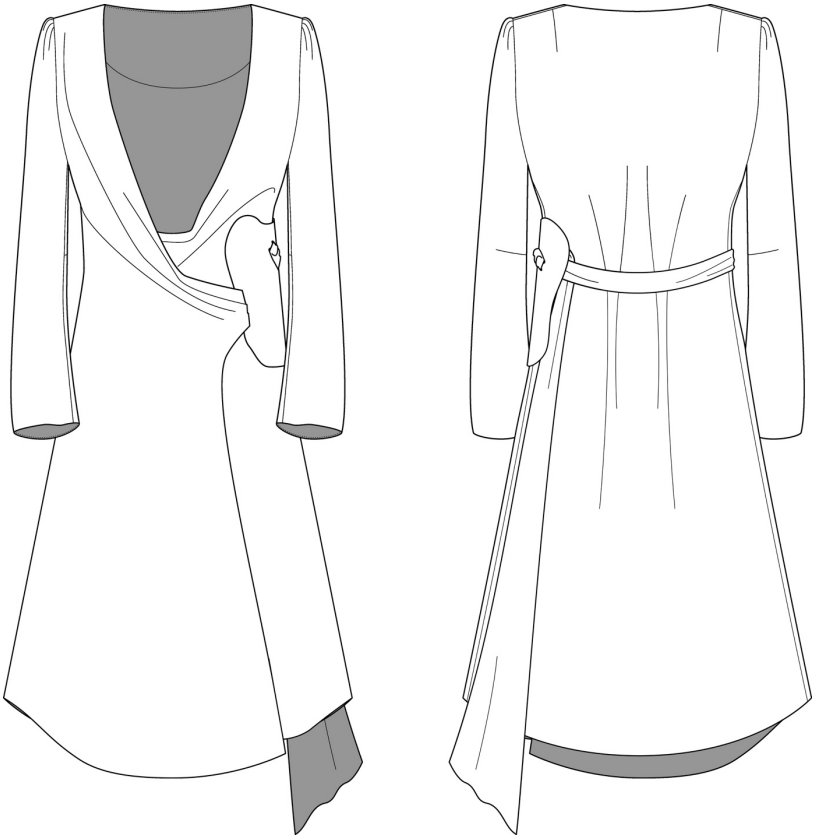
Obrázek 53 Model 3 – Návrh

Květinové zavinovací šaty dokonale propojují inspiraci ze 70. a 90. let (Obrázek 53, fotografie vlevo). Tepaná spona šatů kopíruje tvar korzetu prvního modelu. Šaty jsou ušité z materiálu s potiskem motivu těla. V tomto oděvu se však už kromě falešné nahoty, v podobě kovového prvku a potisku, objevuje také náznak skutečné nahoty – hluboký výstřih.

Zavinovací šaty áčkového střihu s dlouhými rukávy mají délku pod kolena. Hluboký výstřih je v předním díle zakončen záhybovou záložkou, která je začištěná obnitkováním. Šaty se zapínají pomocí dekorativní spony v levé části předního dílu a dlouhého pásku. Pásek je přišitý k levému přednímu dílu, prochází otvorem v pravém bočním švu a přes zadní díl

[156] F., CHRISTIANE et al., *My děti ze stanice ZOO*, 2021, s. 139.

až ke sponě. V zadním díle jsou dva svislé ramenní záševky. Průkrčník je v zadním díle začištěn podsádkou, jejíž okraj je začištěn obnitkováním. Rukávy jsou jednošvé, vysokohlavicové a na rameni zřasené. Tvar podporují ramenní vycpávky. Spodní kraje šatů i rukávů jsou tvarované a začištěné podsádkou, která je začištěná obnitkováním a ke svrchnímu materiálu připevněna krokvičkovým stehem.

Obrázek 54 Model 3 - Technický nákres šatů

Obrázek 55 Model 3 - Proces tvorby

4.6 Model 4

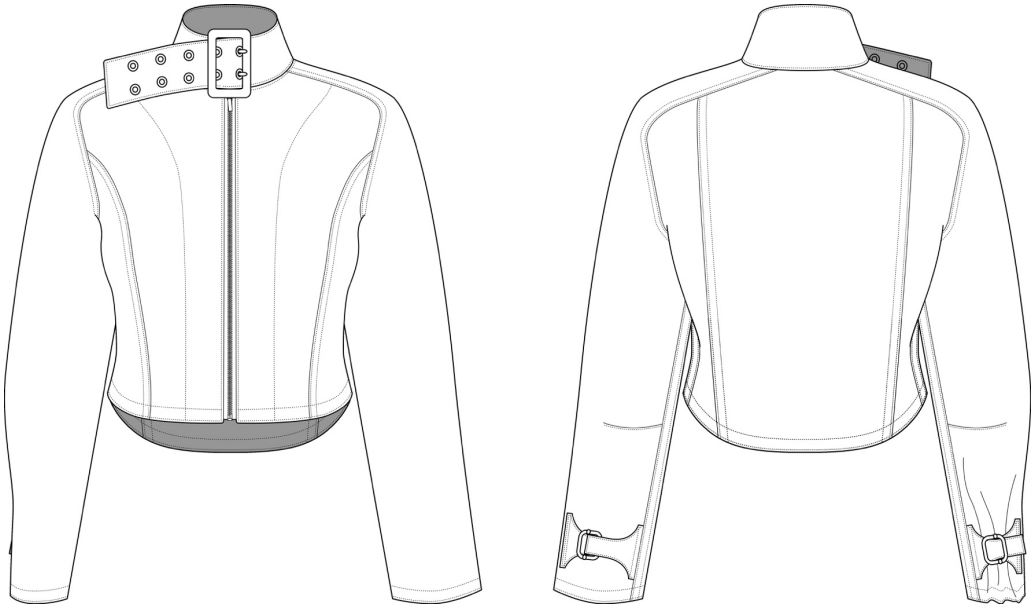
Čtvrtý model velmi úzce souvisí s předchozím modelem. Má však o něco pochmurnější nádech. Tmavší verze květinového potisku a stojatý límec, který téměř škrtí nositele, vyvolávají mírně úzkostlivou atmosféru. Design opět kombinuje inspiraci ze 70. a 90. let a čerpá především z grunge kolekce Marca Jacobse pro Perry Ellis (Obrázek 56, fotografie vlevo)

Obrázek 56 Model 4 – Návrh

Denimová bunda prošla několika změnami návrhu. Nakonec se autorka přiklonila k designu se stojatým límcem vycházejícím z opasku druhého modelu. Pásek symbolizuje smyčku utahující se kolem Christiane. Podle původního návrhu měla být bunda oversized, avšak kvůli podobnosti límce k závodnickým bundám byl nakonec zvolen přiléhavější střih. Raglánový rukáv je interpretací rukávu svetru z prvního modelu.

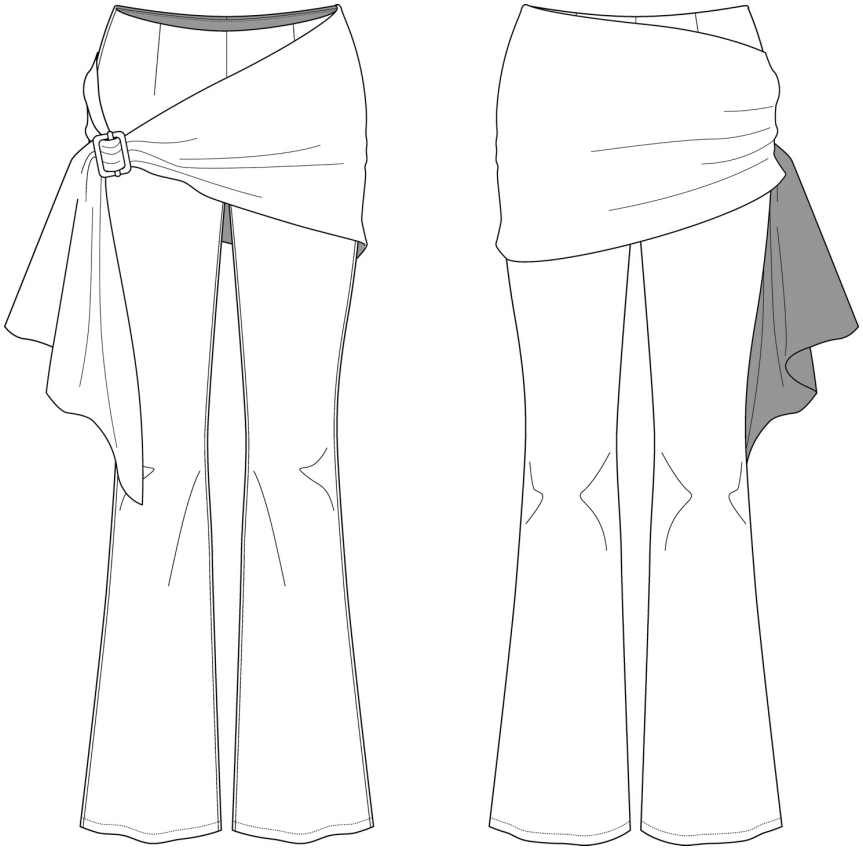
Denimová bunda má přiléhavý střih a volnější raglánové rukávy. Stojatý límec se zapíná pomocí spony se dvěma trny a pásku se dvěma řadami průchodek. Límec je štepovaný na 2 mm. Bunda se zapíná na zdrhovadlo. Přední díly jsou členěné dvěma švy, které jsou začištěné obnitkováním a prošité na 2 a 8 mm. Zadní díl je členěný dvěma přeplátovanými švy, které jsou prošité na 2 a 8 mm. Boční švy jsou rovněž přeplátované a prošité na 2 a 8 mm. Raglánové rukávy jsou k dílům připevněny švy, které jsou začištěné obnitkováním a prošité na 2 a 8 mm. V zadní spodní části rukávů jsou přišité dílky s posuvnými sponami štepované na 2 mm. Průkrčník je začištěn podsádkou, která je jednou podehnutá a prošitá na 2 mm, v předním díle je prošitá skrze svrchní materiál a v zadním díle je ručním stehem přichycená ke svrchnímu materiálu. Dolní záložky obou dílů i rukávů jsou dvakrát podehnuté a prošité na 2 mm a 1,5 cm.

Obrázek 57 Model 4 - Technický nákres bundy

Kalhoty jsou ozvláštněné opaskem (nebo suknicí), který modelu dodává ženskost. Střihově vycházejí z populárního stylu 70. let. Jsou však inspirovány především kalhotami s barevnými vzory ze zmíněné Jacobsovy kolekce.

Zvonové kalhoty se sníženým pasem se zapínají na skrytý zip v levém bočním švu. V předním i zadním díle mají dva pasové záševky. Sedový šev a krokové a boční švy jsou začištěny obnitkováním. Horní kraj kalhot je začištěn podsádkou, jejíž spodní okraj je začištěn obnitkováním. Dolní záložka nohavic je začištěná dvakrát podehnutým obrubovacím švem. Kalhoty jsou doplněné širokým tvarovaným opaskem se zapínáním na posuvnou sponu.

Obrázek 58 Model 4 - Technický nákres kalhot

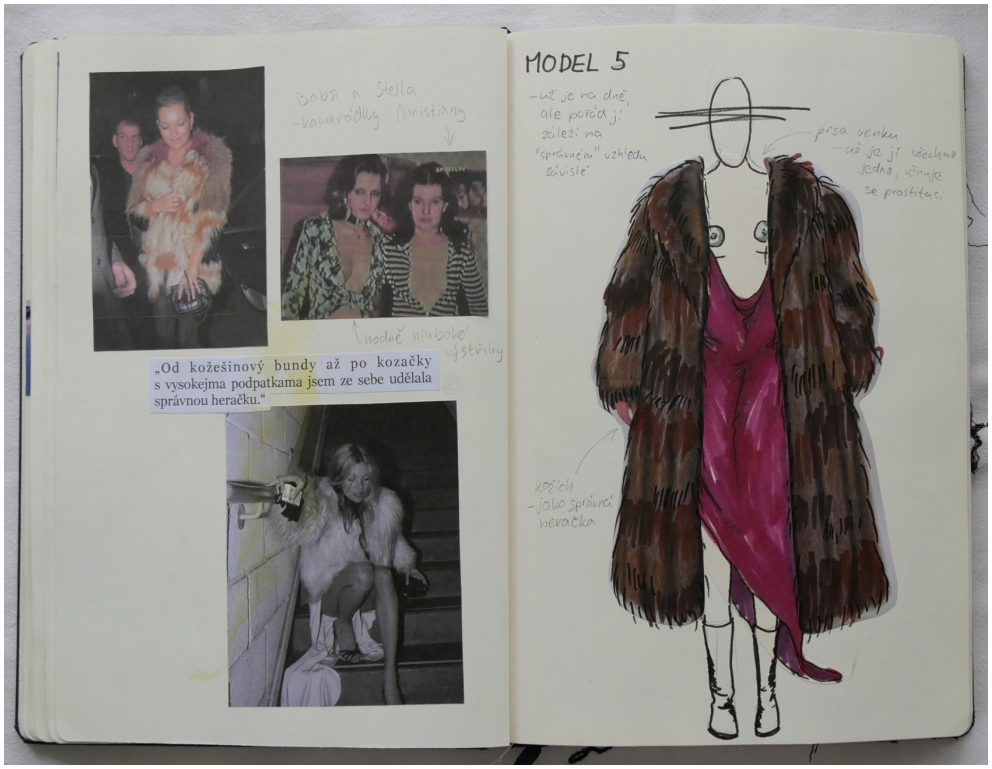

Obrázek 59 Model 4 - Proces tvorby

4.7 Model 5

"Od kožešinový bundy až po kozačky s vysokejma podpatkama jsem ze sebe udělala správnou heračku."[157]

Jelikož kožich byl signifikantní jak pro Christiane, tak i Kate Moss, nemohl v kolekci chybět. Pátý model představuje Christiane v zoufalé situaci. Už si nemůže vybírat mezi klienty, pro další dávku by udělala cokoliv. Pořád si však nechce přiznat, jak špatně na tom doopravdy je, a skrze své oblékání si připomíná, že je přeci „cool".

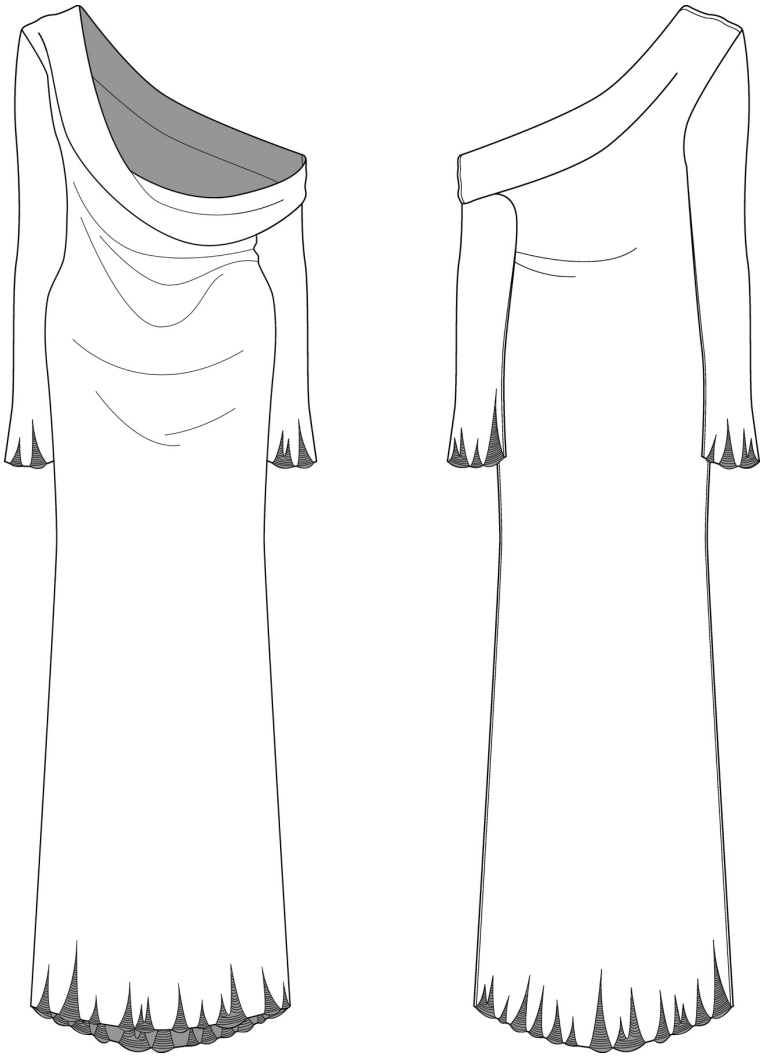

Obrázek 60 Model 5 – Návrh

Dlouhé šaty odhalující poprsí představují Christianinu zoufalost. Rozpárané dolní okraje evokují obnošenost, opotřebovanost, která odráží vnitřní stav nositele. Vycpávky pod šaty podporují siluetu s vystouplými kyčelními kostmi.

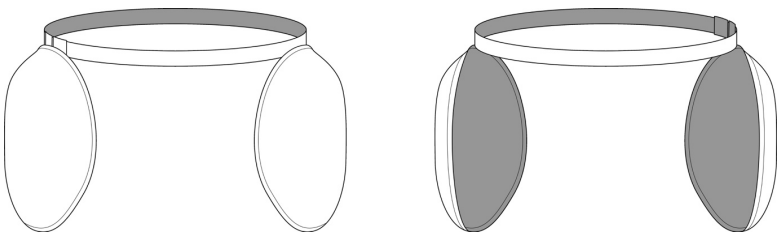
Přiléhavé úpletové šaty s hlubokým výstřihem mají délku po kotníky. Dlouhé rukávy odhalují levé rameno. Výstřih je zakončen záhybovou záložkou, která je začištěná obnitkováním. Všechny švy jsou provedeny obnitkovacím strojem. Dolní okraje obou dílů i rukávů nejsou začištěny, naopak jsou úmyslně rozpárány.

[157] F., CHRISTIANE et al., *My děti ze stanice ZOO*, 2021, s. 245.

Obrázek 61 Model 5 - Technický nákres šatů

Pod šaty se obléká vycpávka boků zhotovená z pruženky šířky 2 cm, podprsenkového zapínání a raglánových ramenních vycpávek.

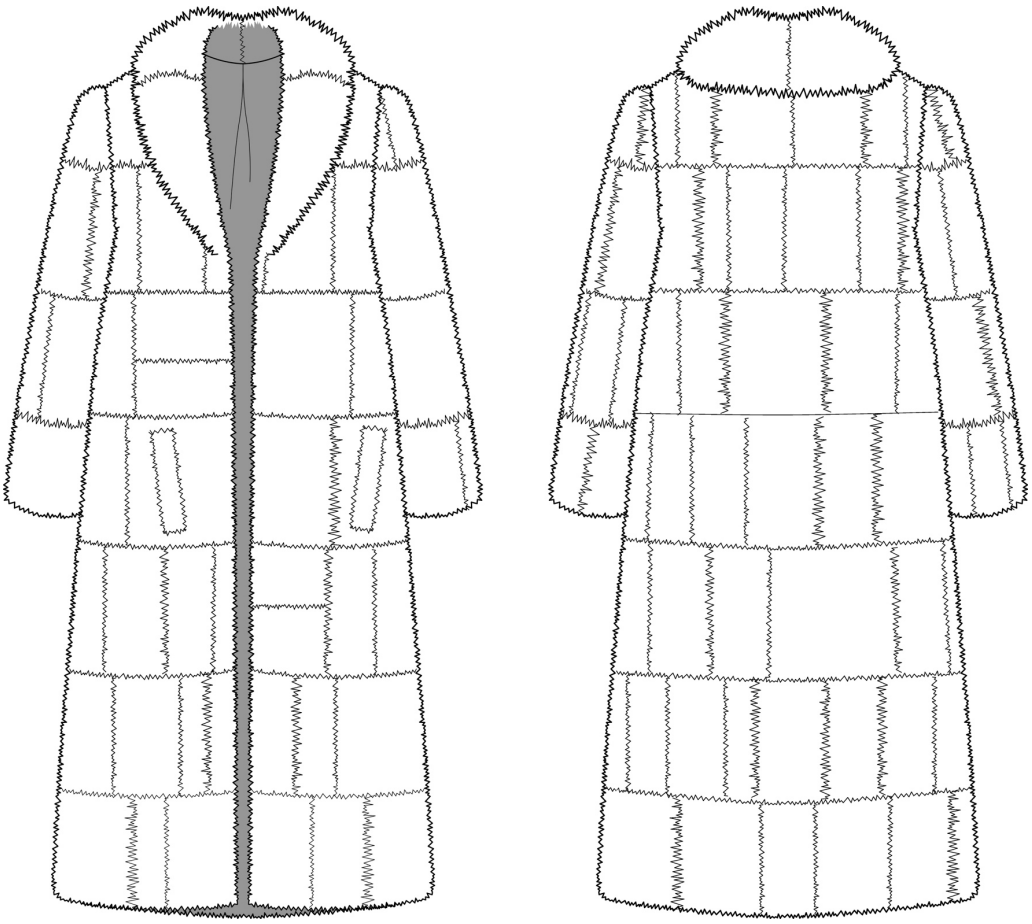

Obrázek 62 Model 5 - Technický nákres vycpávky

Kožich je vyroben z pravé kožešiny. Materiály byly získány převážně z kožichů, případně kožešinových šál a jiných doplňků z druhé ruky. Kožešina byla nařezána na obdélníky vysoké 22 cm a libovolně široké. Sešitím obdélníků byly vytvořeny vodorovné pruhy, které

byly následně našity na bavlněný podklad, čím vznikl plošný materiál. Byly využity také již zhotovené výpustkové kapsy z rozřezaných kožichů. Patchworkový vzhled je v kontrastu s luxusním materiálem.

Kožešinový kabát se šálovým límcem má rovný střih a délku po kotníky. V předním dílu se nacházejí dvě jednovýpustkové kapsy. Tvar ramen je podpořen dvěma páry ramenních vycpávek. Oděv je začištěn podšívkou, která má v zádové části lícový protizáhyb. Záhybové záložky jsou ustálené ručním krokvičkovým stehem.

Obrázek 63 Model 5 - Technický nákres kožichu

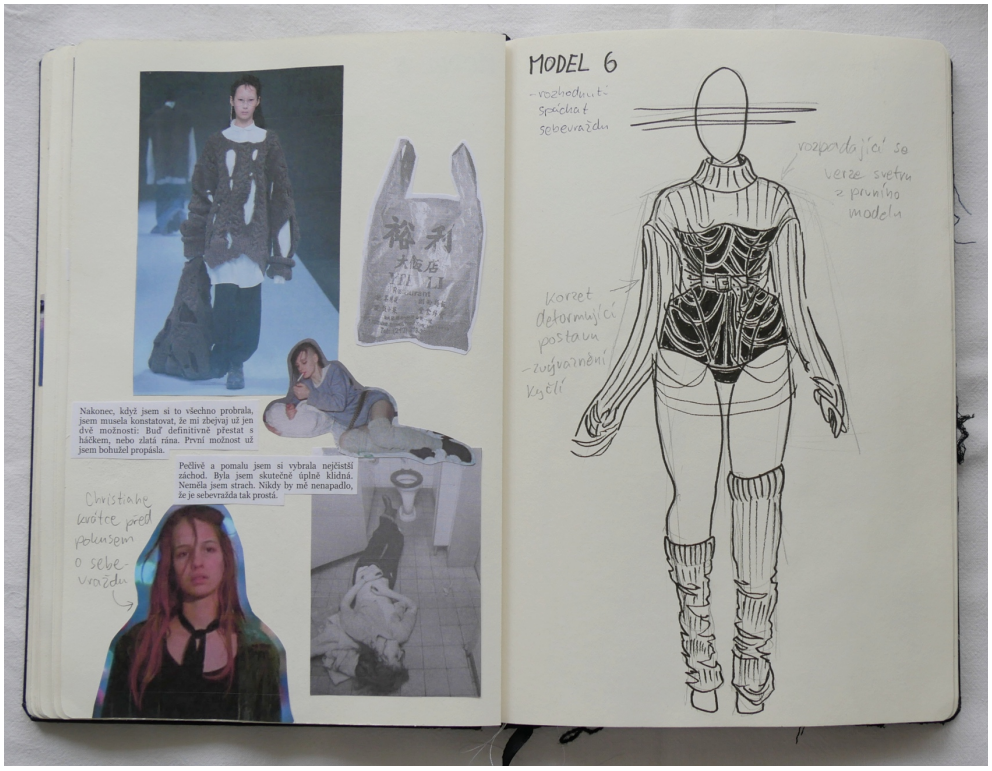
Obrázek 64 Model 5 - Proces tvorby

4.8 Model 6

„Nakonec, když jsem si to všechno probrala, jsem musela konstatovat, že mi zbejvaj už jen dvě možnosti: Buď definitivně přestat s háčkem, nebo zlatá rána. První možnost už jsem bohužel propásla.“[158]

Šestý model představuje Christianino rozhodnutí spáchat sebevraždu. Ve filmu má v tuto chvíli na sobě černé oblečení. Proto byla také pro tento model zvolena černá barva, která završuje gradaci od světlých po tmavé barvy napříč modely.

[158] F., CHRISTIANE et al., *My děti ze stanice ZOO*, 2021, s. 228.

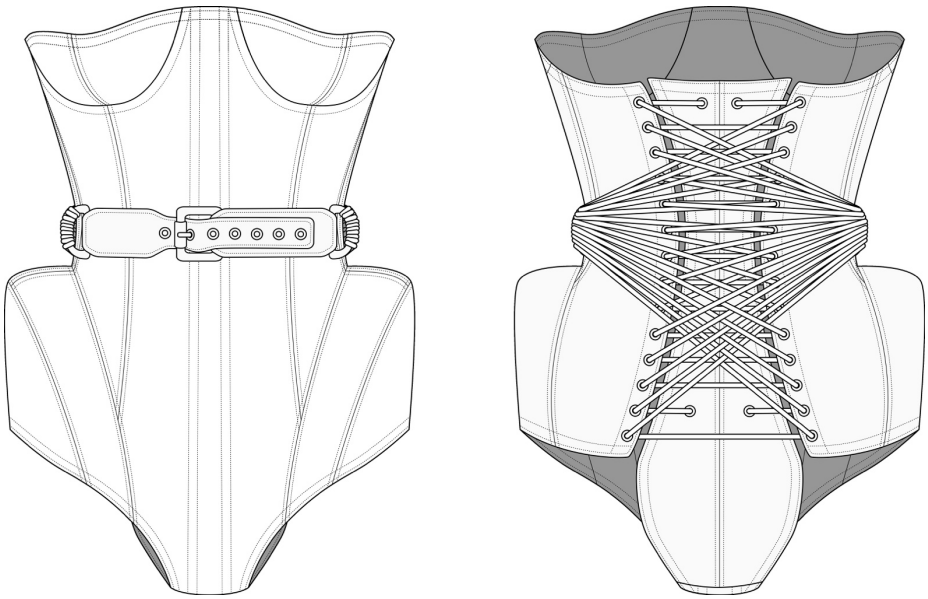

Obrázek 65 Model 6 – Návrh

Korzet nejvýrazněji tvaruje tělo do ideálního tvaru. Pomocí vycpávek boků vzniká ještě větší rozdíl mezi úzkým pasem a širokými, jakoby kostnatými, boky. Tento tvar je inspirovaný korzety z 90. let (konkrétně těmi od Thierry Mugler). Opasek připojený k vějířovému šněrování nekomfortně stahuje tělo a vyvolává úzkostlivý pocit. Košíčky jsou pouze poloviční a odhalují část poprsí. Odhalenost podporuje zoufalost nositele, který naprosto ztratil kontrolu nad svým životem. Pro svrchní materiál byl zvolený denim, jako symbol něčeho, co původně Christiane osvobozovalo, ale nakonec ji svazuje.

Denimový korzet kopíruje siluetu s extrémně úzkým pasem a širšími boky. Má formu body se zapínáním na kovové druky v oblasti rozkroku. Poloviční košíčky jsou členěné švem prošitým na 2 mm z obou stran a jsou podpořené podprsenkovými kosticemi. Do bočních švů, od linie pasu dolů, jsou vsazeny tvarované klíny podpořené vycpávkami. Přední i zadní díl je členěn dvěma švy, které jsou prošité na 2 mm z obou stran. Boční švy jsou rovněž prošité na 2 mm z obou stran. Všechny členící a boční švy jsou vyztužené textilními kosticemi. Dvě kostice jsou rovněž přišité, každá dvěma štepy navzájem vzdálenými 4 mm, ve střední části předního dílu. Stejným způsobem jsou v zadním dílu umístěny dvě kostice 2 mm od průchodek pro šněrování. V zadním dílu se nachází 14 párů kovových průchodek a další dva páry jsou umístěny na vsadce. Korzet je šněrovaný v zadním dílu vějířovým způsobem skrze vsadku a kroužky tvaru písmene D. Kroužky jsou připevněné k opasku

štepovaném na 2 mm, který se zapíná na sponu v předním dílu. Korzet je začištěn podšívkou. Horní i dolní kraje jsou prošité na 2 a 8 mm.

Obrázek 66 Model 6 - Technický nákres korzetu

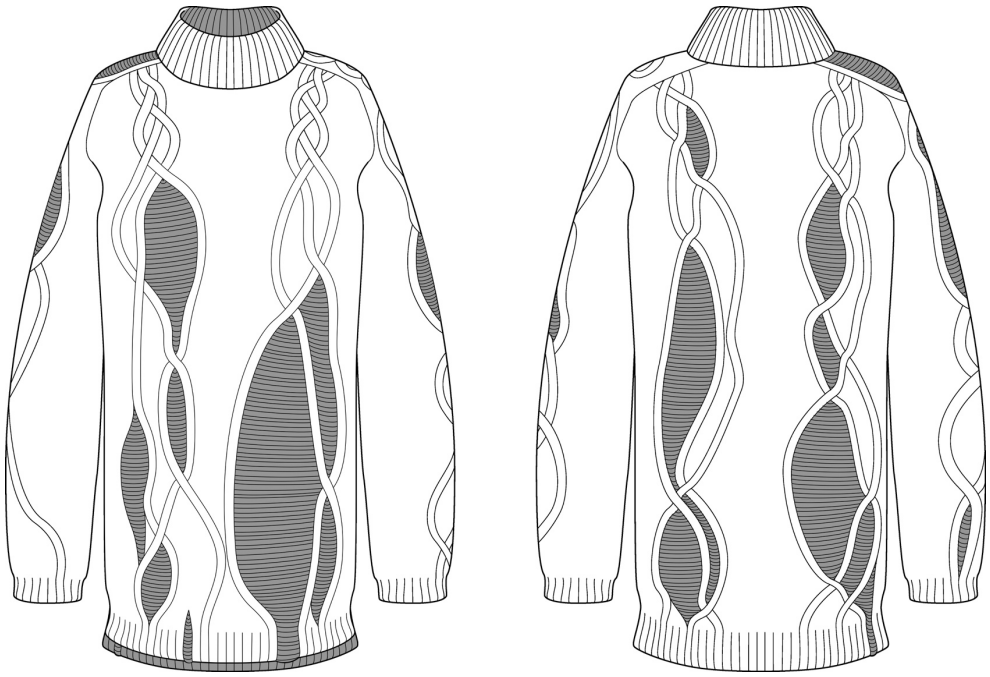

Obrázek 67 Model 6 - Vývoj korzetu

Svetr je inspirovaný stylem grunge. Rozpárání a díry navazují na destrukci šatů z předchozího modelu. Vychází však také ze svetru prvního modelu. Kopíruje do jisté míry

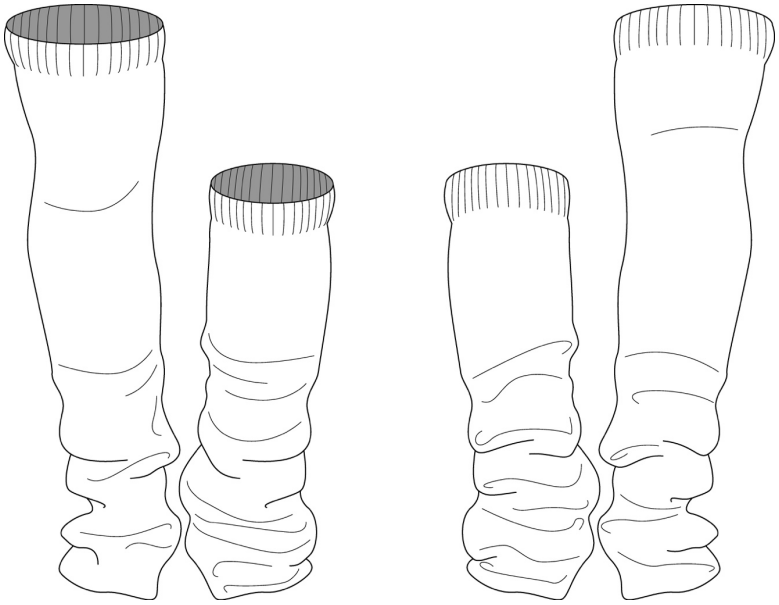
střih i vzor copánků. Je však delší, jakoby vytahaný, copánky jsou chaotické a nepravidelné a navíc doplněné dírami v pletenině.

Dlouhý svetr z tenké příze je volného střihu. Základ je tvořen hladkým úpletem se sloupky vynechaných oček. V předním i zadním dílu a na obou rukávech je vypleten nepravidelný vzor copánků s většími plochami vynechaných oček. Zadní díl je o 5 cm delší než přední. Průkrčník je zakončen rolákem ze žebrovaného úpletu 3:1. Spodní kraj obou dílů a rukávů je rovněž zakončen žebrovaným úpletem 3:1.

Obrázek 68 Model 6 - Technický nákres svetru

Svetr je doplněn návleky ze stejné příze. Jsou tvořeny hladkým úpletem se sloupky vynechaných oček. Horní kraje jsou zakončeny žebrovaným úpletem 3:1. Z rubové strany žebrování je ve dvou řádcích proháčkovaná pružná nit.

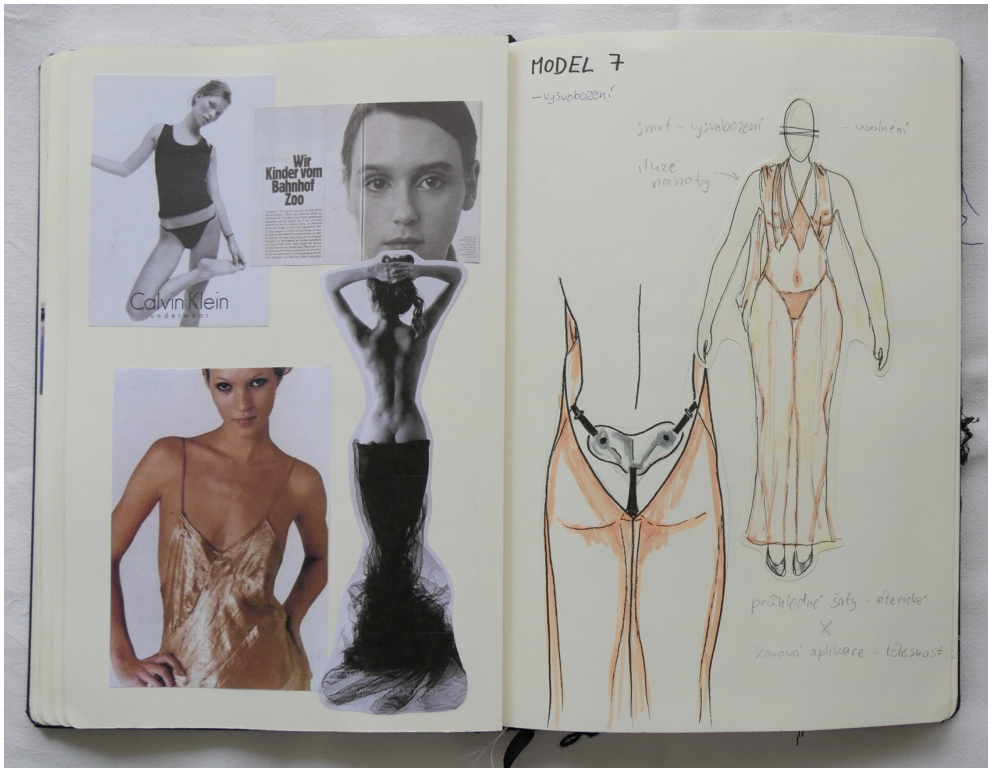
Obrázek 69 Model 6 - Technický nákres návleků

Obrázek 70 Model 6 - Proces tvorby

4.9 Model 7

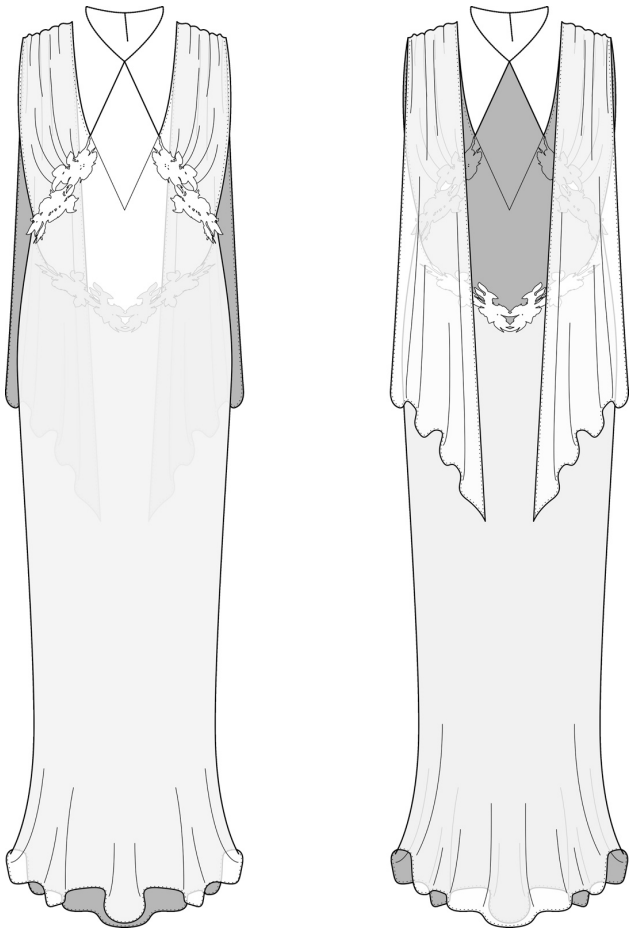
Poslední model představuje Christianino vysvobození. Je to euforie z užití drogy? Smrt? Překonání závislosti?

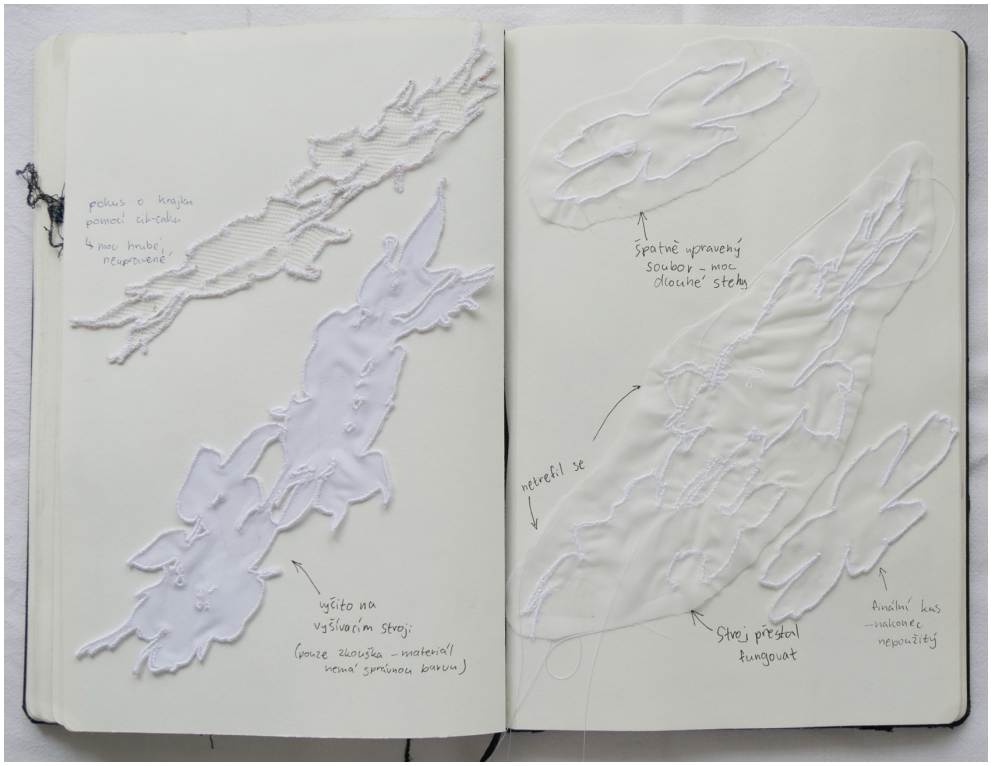
Obrázek 71 Model 7 – Návrh

Šaty jsou silně inspirované Kate Moss a jejími šaty ve stylu košilky. Lehkost a průhlednost hedvábného žoržetu navozuje pocit volnosti, osvobození. Nahota v tomto modelu není vnímána v erotickém světle, ale spíše jako něco přirozené. Dlouhá volná ramínka mohou připomínat křídla. Tuto atmosféru však narušuje kovový řetízek, kterým se šaty spínají za krkem. Také autorská krajka navazuje na květinový vzor předchozích modelů a připomíná minulost.

Šaty ve stylu košilky mají rovný střih a délku po kotníky. Přední díl je členěn na kosočtvercový dílek, zřasené košíčky volně přecházející v ramínka a spodní část dílu. Ke kosočtvercovému dílku je připevněn řetízek, který se spíná za krkem. Ramínka v zadní části volně splývají a nejsou přichycená k zadnímu dílu. Zadní díl má hluboký výstřih tvaru písmene V. V předním dílu, mezi kosočtvercovým dílkem a bočním švem, a v zadním dílu, v oblasti výstřihu, je aplikovaná autorská krajka. Krajka je vyšitá na automatickém vyšívacím stroji. Po ručním přišití byl materiál pod krajkou odstřihnut a ponechaná byla pouze záložka 2 mm. Boční švy jsou dvojité hřbetové. Spodní kraj šatů a kraje ramínek jsou začištěny ručním skrytým zapošívacím stehem.

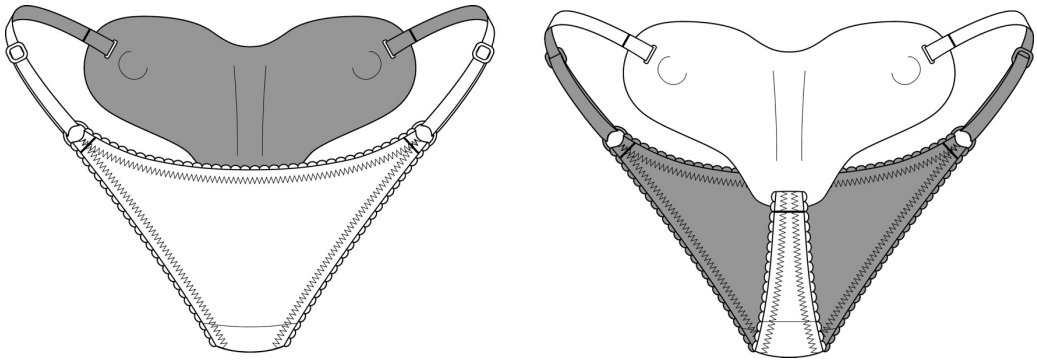
Obrázek 72 Model 7 - Technický nákres šatů

Obrázek 73 Model 7 - Proces tvorby autorské krajky

Tanga jsou v ostrém kontrastu k jemným hedvábným šatům. Kovová aplikace v zadní části kopíruje tvar dolíčků na bedrech, takže éterickému modelu dodává tělesný rozměr.

Kalhotky jsou typu tanga. Přední díl se zužuje do výběžků, ke kterým jsou přišity kovové kroužky. Ke kroužkům jsou dále přišity ploché pruženky, které propojují přední a zadní díl. Pruženky jsou provlečené zkracovačem, díky němuž jsou kalhotky velikostně variabilní. Ve spodní části předního dílu je materiál zdvojený. Zadní díl se sbíhá do výběžku, který je přišitý ke kovové aplikaci. K ní jsou rovněž přišity opačné konce pruženek. Záložky jsou začištěné ozdobnou pruženkou, která je podehnutá a prošitá stehem cik-cak.

Obrázek 74 Model 7 - Technický nákres kalhotek

Obrázek 75 Model 7 - Proces tvorby

III PROJEKTOVÁ ČÁST

5 FOTODOKUMENTACE

Fotografie: Vendula Spáčilová

Asistence: Kristína Kordiaková, Terezie Kožíková

Modelky: Alexandra Horká, Veronika Valíčková, Sofia Staníková, Kateřina Jandová, Jasmína Přecechtělová, Kristýna Masařová, Barbora Lužová

ZÁVĚR

Motivací pro výběr tématu heroin chic byla jeho aktuálnost. V průběhu zpracování se situace vyvíjela a v médiích se objevovaly stále nové články oznamující návrat tohoto fenoménu. Pro pochopení současného vývoje bylo nutné zmapovat trend heroin chic z různých úhlů pohledu, od jeho počátků a osobností s ním spojených, přes jeho propojení s populární kulturou, souvisejícími módními styly, až po téma ideálu krásy a obrazu těla.

Cílem teoretické části bakalářské práce bylo shrnutí komplexní problematiky heroin chic. Tento záměr byl úspěšně naplněn. Velký důraz byl kladen na okolnosti vzniku tohoto fenoménu a vliv fotografky Corinne Day a modelky Kate Moss na tehdejší módní scénu. Práce dále ilustruje rozdíl mezi původním záměrem – tedy snahou o inkluzivnější a syrovější přístup k módní fotografii – a škodlivým standardem krásy, který se z tohoto trendu postupně vyvinul. Práce by se mohla nadále rozvíjet směrem hlubšího zkoumání návratu heroin chic v posledních letech.

Důležitým bodem pro praktickou část bylo vyhnout se glorifikaci drog. Kolekce je inspirovaná tragickým příběhem mladé narkomanky Christiane F. z *My děti ze stanice ZOO* a zachycuje rozpad její osobnosti. Výběr tohoto inspiračního zdroje byl záměrný. Filmová adaptace příběhu je vizuálně velmi podobná romantizujícím fotografiím heroin chic, zobrazuje však syrovou a často odpornou realitu závislosti.

Oděvy z kolekce nenesou žádné přímé odkazy na užívání drog. Fotografie se vyhýbají zobrazení drog či náznaků jejich užívání, a to přesto, že takový přístup by mohl být automaticky asociovaný s tématem práce a na první pohled atraktivní. Díky obsazení modelek různých velikostí byl také splněn cíl narušit toxický standard krásy, který se s návratem heroin chic opět dostává do popředí.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

ALDERTON, Zoe. “Nothing Tastes as Good as Skinny Feels”: Kate Moss and the Role of the “Extraordinary Body” in Cult Formation. Online. *International Journal for the Study of New Religions*. 2024, roč. 12, č. 2, s. 157-184. ISSN 2041-9511. Dostupné z: https://doi.org/10.1558/ijsnr.27320. [cit. 2024-12-14].

ARNOLD, Rebecca. Heroin Chic. Online. *Fashion Theory*. 1999, roč. 3, č. 3, s. 279-295. ISSN 1362-704X. Dostupné z: https://doi.org/10.2752/136270499779151405. [cit. 2024-10-15].

BETTS, Kate. *In 1993 Marc Jacobs' Grunge Collection Got Him Fired. Now He's Doing It Again*. Online. In: HEARST MAGAZINE MEDIA. Elle. November 7, 2018. Dostupné z: https://www.elle.com/fashion/shopping/a24749446/marc-jacobs-grunge-redux-collection/. [cit. 2024-11-29].

BURKE, L. *The miniature language of flowers*. Online. London, 1865. Dostupné z: https://doi.org/https://doi.org/10.5962/bhl.title.158670. [cit. 2025-05-19].

CALLAHAN, Maureen. *Champagne Supernovas: Kate Moss, Marc Jacobs, Alexander McQueen, and the '90s Renegades Who Remade Fashion*. Online. New York: Touchstone, 2014. ISBN 978-1-4516-4059-5. Dostupné z: https://www.simonandschuster.co.uk/books/Champagne-Supernovas/Maureen-Callahan/9781471137006. [cit. 2024-10-15].

CHAIKA, Anna. *Bye-bye body positivity, hello 'heroin chic'?* Online. In: DW. 9 september 2024. Dostupné z: https://www.dw.com/en/bye-bye-body-positivity-hello-heroin-chic/a-70026120?utm_source=chatgpt.com. [cit. 2024-12-17].

COLE, Daniel James. Dumpster Chic and Haute Homeless: Placing Brother Sharp in a fashion industry continuum. Online. *Critical Studies in Men's Fashion*. 2018, roč. 5, č. 1-2, s. 25-39. ISSN 2050-070X. Dostupné z: https://doi.org/doi: 10.1386/csmf.5.1-2.25_1. [cit. 2024-12-13].

CRAWFORD, Cindy. *The Inside Story: The Vogue Supermodel Cover*. Online. In: CONDÉ NAST. British Vogue. 13 September 2016. Dostupné z: https://www.vogue.co.uk/article/peter-lindbergh-vogue-supermodel-cover-story. [cit. 2024-10-24].

Dazed & Confused. Online. Dazed. 2024. Dostupné z: https://www.dazeddigital.com/info/article/824/1/dazed-confused. [cit. 2024-11-30].

DECKER, Kate. *"Heroin chic" returns: the dark side of Y2K fashion's revival*. Online. In: The News House. October 23, 2024. Dostupné z: https://www.thenewshouse.com/life-and-style/fashion/heroin-chic-returns/?utm_source=chatgpt.com. [cit. 2024-12-17].

DIAZ, Adriana. *Bye-bye booty: Heroin chic is back*. Online. In: New York Post. November 2, 2022. Dostupné z: https://nypost.com/2022/11/02/heroin-chic-is-back-and-curvy-bodies-big-butts-are-out/?utm_source=chatgpt.com. [cit. 2024-12-17].

DOWD, Maureen. *Liberties; Haute Homeless*. Online. In: The New York Times. January 23, 2000. Dostupné z: https://www.nytimes.com/2000/01/23/opinion/liberties-haute-homeless.html. [cit. 2025-02-18].

ELEUTERIO, Juliette. *From rags to riches at Dsquared2 FW24*. Online. In: Culted. 13 January 2024. Dostupné z: https://culted.com/dsquared-fall-winter-2024-show-review/. [cit. 2025-02-19].

F., CHRISTIANE, F., Christiane; HERMANN, Kai a RIECK, Horst. *My děti ze stanice ZOO*. V nakladatelství OLDAG osmé vydání. Přeložil Zuzana SOUKUPOVÁ. Ostrava: Oldag, 2021. ISBN 978-80-7411-190-7.

FOGG, Marnie (ed.). *Fashion: The Whole Story*. Updated Edition. London: Thames & Hudson, 2020. ISBN 978-0-500-29601-1.

Georgina, Brixton. Online. In: VICTORIA AND ALBERT MUSEUM. V&A. 2003. Dostupné z: https://collections.vam.ac.uk/item/O83171/georgina-brixton-photograph-day-corinne/. [cit. 2024-11-07].

GUBENSEK, Sandra. *Quiet but Powerful: Minimalism in Fashion*. Online. In: Utopiast. 23 February 2017. Dostupné z: https://www.utopiast.com/inspiration/minimalism-in-fashion/. [cit. 2024-12-09].

HARVEY-JENNER, Catriona. *A shop has been criticised for selling these 'pro-anorexia' scales*. Online. In: HEARST MAGAZINE MEDIA. Cosmopolitan. 30 March 2016. Dostupné z: https://www.cosmopolitan.com/uk/reports/news/a42323/b-m-shop-criticised-pro-anorexia-scales/. [cit. 2024-12-17].

Heroin chic. Online. In: COLLINS. Collins Online Dictionary. 2024. Dostupné z: https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/heroin-chic. [cit. 2024-11-02].

Heroin chic. Online. In: OXFORD UNIVERSITY PRESS. Oxford English Dictionary. 2024. Dostupné z: https://www.oed.com/dictionary/heroin-chic_n?tab=factsheet. [cit. 2024-11-02].

HICKMAN, Timothy A. Heroin Chic: The Visual Culture of Narcotic Addiction. Online. *Third Text*. 2002, roč. 16, č. 2, s. 119-136. ISSN 0952-8822. Dostupné z: https://doi.org/10.1080/09528820210138272. [cit. 2024-10-22].

History. Online. BATA CORPORATION. Bata. 2024. Dostupné z: https://www.thebatacompany.com/about-us/history/. [cit. 2024-11-29].

HOBBS, Julia. *16 Moments That Tell The Real Story Behind Catwalk Grunge*. Online. In: CONDÉ NAST. British Vogue. 7 August 2020. Dostupné z: https://www.vogue.co.uk/fashion/gallery/history-of-grunge-aesthetic-fashion. [cit. 2024-11-27].

HOSTE, Elliot. *Tommy Cash's homeless cosplay wasn't clever, it was dumb and offensive*. Online. In: Dazed. September 26, 2023. Dostupné z: https://www.dazeddigital.com/fashion/article/60931/1/tommy-cash-homeless-person-stunt-cosplay-diesel-show-milan-fashion-week-mfw-ss24. [cit. 2025-02-19].

KAST, Hinde. *The Unspoken Power of Toxic Words on Body Image*. Online, Diplomová práce. Los Angeles: University of Southern California. Dostupné z: https://www.proquest.com/openview/61db688ab5266f2f551241b689cfdb26/1?cbl=18750&diss=y&pq-origsite=gscholar. [cit. 2024-12-14].

Katka. Online. In: Filmový Přehled. 2025. Dostupné z: https://www.filmovyprehled.cz/cs/film/80243/katka. [cit. 2025-03-05].

I-D Magazine's Influence. Online. In: GOOGLE. Google Arts & Culture. 2024. Dostupné z: https://artsandculture.google.com/story/jwVBSFR6DcjZIQ. [cit. 2024-11-30].

Jürgen Teller. Online. In: Artnet. 2024. Dostupné z: https://www.artnet.com/artists/j%C3%BCrgen-teller/biography. [cit. 2024-11-29].

KLEIN, Calvin. *Melanie Ward*. Online. In: Interview Magazine. February 20, 2010. Dostupné z: https://www.interviewmagazine.com/fashion/melanie-ward. [cit. 2024-11-19].

MAGUIRE, Lucy a SHOAIB, Maliha. *The Vogue Business Spring/Summer 2025 size inclusivity report*. Online. In: CONDÉ NAST. Vogue Business. October 8, 2024. Dostupné

z: https://www.voguebusiness.com/story/fashion/the-vogue-business-spring-summer-2025-size-inclusivity-report. [cit. 2025-01-18].

MARKERT, John. *Hooked in Film: Substance Abuse on the Big Screen*. Online. Lanham: Scarecrow Press, 2013. ISBN 978-0-8108-9131-9. Dostupné z: http://ebookcentral.proquest.com/lib/natl-ebooks/detail.action?docID=1364055. [cit. 2025-03-04].

MCDONALD, Piper a NERGAARD, Tori. *The Immortal '90s and Its Everlasting Impact*. Online. In: L'Officiel. 21. 2. 2024. Dostupné z: https://www.lofficielusa.com/fashion/90s-fashion-minimalism-legacy. [cit. 2024-12-09].

OXLADE-MARTIN, Betty a DUFFY, Eilidh. *London, Straight-Up!*. Online. In: I-D. September 3, 2024. Dostupné z: https://i-d.co/article/straight-up-london-street-style/. [cit. 2024-11-19].

PEIFFER, Prudence. *Nan Goldin*. Online. In: THE MUSEUM OF MODERN ART. MoMA. 2024. Dostupné z: https://www.moma.org/artists/7532. [cit. 2024-11-29].

Remembering when Kurt Cobain met his idol William Burroughs and created the most experimental work of his career. Online. In: Far Out Magazine. 11 July 2020. Dostupné z: https://faroutmagazine.co.uk/kurt-cobain-met-william-burroughs/. [cit. 2025-03-05].

RYAN, Róisín. *Aesthetics Trump Ethics: Commodifying the Lower-Class 'Other' in Fashion*. Online, Bakalářská práce. Dun Laoghaire: Institute of Art, Design and Technology, Dún Laoghaire. Dostupné z: https://illustro-iadt.figshare.com/articles/thesis/Aesthetics_trump_ethics_-_Commodifying_the_lower-class_other_in_fashion/25391188/1/files/44989132.pdf. [cit. 2024-11-07].

SALONGA, Bianca. *The Rise Of Quiet Luxury And Why It Is Here To Stay*. Online. In: Forbes. April 12, 2023. Dostupné z: https://www.forbes.com/sites/biancasalonga/2023/04/12/the-rise-of-quiet-luxury-and-why-it-is-here-to-stay/. [cit. 2025-01-18].

SMEDLEY, Elliott. Escaping to Reality: Fashion photography in the 1990s. Online. In: BRUZZI, Stella a GIBSON, Pamela Church (ed.). *Fashion cultures revisited: theories, explorations and analysis*. Second edition. London: Routledge, Taylor & Francis Group, 2013, s. 161-174. ISBN 978-0-203-13054-4. Dostupné

z: https://www.taylorfrancis.com/chapters/edit/10.4324/9780203130544-16/escaping-reality-elliott-smedley. [cit. 2024-10-15].

Soft Grunge. Online. In: Aesthetics Wiki. 2024. Dostupné z: https://aesthetics.fandom.com/wiki/Soft_Grunge. [cit. 2024-11-29].

Stylepedia: a visual directory of fashion styles. Hong Kong: Fashionary International, 2023. ISBN 978-988-13547-9-2.

THE CANADIAN PRESS. *Hudson's Bay to pull 'Nothing Tastes As Good As Skinny Feels' shirt*. Online. In: CTV News. June 25, 2014. Dostupné z: https://www.ctvnews.ca/business/hudson-s-bay-to-pull-nothing-tastes-as-good-as-skinny-feels-shirt-1.1885010. [cit. 2024-12-17].

THE FACE. *About*. Online. The Face. 2019. Dostupné z: https://theface.com/about. [cit. 2024-11-30].

WORSLEY, Harriet. *100 Ideas that Changed Fashion*. London: Laurence King Publishing, 2011. ISBN 978-1-85669-733-0.

YOUNG, Caroline. *Módní kmeny*. Praha: Slovart, 2017. ISBN 978-80-7529-340-4.

ZELLER, Terry. *Ariana Grande looks painfully thin in plunging dress at Wicked premiere after sparking concern over weight loss*. Online. In: Daily Mail. 12 November 2024. Dostupné z: https://www.dailymail.co.uk/tvshowbiz/article-14070859/ariana-grande-weight-loss-wicked-premiere.html. [cit. 2025-04-27].

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 The Ballad of Sexual Dependency 16
Obrázek 2 Georgina, Brixton 17
Obrázek 3 Obálka The Face 18
Obrázek 4 Under Exposure 18
Obrázek 5 Kristen McMenamy (Versace) 20
Obrázek 6 Straight-Up 21
Obrázek 7 Obálka British Vogue 23
Obrázek 8 Kate Moss a Mark Wahlberg pro Calvin Klein 25
Obrázek 9 Grunge oděv 28
Obrázek 10 Perry Ellis Spring 1993 29
Obrázek 11 Anna Sui Spring 1993 29
Obrázek 12 Redux Grunge Collection 31
Obrázek 13 Soft Grunge 31
Obrázek 14 Minimalistický oděv 32
Obrázek 15 Gucci Fall 1996 33
Obrázek 16 CDG Spring 1997 33
Obrázek 17 Dior Couture 2000 36
Obrázek 18 Ostrý bratr 36
Obrázek 19 Tommy Cash jako bezdomovec 38
Obrázek 20 Dsquared2 Fall/Winter 2024 38
Obrázek 21 Calvin Klein Obsession 40
Obrázek 22 Adbusters parodie 40
Obrázek 23 Tričko Hudson's Bay Co. 42
Obrázek 24 Váha B&M 42
Obrázek 25 Ariana Grande 43
Obrázek 26 Tílko I Love Ozempic 43
Obrázek 27 Moodboard 47
Obrázek 28 Výběr barev 48
Obrázek 29 Barevnice 48
Obrázek 30 Vzor sídliště 1 49
Obrázek 31 Vzor sídliště 2 49
Obrázek 32 Finální vzor sídliště 50
Obrázek 33 Květinové vzory 51
Obrázek 34 Květinový vzor s motivem těla 52

Obrázek 35 Vzory džínů 53
Obrázek 36 Finální vzor džínů 53
Obrázek 37 Materiály 54
Obrázek 38 Prvotní line-up kolekce 55
Obrázek 39 Vývoj návrhů 55
Obrázek 40 Hledání siluety 56
Obrázek 41 Line-up kolekce 56
Obrázek 42 Model 1 - Návrh 57
Obrázek 43 Model 1 - Technický nákres svetru 58
Obrázek 44 Model 1 - Technický nákres kalhot 59
Obrázek 45 Model 1 – Proces tvorby 59
Obrázek 46 Model 1 - technický nákres korzetu 60
Obrázek 47 Proces tvorby kovových prvků 60
Obrázek 48 Model 2 – Návrh 61
Obrázek 49 Model 2 - Technický nákres vesty 62
Obrázek 50 Model 2 - Technický nákres džínů 63
Obrázek 51 Model 2 – Proces tvorby 64
Obrázek 52 Proces laserového gravírování 64
Obrázek 53 Model 3 – Návrh 65
Obrázek 54 Model 3 - Technický nákres šatů 66
Obrázek 55 Model 3 - Proces tvorby 67
Obrázek 56 Model 4 – Návrh 68
Obrázek 57 Model 4 - Technický nákres bundy 69
Obrázek 58 Model 4 - Technický nákres kalhot 70
Obrázek 59 Model 4 - Proces tvorby 70
Obrázek 60 Model 5 – Návrh 71
Obrázek 61 Model 5 - Technický nákres šatů 72
Obrázek 62 Model 5 - Technický nákres vycpávky 72
Obrázek 63 Model 5 - Technický nákres kožichu 73
Obrázek 64 Model 5 - Proces tvorby 74
Obrázek 65 Model 6 – Návrh 75
Obrázek 66 Model 6 - Technický nákres korzetu 76
Obrázek 67 Model 6 - Vývoj korzetu 76
Obrázek 68 Model 6 - Technický nákres svetru 77
Obrázek 69 Model 6 - Technický nákres návleků 78

Obrázek 70 Model 6 - Proces tvorby 78
Obrázek 71 Model 7 – Návrh.....79
Obrázek 72 Model 7 - Technický nákres šatů.....80
Obrázek 73 Model 7 - Proces tvorby autorské krajky 80
Obrázek 74 Model 7 - Technický nákres kalhotek 81
Obrázek 75 Model 7 - Proces tvorby 81

SEZNAM ZDROJŮ K OBRÁZKŮM

Obrázek 1 The Ballad of Sexual Dependency

GOLDIN, Nan. *The Ballad of Sexual Dependency*. Online. In: Kunsthalle Praha. 1985. Dostupné z: https://www.kunsthallepraha.org/en/events/kunstkino-nan-goldin-the-ballad-of-sexual-dependency. [cit. 2024-11-11].

Obrázek 2 Georgina, Brixton

DAY, Corinne. *Georgina, Brixton*. Online. In: VICTORIA AND ALBERT MUSEUM. V&A. 1995. Dostupné z: https://collections.vam.ac.uk/item/O83171/georgina-brixton-photograph-day-corinne/. [cit. 2024-11-07].

Obrázek 3 Obálka The Face

DAY, Corinne. *Obálka The Face*. Online. In: Beatchapter. 1990. Dostupné z: https://www.beatchapter.com/the-face-magazine-no-22-july-1990-kate-moss-on-cover--inside-also-stone-roses-madonna-prince. [cit. 2024-12-05].

Obrázek 4 Under Exposure

DAY, Corinne. *Under Exposure*. Online. In: Archive.pdf. 1993. Dostupné z: https://www.archivepdf.net/post/corinne-day-the-anti-fashion-photographer. [cit. 2024-11-12].

Obrázek 5 Kristen McMenamy (Versace)

TELLER, Jürgen. *Kristen McMenamy (Versace)*. Online. In: ARTNET WORLDWIDE CORPORATION. Artnet. 1996. Dostupné z: https://www.artnet.com/artists/j%C3%BCrgen-teller/kristen-mcmenamy-versace-kA-1kkPdpLJPXTDAD9egkg2. [cit. 2024-11-19].

Obrázek 6 Straight-Up

JOHNSTON, Steve. *Straight-Up*. Online. In: Archiviste XX. 1980. Dostupné z: https://www.archivistexx.com/axx-exhibition-03-i-d-magazine-street-fashion-style-style. [cit. 2024-11-19].

Obrázek 7 Obálka British Vogue

LINDBERGH, Peter. *Obálka British Vogue*. Online. In: CONDÉ NAST. British Vogue. 1990. Dostupné z: https://www.vogue.co.uk/article/peter-lindbergh-vogue-supermodel-cover-story. [cit. 2024-10-24].

Obrázek 8 Kate Moss a Mark Wahlberg pro Calvin Klein

RITTS, Herb. *Kate Moss a Mark Wahlberg pro Calvin Klein*. Online. In: CONDÉ NAST. Vogue. 1992. Dostupné z: https://www.vogue.com/article/calvin-klein-jeans-90s-ads-kate-moss-mark-wahlberg-controversy. [cit. 2024-10-28].

Obrázek 10 Perry Ellis Spring 1993

JACOBS, Marc. *Perry Ellis Spring 1993*. Online. In: CONDÉ NAST. Vogue Runway. 1992, November 19, 1992. Dostupné z: https://www.vogue.com/fashion-shows/spring-1993-ready-to-wear/perry-ellis. [cit. 2024-11-29].

Obrázek 11 Anna Sui Spring 1993

SUI, Anna. *Anna Sui Spring 1993*. Online. In: CONDÉ NAST. Vogue Runway. 1992. Dostupné z: https://www.vogue.com/fashion-shows/spring-1993-ready-to-wear/anna-sui. [cit. 2024-12-09].

Obrázek 12 Redux Grunge Collection

JACOBS, Marc. *Redux Grunge Collection*. Online. In: Refinery 29. 2018. Dostupné z: https://www.refinery29.com/en-gb/2018/11/216372/marc-jacobs-grunge-perry-ellis-collection#slide-16. [cit. 2024-12-12].

Obrázek 13 Soft Grunge

Soft Grunge. Online. In: Tumblr. 2023, April 22, 2023. Dostupné z: https://www.tumblr.com/wastxedyouths/715278269753294848/i-always-wished-i-had-lilac-hair-looks-so-cool?source=share. [cit. 2024-12-12].

Obrázek 15 Gucci Fall 1996

FORD, Tom. *Gucci Fall 1996*. Online. In: CONDÉ NAST. Vogue Runway. 1996. Dostupné z: https://www.vogue.com/fashion-shows/fall-1996-ready-to-wear/gucci. [cit. 2024-12-09].

Obrázek 16 CDG Spring 1997

KAWAKUBO, Rei. *CDG Spring 1997*. Online. In: CONDÉ NAST. Vogue Runway. 1996. Dostupné z: https://www.vogue.com/fashion-shows/spring-1997-ready-to-wear/comme-des-garcons. [cit. 2024-12-09].

Obrázek 17 Dior Couture 2000

GALLIANO, John. *Dior Couture 2000*. Online. In: Pinterest. 2000. Dostupné z: https://cz.pinterest.com/pin/685321268280044972/. [cit. 2024-12-13].

Obrázek 18 Ostrý bratr

TU. *Ostrý bratr*. Online. In: The Salvation Army. 2010. Dostupné z: https://salvationarmy.ca/blog/homeless-man-is-internet-fashion-icon/. [cit. 2024-12-13].

Obrázek 19 Tommy Cash jako bezdomovec

GALLET, Swan. *Tommy Cash jako bezdomovec*. Online. In: Dazed. 2023. Dostupné z: https://www.dazeddigital.com/fashion/article/60931/1/tommy-cash-homeless-person-stunt-cosplay-diesel-show-milan-fashion-week-mfw-ss24. [cit. 2025-02-26].

Obrázek 20 Dsquared2 Fall/Winter 2024

Dsquared2 Fall/Winter 2024. Online. In: The Fashionisto. 2024. Dostupné z: https://www.thefashionisto.com/collection/dsquared2-fall-2024/. [cit. 2025-02-26].

Obrázek 21 Calvin Klein Obsession

SORRENTI, Mario. *Calvin Klein Obsession*. Online. In: Dazed. 1995. Dostupné z: https://www.dazeddigital.com/fashion/gallery/20253/4/calvin-klein-most-controversial. [cit. 2024-12-14].

Obrázek 22 Adbusters parodie

Adbusters parodie. Online. In: Adbusters. 2011. Dostupné z: https://www.adbusters.org/spoof-ads. [cit. 2024-12-14].

Obrázek 23 Tričko Hudson's Bay Co.

Tričko Hudson's Bay Co. In: CTV News. 2014. Dostupné z: https://www.ctvnews.ca/business/hudson-s-bay-to-pull-nothing-tastes-as-good-as-skinny-feels-shirt-1.1885010. [cit. 2024-12-17].

Obrázek 24 Váha B&M

Váha B&M. Online. In: Cosmopolitan. 2016. Dostupné z: https://www.cosmopolitan.com/uk/reports/news/a42323/b-m-shop-criticised-pro-anorexia-scales/. [cit. 2024-12-17].

Obrázek 25 Ariana Grande

Ariana Grande. Online. In: Daily Mail. 12 November 2024. Dostupné z: https://www.dailymail.co.uk/tvshowbiz/article-14070859/ariana-grande-weight-loss-wicked-premiere.html. [cit. 2025-04-27].

Obrázek 26 Tílko I Love Ozempic

NAMILIA. *Tílko I Love Ozempic*. Online. In: Independent. 2024. Dostupné z: https://www.independent.co.uk/life-style/namilia-ozempic-top-berlin-fashion-week-b2577455.html. [cit. 2024-12-17].

Vlastní zdroje a koláže

Obrázek 9 Grunge oděv

Obrázek 14 Minimalistický oděv

Obrázek 27 Moodboard

Obrázek 28 Výběr barev

Obrázek 29 Barevnice

Obrázek 30 Vzor sídliště 1

Obrázek 31 Vzor sídliště 2

Obrázek 32 Finální vzor sídliště

Obrázek 33 Květinové vzory

Obrázek 34 Květinový vzor s motivem těla

Obrázek 35 Vzory džínů

Obrázek 36 Finální vzor džínů

Obrázek 37 Materiály

Obrázek 38 Prvotní line-up kolekce

Obrázek 39 Vývoj návrhů

Obrázek 40 Hledání siluety

Obrázek 41 Line-up kolekce

Obrázek 42 Model 1 - Návrh

Obrázek 43 Model 1 - Technický nákres svetru

Obrázek 44 Model 1 - Technický nákres kalhot

Obrázek 45 Model 1 – Proces tvorby

Obrázek 46 Model 1 - technický nákres korzetu

Obrázek 47 Proces tvorby kovových prvků

Obrázek 48 Model 2 – Návrh

Obrázek 49 Model 2 - Technický nákres vesty

Obrázek 50 Model 2 - Technický nákres džínů

Obrázek 51 Model 2 – Proces tvorby

Obrázek 52 Proces laserového gravírování

Obrázek 53 Model 3 – Návrh

Obrázek 54 Model 3 - Technický nákres šatů

Obrázek 55 Model 3 - Proces tvorby

Obrázek 56 Model 4 – Návrh

Obrázek 57 Model 4 - Technický nákres bundy

Obrázek 58 Model 4 - Technický nákres kalhot

Obrázek 59 Model 4 - Proces tvorby

Obrázek 60 Model 5 – Návrh

Obrázek 61 Model 5 - Technický nákres šatů

Obrázek 62 Model 5 - Technický nákres vycpávky

Obrázek 63 Model 5 - Technický nákres kožichu

Obrázek 64 Model 5 - Proces tvorby

Obrázek 65 Model 6 – Návrh

Obrázek 66 Model 6 - Technický nákres korzetu

Obrázek 67 Model 6 - Vývoj korzetu

Obrázek 68 Model 6 - Technický nákres svetru

Obrázek 69 Model 6 - Technický nákres návleků

Obrázek 70 Model 6 - Proces tvorby

Obrázek 71 Model 7 – Návrh

Obrázek 72 Model 7 - Technický nákres šatů

Obrázek 73 Model 7 - Proces tvorby autorské krajky

Obrázek 74 Model 7 - Technický nákres kalhotek

Obrázek 75 Model 7 - Proces tvorby

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

tzv. takzvaný

např. například

cm centimetr

mm milimetr

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Flash disk